

Yttrande

Datum 2019-10-23

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna

Yttrande angående - Delårsrapport augusti 2019 inklusive kompletterande uppföljning

Yttrandet

Vad som med glädje kan utläsas av stadsledningskontorets uppdaterade ekonomiska bedömning är att stadens ekonomiska läge har förbättrats, om än på kort sikt, samt att kostnadsutvecklingen har planat ut. Det samlade resultatet, sett till både kommunen och de kommunala bolagen, beräknas bli bättre än vad som redovisades i vårens uppföljningsrapport. Om man ser till stadens nämnder som en helhet är budgeten i det närmsta i balans.

Alliansen har under året drivit en restriktiv linje i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige mot nya kostnadsdrivande förslag. Till detta har vi varit återhållsamma med att bevilja stadens nämnder att använda sitt egna kapital.

Sammantaget medför detta en viss förbättring av kommunens strukturella resultat, men det är samtidigt endast att anses vara ett framgångsrikt första steg mot en förbättrad och långsiktigt hållbar ekonomi för Göteborgs Stad. Stadsledningskontorets uppdaterade ekonomiska bedömning är ett kvitto på att en ansvarstagande och konsekvent politik kan vända Göteborgs negativa ekonomiska utveckling, samt att de åtgärder som vi har förespråkats ger önskad effekt.

Yrkande
Särskilt yttrande
Datum 2019-10-18

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet
Kristdemokraterna

Yrkande angående - Delårsrapport augusti 2019 inklusive kompletterande uppföljning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Delårsrapport augusti 2019 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i uppsikten.
2. Kompletterande uppföljning augusti 2019 antecknas och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i uppsikten.
3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att genomföra fördjupade analyser av stadens verksamheter med löpande åiterrapportering baserat på referenskostnad.

I kommunfullmäktige:

1. Delårsrapport augusti 2019 godkänns.
2. Kompletterande uppföljning augusti 2019 antecknas.

Yrkandet

För att kunna hantera stadens verksamheters ekonomiska utveckling behöver politiken löpande få information gällande hur nettokostnadsutvecklingen i respektive verksamhet ser ut i förhållande till kostnadsutjämningsystemet. Denna referenskostnad bygger på kostnadsutjämnningen och ger ett riktmärke gällande vilken nettokostnadsnivå som, enligt kostnadsutjämningsystemet, bör gälla för stadens verksamheter.



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-09-19

Diarienummer 0262/19

Handläggare

Lena Albinsson, Magnus Andersson

Telefon: 031-368 01 07, 031-368 00 74

E-post: lena.albinsson@stadshuset.goteborg.se;
magnus.andersson@stadshuset.goteborg.se

Delårsrapport augusti 2019 inklusive kompletterande uppföljning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Delårsrapport augusti 2019 godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i uppsikten.
2. Kompletterande uppföljning augusti 2019 antecknas och överlämnas till kommunfullmäktige som ett led i uppsikten.

I kommunfullmäktige:

1. Delårsrapport augusti 2019 godkänns.
2. Kompletterande uppföljning augusti 2019 antecknas.

Sammanfattning

Uppföljningsarbetet syftar till att både tillgodose kommunstyrelsens uppsiktsplikt och att åstadkomma en uppföljning av kommunfullmäktiges budget och stadens verksamheter. Delårsrapport utgår i från lagens krav på förvaltningsberättelse samt ger en översikt över kommunfullmäktiges budgetmål och verksamhetens utveckling.

I delårsrapporten uppdaterar stadsledningskontoret de ekonomiska bedömningar för koncernen och kommunen som redovisades i uppföljningsrapporten i våras.

Den uppdaterade ekonomiska bedömning för 2019 som stadsledningskontoret nu lämnar efter åtta månader har läget i det korta perspektivet förbättrats något för kommunen. Skatteintäkterna har förbättrats något även om det i huvudsak handlar om den historiska utvecklingen för 2018. Därutöver har kostnadsutvecklingstakten planat ut. Det samlade resultatet för koncernen som helhet (kommunen och bolagen) avseende 2019 beräknas bli bättre än vad som redovisades i vårens uppföljningsrapport. Framförallt beror det på en ökad resultatnivå i kommunen där den något förbättrade strukturella situationen också kombineras med betydligt ökade reavinster.

De betydande långsiktiga ekonomiska utmaningarna för 2020 och framåt kvarstår vilket innebär att stadsledningskontoret fortsatt rekommenderar kommunstyrelsen att inte fatta beslut om nivåhöjande kostnader under 2019 för att undvika att förstärka den strukturella problematiken framöver.

I den kompletterande uppföljningen lyfts ett antal frågor som är av vikt att informera kommunstyrelsen om som ett led i uppsiktsplikts ansvaret. Uppföljningen innehåller även en status rapport på uppdrag som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen gett nämnder och styrelser utanför budgetbeslutet. De 15 uppdrag som beskrivs som avslutade kommer att bedömas som fullgjorda när denna rapport antecknas i kommunfullmäktige, om inget annat beslutas.

Ekonomiska konsekvenser

Rapporten ger underlag för ekonomiska bedömningar.

Barnperspektivet, mångfaldsperspektivet, jämställdhetsperspektivet, miljöperspektivet

Perspektiven har belysts där de är relevanta i rapporterna.

Omvärldsperspektivet

Perspektivet har tillförts i rapportens olika avsnitt där det är relevant.

Samverkan

Varje delårsrapport redovisas till de fackliga organisationerna.

Bilagor

1. Delårsrapport augusti 2019
2. Kompletterande uppföljning augusti 2019
- 2b. Statusrapport på uppdrag från KF/KS till nämnder och styrelser utan för budget.

Ärendet

Enligt den fastställda uppföljningsprocessen för 2019 och som ett led i uppsiktsplikt avlämnas Delårsrapport inkl. kompletterande uppföljning augusti 2019 till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Delårsrapporten behöver enligt kommunallagen överlämnas till kommunfullmäktige innan oktober månads utgång.

Beskrivning av ärendet

Uppföljningsarbetet syftar till att både tillgodose kommunstyrelsens uppsiktsplikt och att åstadkomma en uppföljning av kommunfullmäktiges budget och dess verksamheter utifrån ett styrningsperspektiv.

Delårsrapport

Delårsrapporten tillhandahåller information i mindre omfattning än i årsredovisningen. En användare av delårsrapporten förutsätts ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning. Delårsrapporten lämnar alltså främst information om händelser och omständigheter som avser tiden därefter. I delårsrapporten görs också en samlad ekonomisk uppföljning av nämnder, bolag samt kommunalförbund. Slutligen redovisas finansiella räkenskaper för Göteborgs Stads koncern och kommun. Rapporten inleds med förvaltningsberättelsen som tar upp; viktiga beslut och händelser i verksamheten, uppföljning av kommunfullmäktiges mål, verksamhetens utveckling, en beskrivning av väsentliga personalförhållanden och ekonomiska analyser samt stadens organisation. I förvaltningsberättelse görs också en bedömning av om lagens balanskrav uppfylls samt om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning. Enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 13 kapitel ska en delårsrapport upprättas minst en gång per år. Göteborgs Stad har valt att upprätta sin delårsrapport per den 31 augusti, vilket innebär att de analyser som presenteras i rapporten baseras på de första åtta månaderna under 2019. Rapporten innehåller också en prognos över det finansiella resultatet per den 31 december 2019.

I denna delårsrapport uppdaterar stadsledningskontoret de ekonomiska bedömningar för koncernen och kommunen som redovisades i uppföljningsrapporten i våras.

När det gäller kommunens ekonomiska utveckling under 2019 gjorde stadsledningskontoret i våras bedömningen att det var möjligt att uppnå ett ekonomiskt resultat i paritet med fullmäktiges budget men att nedåtriskerna dominerade. Stadsledningskontoret bedömde därmed att kommunstyrelsen inte hade utrymme att fatta några beslut om ytterligare kostnadsökningar under 2019. Den bedömningen grundade sig även på att de ekonomiska utsikterna för kommande år för med sig betydande utmaningar med en strukturell ekonomisk problematik som behöver hanteras i ett långsiktigt perspektiv.

I den uppdaterade ekonomiska bedömning för 2019 som stadsledningskontoret nu lämnar efter åtta månader har läget i det korta perspektivet förbättrats något för kommunen. Skatteintäkterna har förbättrats något även om det i huvudsak handlar om den historiska utvecklingen för 2018. Därutöver har kostnadsutvecklingstakten planat ut vilket dels är en konsekvens av att kommunstyrelsen inte fattat beslut om ytterligare kostnadsökningar och inte heller beviljat användning av eget kapital i nämnderna, dels av att nämnderna arbetar med åtgärder för att hålla sig inom sina ekonomiska ramar.

Sammantaget innebär detta att det strukturella resultatet förbättrats även om det fortfarande är negativt. Kommunens förutsättningar att nå fullmäktiges budgeterade resultat för 2019 ur ett strukturellt perspektiv har därmed förbättrats. Dock har omvärldsförutsättningarna försämrats successivt och nedåtriskerna har förstärkts. De betydande långsiktiga ekonomiska utmaningarna för 2020 och framåt kvarstår vilket innebär att stadsledningskontoret fortsatt rekommenderar kommunstyrelsen att inte fatta beslut om nivåhöjande kostnader under 2019 för att undvika att förstärka den strukturella problematiken framöver.

För stadens bolagskoncern redovisas nu en något försämrad resultatprognos för 2019 än vad som bedömdes i våras. Det samlade resultatet bedöms understiga budgeterad nivå med 250 mkr och beräknas även bli betydligt lägre än föregående år.

Det samlade resultatet för koncernen som helhet (kommunen och bolagen) avseende 2019 beräknas bli bättre än vad som redovisades i vårens uppföljningsrapport. Framförallt beror det på en ökad resultatnivå i kommunen där den något förbättrade strukturella situationen också kombineras med betydligt ökade reavinster.

Koncernens investeringar ökar fortsatt och för 2019 beräknas investeringarna uppgå till 12,7 mkr vilket är cirka 25 procent mer än föregående år. Denna takt innebär att investeringarna inte kan finansieras fullt ut med egna medel. Detta innebär i sin tur att skuldsättningen kommer att öka.

Personalvolymen för förvaltningarna i staden ökar med ca 1,3 procent per augusti jämfört med samma period föregående år. Sjukfrånvaron för stadens förvaltningar var i augusti 7,8 procent. Det är en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med samma period förra året. Detta är den lägsta sjukfrånvaron i augusti sedan 2014. Största delen av minskningen beror på att sjukfall längre än 15 dagar har minskat. Framförallt stadsdelar, men även andra förvaltningar, rapporterar att det systematiska arbetet med att minska den långa sjukfrånvaron har tagit fart och att stadens nya rehabiliteringsprocess är ett stöd i arbetet.

Kompletterande uppföljning

Denna rapportdel har fokus på frågor av uppsiktskaraktär samt uppföljning av några uppdrag från kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen till nämnder och styrelser.

Rapporten lyfter ett antal frågor som är av vikt att informera kommunstyrelsen om som ett led i uppsiktsplikts ansvaret. Nedan följer några av dessa:

- ***Ekonomisk situation för vissa nämnder;*** Allvarig ekonomisk situation för Lokalnämnden, SDN Örgryte-Härlanda och SDN Angered.
- ***Intraservice;*** Leveransförseningar på uppdrag från kommunfullmäktige samt svårigheter att leverera på sitt grunduppdrag, vilket får konsekvenser för stadens verksamheter.
- ***Göteborgs kollektivtrafik AB;*** Flertalet visselblåsärenden under 2018 och 2019 som visar på brister inom ledning och styrning.
- ***Hemtjänsten;*** Fortsatta utmaningar i hemtjänsten när det gäller övergången till utförd tid.
- ***Otillåten påverkan;*** SDN Angered rapporterar om otillåten påverkan inom socialtjänsten och att antalet händelser om hot och påtryckningsförsök ökat kraftigt senaste två åren.

- **Utredningar barn och unga;** Fortsatt viss problematik att fullt ut klara lagkravet om en utredningstid på max fyra månader.
- **Utgående kontrakt genomgångslägenheter;** Genomgångskontrakten börjar löpa ut under 2020

I övrig redovisas i rapporten arbetsläget på de uppdrag från kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen som givits till nämnder och styrelser utan för budget beslut. En lista över samtliga dessa uppdrag finns i bilaga 2b. Listan innehåller uppdrag som givits mellan 2016 och juni 2019 som ännu inte förklarats fullgjorda. Nämnder och styrelser har i samband med uppföljningen per augusti beskrivit arbetsläget i uppdragen. Totalt finns det 75 uppdrag i listan med status som avslutats (15), pågående (57) och ej påbörjat (3). De 15 uppdrag som beskrivs som avslutade kommer att bedömas som fullgjorda när denna rapport antecknas i kommunfullmäktige, om inget annat beslutas.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ledningsstaben

Stadsdirektör

Delårsrapport per augusti 2019

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
2 Förvaltningsberättelse.....	5
2.1 Omvärldsanalys	5
2.2 Göteborgs Stads organisation	8
2.3 Viktiga beslut och händelser.....	8
2.4 Kommunfullmäktiges mål	9
2.4.1 Övergripande mål.....	10
2.4.2 Organisationsmål	11
2.4.3 Verksamhetsnära mål.....	13
2.5 Verksamhetens utveckling.....	16
2.5.1 Äldreomsorg och sjukvård i hemmet	16
2.5.2 Utbildning.....	17
2.5.3 Individ- och familjeomsorg.....	18
2.5.4 Funktionshinderverksamhet	19
2.5.5 Kultur och fritid.....	19
2.5.6 Bebyggelse och bostad	20
2.5.7 Trafik.....	20
2.5.8 Klimat och miljö	21
2.5.9 Vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser.....	21
2.5.10 Näringsliv och turism	22
2.6 Väsentliga personalförhållanden	23
2.6.1 Personalvolym.....	23
2.6.2 Personalstruktur	24
2.6.3 Arbetsmiljö och hälsa.....	24
2.6.4 Kompetensförsörjning	25
2.6.5 Chefsförsörjning.....	26
2.6.6 Organisation och omställning	26
2.6.7 Löneöversyn 2019.....	27
2.7 Göteborgs Stads övergripande ekonomiska utveckling.....	27
2.7.1 Koncernens ekonomiska utveckling.....	28
2.7.2 Kommunens ekonomiska utveckling	30
2.7.3 Stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	37
2.7.4 Finansiell uppföljning och riskhantering	38
3 Driftsredovisning nämnder	40
3.1 Resultat till och med augusti.....	41
3.2 Prognos helår	42

3.3	Stadsledningskontorets bedömning	43
4	Investeringsredovisning nämnder.....	44
4.1	Utfall till och med augusti och för planperioden 2016–2019	45
4.2	Prognos för 2019 och för planperioden 2016–2019	45
4.3	Stadsledningskontorets bedömning	47
5	Drifts- och investeringsredovisning för bolag och kommunalförbund	48
5.1	Bolagens resultat till och med augusti	48
5.2	Bolagens prognos helår	48
5.3	Bolagens investeringsredovisning	50
5.4	Bolagens skuldutveckling	50
5.5	Stadsledningskontorets bedömning	51
5.6	Kommunalförbund.....	51
6	Finansiella räkenskaper för koncernen och kommunen	52
6.1	Redovisningsprinciper	52
6.2	Resultaträkning.....	53
6.3	Balansräkning	54
6.4	Noter och upplysningar	55
6.5	Finansiella nyckeltal - kommunen.....	58

1 Inledning

Göteborgs Stads delårsrapport lämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige. Den vänder sig också till externa intressenter i form av exempelvis kreditgivare, leverantörer och offentliga myndigheter. Delårsrapporten produceras av stadsledningskontoret för kommunstyrelsen. I delårsrapporten tillhandahålls information i mindre omfattning än i årsredovisningen. En användare av delårsrapporten förutsätts ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning. Delårsrapporten lämnar alltså främst information om händelser och omständigheter som avser tiden därefter.

I delårsrapporten görs också en samlad ekonomisk uppföljning av nämnder, bolag samt kommunalförbund. Slutligen redovisas finansiella räkenskaper för Göteborgs Stads koncern och kommun.

Rapporten inleds med förvaltningsberättelsen som tar upp; viktiga beslut och händelser i verksamheten, uppföljning av kommunfullmäktiges mål, verksamhetens utveckling, en beskrivning av väsentliga personalförhållanden och ekonomiska analyser samt stadens organisation. I förvaltningsberättelse görs också en bedömning av om lagens balanskrav uppfylls samt om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning.

Enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 13 kapitel ska en delårsrapport upprättas minst en gång per år. Den ska upprättas mellan juni och september månad. Göteborgs Stad har valt att upprätta sin delårsrapport per den 31 augusti, vilket innebär att de analyser som presenteras i rapporten baseras på de första åtta månaderna under 2019. Rapporten innehåller också en prognos över resultatet per den 31 december 2019.

Lag om kommunal bokföring och redovisning är en uppdatering av den tidigare lagen och har börjat gälla från och med 2019. Med lagen följer att rådet för kommunal redovisning uppdaterar sina rekommendationer. Mer information om detta finns under kapitel redovisningsprinciper. Två nya rekommendationer är fortfarande på remiss. Det gäller Förvaltningsberättelse samt Drifts -och investeringsredovisning. I senare rapporter kan detta komma att påverka redovisningen ytterligare både i struktur och innehåll såsom till exempel vilka poster som kan ingå i balanskravsutredningen.

2 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet. I delårsrapporten ges en kortare version än vid årsredovisningen och tar i första hand upp vad som hänt sedan dess. En läsare av rapporten förutsätts alltså ha kunskap om årsredovisningens innehåll för att få en mer komplett bild över stadens utveckling och förväntade utveckling.

I de delar av förvaltningsberättelsen som behandlar den övergripande ekonomiska utvecklingen tas endast väsentliga frågor som påverkar kommunen eller koncernen i stort upp. Ekonomisk utveckling som har mer av betydelse på nämnd- eller styrelsenivå men är viktig information för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tas upp under rubrikerna Driftsredovisning nämnder, Investeringsredovisning nämnder samt Drifts- och investeringsredovisning för bolag och kommunalförbund.

2.1 Omvärldsanalys

Stadens fortsätter att växa i snabb takt

Under första halvåret 2019 ökade folkmängden med 3 700, till 575 600 vid halvårsskiftet. Det är den största ökningen under det första halvåret under hela 2000-talet. Göteborgs folkmängd har ökat 27 år i rad. Sedan 1992 har folkmängden ökat med 140 000 invånare.

Befolkningsutvecklingen har de senaste åren kännetecknats av en ökande utflyttning till kommunerna i Göteborgsregionen och en stigande invandring till kommunen. Under det första halvåret 2019 har dessa två strömmar för första gången på flera år inte ökat utan ligger något lägre än vid samma tidpunkt 2018. Det är dock ännu för tidigt att säga om det är en vändpunkt eller inte.

Hur de inrikes flyttningarna utvecklas beror på en rad faktorer som bland annat det ekonomiska läget, bostadsbyggande och hur folk vill bo. Dessa är viktiga förklaringar till varför olika åldersgrupper varierar i storlek över tid. En anledning till att utflyttningen till kommunerna i Göteborgsregionen för närvarande är stor är att åldersgrupperna där utflyttningen är som störst har ökat kraftigt i Göteborg de senaste åren. Att inflyttningen av unga vuxna för närvarande är lägre beror bland annat på att det är de små födelsekullarna från slutet av 1990-talet som nu befinner sig i dessa åldrar.

Invandringen påverkas bland annat av lagstiftningen runt invandring, arbetsmarknaden och asylsökande. Arbetskraftsinvandringen har ökat de senaste åren, medan flyktinginvandringen minskat markant sedan toppåret 2016. Under 2019 kommer antal kommunmottagna flyktingar i Göteborg att minska ytterligare och då är anhöriga till flyktingar inkluderade. Även antalet asylsökande, det vill säga personer som väntar på att få sin asylansökan prövad, fortsätter att minska. I slutet av juli fanns det 2 600 inskrivna asylsökande i Göteborg som var inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

Antalet födda barn påverkar snabbt förskoleverksamheterna då barnen som föds redan ett år senare kan vara aktuella för förskolan. Antalet födda har varit stabilt runt 7 600 de tio senaste åren. Detta trots att antalet kvinnor i de åldrar där barnafödandet är som störst ökat kraftigt. Att inte antalet födda ökat beror på att benägenheten att skaffa barn, den så kallade fruktsamheten, har sjunkit. Det gäller för hela landet. Denna utveckling är oväntad då benägenheten att skaffa barn historiskt sett ökat när den ekonomiska konjunkturen varit god. Det finns ingen tydlig förklaring till att benägenheten att skaffa barn minskar. Ibland antas att svårigheter för unga att skaffa en bostad gör att barnafödandet skjuts upp. Mot detta kan sägas att fruktsamheten går ner i hela landet, inte bara i de kommuner där det råder bostadsbrist.

Makroekonomi

Stadsledningskontoret redogör här för de makroekonomiska bedömningar som konjunkturinstitutet med flera gjort under hösten 2019. Det finns en relativt tydlig samstämmighet om att såväl den globala som den svenska ekonomin nu tydligt bromsar in med svagare tillväxt de kommande åren.

Penningpolitiken har redan idag använts i hög utsträckning för att hålla uppe efterfrågan och inflationstakt. Det kan i sig innebära att ett av verktygen för att mildra konjunkturavmattningen blir svårt att ta till.

Flertalet bedömare konstaterar fortsatt att flera stora frågor såsom exempelvis handelsrelationerna mellan USA och Kina och Storbritanniens Brexit kan påverka utvecklingen ytterligare nedåt. Såväl den amerikanska centralbanken Federal Reserve (FED) som den Europeiska centralbanken (ECB) sänkte i mitten av september sina styrräntor. Tyskland, som är en viktig motor i den europeiska ekonomin, har också visat svaga siffror avseende BNP.

För svensk del bedöms nu utvecklingen bli väsentligt sämre än vad som sades i våras. Konjunkturen ser ut att vika snabbare och BNP-tillväxten bromsas därmed in tidigare än vad som tidigare bedömts.

Konjunkturinstitutet har reviderat ned sin bedömning avseende såväl BNP-tillväxt som sysselsättning under hösten (se bild). Flertalet övriga konjunkturbedömare gör samma bedömning om en snabbare inbromsning i ekonomin än vad som sades i våras.

Uppdaterad konjunkturbild och revideringar jämfört med prognosen i juni 2019

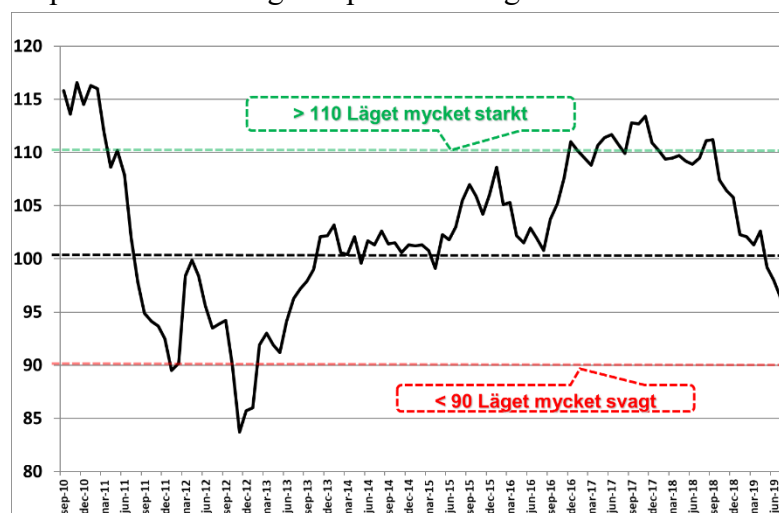
Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2018	2019	Diff	2020	Diff
BNP till marknadspris	2,4	1,5	-0,4	1,3	-0,2
Sysselsättning	1,8	0,7	-0,4	0,4	-0,1
Arbetslöshet ¹	6,3	6,4	0,0	6,5	0,1
Timlön ²	2,5	2,6	0,0	2,7	0,0
KPI	2,0	2,0	0,1	1,9	0,0
KPIF	2,1	1,9	0,1	1,8	0,1
Reporänta ^{3,4}	-0,50	-0,25	0,00	0,00	0,00
Offentligt finansiellt sparande ⁵	0,9	0,1	-0,1	-0,1	-0,2
Strukturellt sparande ⁶	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,2

¹ Procent av arbetskraften. ² Enligt konjunkturlönestatistiken. ³ Procent. ⁴ Vid årets slut. ⁵ Procent av BNP.
⁶ Procent av potentiell BNP.

SCB:s septembersiffror avseende arbetslösheten redovisar att den uppgick till 7,1 procent i augusti 2019 (i åldern 15 – 74 år) vilket är en ökning med en procentenhet i förhållande till föregående år.

Konjunkturinstitutet mäter löpande förväntningarna på utvecklingen i svensk ekonomi via konjunkturbarometern (se bild). Ett värde under 100 betyder att konjunkturer bedöms mattas av och ett läge under 90 bedöms som mycket svagt. Som framgår visar indikatorn en allt mer pessimistisk syn på läget sedan augusti föregående år. Indikatorvärdet uppgår i augusti till 94,9.

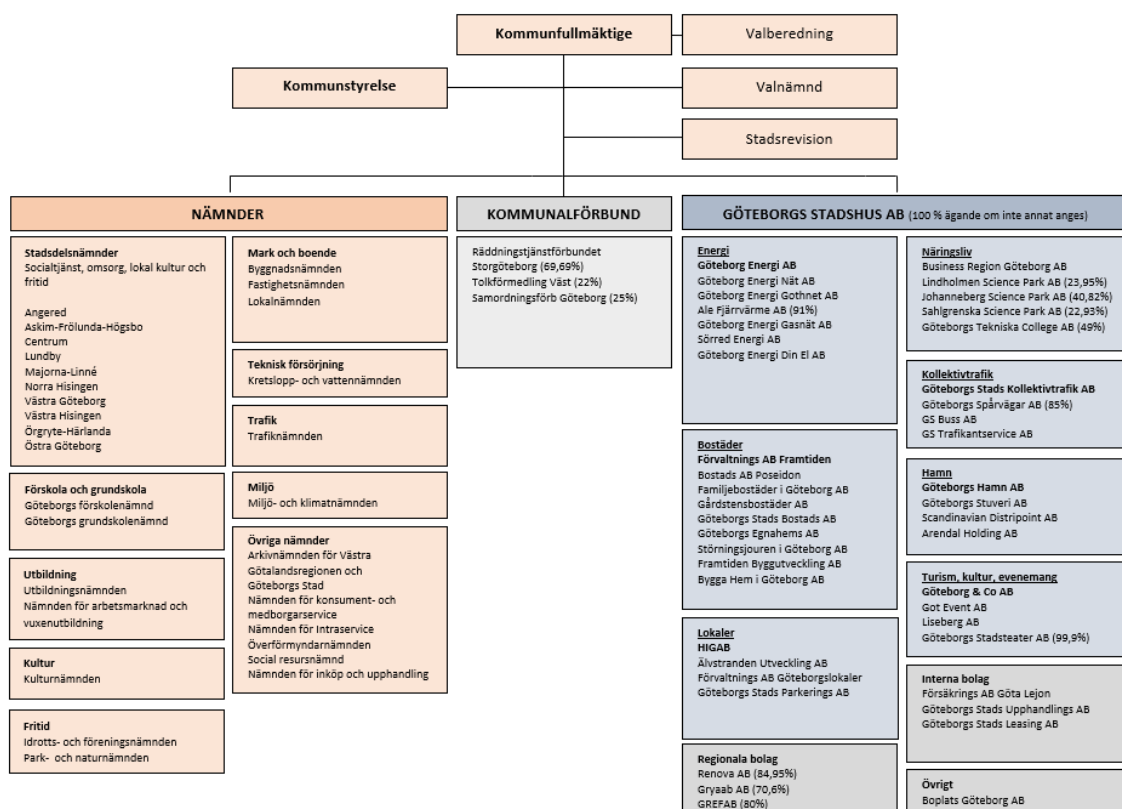


Sammantaget ger den makroekonomiska bedömning som nu görs en relativt tydlig bild av bistrare tider, såväl globalt som i Sverige.

Stadsledningskontoret vill i detta sammanhang påpeka skillnaden mellan de konjunkturrella svängningar som alltid sker i ekonomin och de strukturella utmaningar som kommunsektorn har att hantera framåt. Den inbromsning som nu sannolikt sker i ekonomin betyder för kommunen lägre skatteintäkter till följd av lägre sysselsättningsgrad samt högre kostnader, bland annat i form av ökade kostnader för försörjningsstöd. Denna typ av variation i konjunktur har kommunen alltid att hantera.

De strukturella utmaningar som såväl Göteborgs Stad som övriga kommuner och regioner har att hantera framåt handlar om de demografiska förändringarna. De innebär att det finns allt färre i arbetsför ålder i relation de som inte är i arbetsför ålder. Det innebär konkret för sektorn dels att det relativt sett är allt fler i behov av välfärdstjänster såsom förskola, skola samt äldreomsorg samtidigt som konkurrensen om de nytillträdde på arbetsmarknaden hårdnar. Sveriges kommuner och landsting har i ett flertal år beskrivit detta dilemma, som då i huvudsak handlar om kompetensförsörjningsutmaningar snarare än ekonomiska utmaningar.

2.2 Göteborgs Stads organisation



Under perioden har följande förändringar skett inom bolagsstrukturen och avseende ägarförhållanden:

Göteborgs Spårvägar AB, 556353–3412, ägarandel har minskat från 100 % till 85 %.

Gryaab AB, 556137–2177, ägarandelen har minskat från 71,4 % till 70,6 %.

Fastighets AB Antares, 556992–7816, sålt, 100 %.

Fastighets AB Vingaren, 556953–3937, sålt, 100 %.

De fyra samordningsförbunden i Göteborg (Centrum, Hisingen, Nordost och Väster) har övergått till det nybildade Samordningsförbundet Göteborg.

2.3 Viktiga beslut och händelser

Viktiga beslut

- Kommunfullmäktige beslutade godkänna Göteborgs Stads plan för jämställdhet 2019 – 2023.
- Västlänkenbygget – detaljplaner antagna, genomförandebeslut med mera tagna - arbetet är igång på allvar.
- Program för attraktiv arbetsgivare framtaget för att bidra till organisationens personalförsörjning.
- Beslut tagna om att förbereda införandet av LOV, lagen om valfrihetssystem, för äldreboenden och för ledsagning.
- Detaljplan antagen för nöjespark och hotell, söder om Liseberg i Krokslätt (kommunfullmäktige 12 september).
- Göteborgs Stads riktlinjer för föreningsbidrag till civilsamhället beslutades i kommunfullmäktige 12 september.

- Ett antal beslut togs i kommunfullmäktige 12 september om Stadens styrning, uppföljning och kontroll såsom till exempel riktlinjer för god ekonomisk hushållning, nämndernas möjlighet till användning av eget kapital, riktlinjer för ägarstyrning och Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB

Viktiga händelser

- Boplatser blir bostadsförmedling från 1 september.
- EU-valet: Rekordhög valdeltagande i Göteborg.
- Göteborgs Stad på åttonde plats bland Sveriges hållbara kommuner, enligt tidningen Aktuell hållbarhet.
- Göteborg Stad antar nationell transportutmaning för sina egna transporter inom initiativet Fossilfritt Sverige för.
- Fler göteborgare tycker att de kan påverka de politiska besluten - Positiva siffror i senaste SOM-rapporten från Göteborgs Universitet.
- Ovanligt stor inflyttning till Göteborg - Vårens befolkningstillväxt rekordhög (3400 personer).
- Stor satsning på unga i Biskopsgården för att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet.
- Göteborg får en äldreombudsman.
- Nu går det att välja utförare i daglig verksamhet.
- Gårdsten klassas inte längre som "utsatt område".

2.4 Kommunfullmäktiges mål

Stadsledningskontoret har i sitt arbete använt de 16 inriktningar till mål som finns i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten. Till dessa 16 mål/inriktningar har stadsledningskontoret gjort ett arbete för att koppla övergripande indikatorer som bedöms kunna visa riktningen på måluppfyllelsen. Arbetet med mål och indikatorer är en del av det utvecklingsarbete som sker med uppföljningssystemet i sin helhet. Planen för arbetet är att det kommer att vara mer på plats nästa år.

Indikatorerna är i de flesta fall sådana som staden tidigare följt och kommer bland annat i från SCB, Kolada, myndigheters statistik, nationella enkäter, stadens medarbetarenkät med flera. Vissa indikatorer är rena volymmått som hämtats direkt från verksamheterna. Värdena är oftast helårsvärden, vilket innebär att något utfall för delår 2019 inte är möjligt. Värden som i tabellerna finns under delår 2019 är alltid det senast kända värdet och är därmed inte alltid jämförbart med årssiffrorna.

Då det inte finns några målvärden beslutade för 2019 görs en enklare redovisning av indikatorernas utveckling i denna delårsrapport. Stadsledningskontoret avser att i årsredovisningen för 2019 återkomma med en mer omfattande analys över utvecklingen av indikatorerna och bedömning av måluppfyllelsen.

2.4.1 Övergripande mål

Göteborg är en trygg och säker stad

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	1 261	1 227	--
Anmälda skadegörelsebrott, antal/100 000 invånare	2 449	2 328	--
Kostnad (mnkr) för egendomsskador, Göteborgs Stads egendom	269	219	--
Nöjd Medborgar-Index - Renhållning och sophämtning	63	--	--
Nöjd Region-Index - Trygghet	54	--	--
Elevenkät, åk9 - Jag känner mig trygg i skolan, indexvärde	74	--	76

Några av indikatorerna saknar värde för 2018 och därför kan ingen utveckling beskrivas förrän årsuppgifterna finns. Brottsstatistiken förs årligen av Brottsförebyggande rådet. Våldsbrotten/100 000 invånare som ett genomsnitt över tio år uppgår till 1 354 och innebär för de senaste åren att anmälningarna minskat. Brotten för skadegörelse varierar mer över tid beroende på hur aktiva ägare av egendom har varit. Skadegörelsebrotten är en viktig indikator utifrån att det går att koppla till hur människor upplever sin trygghet och mer skadegörelser har också en benägenhet att leda till ännu fler brott. Medborgarindex och Regionindex ger möjlighet att jämföra sig med andra kommuner.

Göteborg är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Antalet anmälningar om diskriminering mot Göteborgs Stad - DO	40	48	--
Antalet anmälningar om kränkande särbehandling - samtliga skolformer inkl. friskolor	127	129	--

Antalet anmälningar om diskriminering och kränkande särbehandling mot Göteborgs Stad ligger på en relativt jämn nivå. Siffrorna tolkas med viss försiktighet eftersom det är få anmälningar som leder till utredning. De ger dock en indikation på individers upplevelse av att känna sig diskriminerade i sin kontakt med Göteborgs Stads verksamheter, som arbetsplats, samt upplevelse av kränkande särbehandling i skolan.

Göteborgs livsmiljö är hållbar

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Invånare 16–84 år med låg tillit till andra (andel i %)	--	30	--
Invånare 16–84 år med upplevd god hälsa (andel i %)	--	72	--
Ekonomiska klyftor, disponibel inkomst hushåll per konsumentenhet P90/P10 (Percentil)	3,59	--	--
FoU-utgifter inom företagssektorn i Västra Götaland (mnkr)	35 517	--	--

Antal av Göteborgs Stads 36 miljö kvalitetsdelmål som bedöms kunna nås inom utsatt tidsram	9	6	--
--	---	---	----

Indikatorn för ekonomiska klyftor visar hur mycket det hushåll som ligger på 90-percentilet tjänar i disponibel inkomst i förhållande till det hushåll som ligger på 10-percentilen.

Göteborgs Stads miljö kvalitetsdelmål visar på en utveckling där 6 delmål bedöms nås inom utsatt tidsram och 19 som möjliga att nå med ytterligare åtgärder. 11 av delmålen bedöms svåra att nå. Uppgifter hämtas från miljöförvaltningens årliga rapport Uppföljning av Göteborgs lokala miljömål.

2.4.2 Organisationsmål

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda livsvillkor

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Hållbart medarbetarengagemang, HME index medarbetare	76	77	--
Hållbart medarbetarengagemang, HME index chefer	80	80	--
Frisknärvaro (%)	38,6	37,1	--
Sjukfrånvaro (%)	9,0	8,6	--
Attraktiv arbetsgivare, medarbetare	65	67	--
Attraktiv arbetsgivare, chefer	74	75	--
Andel utsatt för kränkande särbehandling/mobbning i arbetet, av kollega (%)	10	10	--
Andel utsatt för kränkande särbehandling/mobbning i arbetet, av chef (%)	4	4	--
Andel utsatt för kränkande särbehandling/mobbning, av brukare/kund/elev/anhörig (%)	9	8	--

Indikatorerna är samma som för Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare. Samtliga indikatorer utöver sjukfrånvaro och frisknärvaro är hämtade från stadens medarbetarenkät. Endast vissa av bolagen ingår i medarbetarenkäten. Sjuk- och frisknärvaro är förvaltningarnas värden exklusive bolag. Utvecklingen mellan 2017 och 2018 har förbättrats eller ligger still utifrån flertalet av indikatorerna. Utvecklingen inom dessa områden är relativt trögrörlig och det sker vanligtvis små förändringar mellan åren. När det gäller sjukfrånvaron är den positiva utvecklingen tydlig. Frisknärvaron minskar, vilket hänger samman med att den korta sjukfrånvaron ökar något. Däremot minskar den långa sjukfrånvaron mer än den korta ökar vilket innebär att den totala sjukfrånvaron minskar. Trenden håller i sig även till och med augusti 2019.

Göteborgs Stads budget är i balans

INDIKATOR	2017	2018	Prognos 2019
Soliditet, kommunkoncernen (%)	21	19*	--
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (%)	7,0	5,7	3,7
Egenfinansieringsgrad av investeringar (%)	131	95	74
Egenfinansieringsgrad exploatering (%)	138	98	83
Budgetavvikelsens andel av den totala budgeten (%)	3,6	3,0	0,9
Nämndernas prognosavvikelse som andel av omslutningen (%)	0,1	0,8	--

**Har ändrats genom att uppskrivningar i bolag justerats, vilket påverkat indikatorn negativt med ca tre procentenheter.*

Indikatorerna innehåller värden för helår 2017 och 2018. För att få en jämförbarhet över tid är värdena för 2019 prognos för helåret. Flera av indikatorerna som används är samma som finns i de nya riktlinjerna för god ekonomisk hushållning vilka kommunfullmäktige beslutade om 12 september.

Kommunen har de senaste åren stärkt sin ekonomiska ställning med historiskt sätt höga resultat. De positiva resultaten har bidragit till att investeringarna kunnat finansieras med egna medel. Det innebär att skuldsättningen har kunnat hållas tillbaka och den långsiktiga betalningsförmågan har stärkts (soliditet). Utvecklingen av indikatorerna vad gäller resultat och investeringar pekar nu i en negativ riktning.

Göteborgarna erbjuds valfrihet och mångfald

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Andel geografiska LOV-områden där personer med beslut om hemtjänst kan välja utförare av hemtjänst (%)	--	89	91
Andel geografiska LOV-områden där personer med beslut om hemtjänst kan välja mellan fyra eller fler utförare av hemtjänst, varav Göteborgs Stads hemtjänst är en av dessa. (%)	--	26	46
Andel av det totala antalet personer med hemtjänst som valt privat utförare (%)	--	3	5
Andel av det totala antalet personer i Daglig verksamhet som valt privat utförare (%)	*	*	19
Andel barn i fristående förskoleverksamhet (%)	16	17	17
Andel elever i fristående grundskolor (%)	22	22	22
Andel elever i fristående gymnasieskolor (%)	45	47	49
Andel gymnasieelever i annan kommuns skola (%)	7	7	7

**Uppgifterna är insamlade på olika sätt och är därför inte helt jämförbara. Andelen personer som har daglig verksamhet hos en privat utförare bedöms dock vara ungefär densamma som innan LOV infördes.*

Det kan konstateras att utvecklingen för indikatorn avseende andel geografiska LOV-områden där personer med beslut om hemtjänst kan välja mellan fyra eller fler utförare av hemtjänst är god. Fler utövare inom hemtjänsten har möjliggjort större valfrihet och mångfald för göteborgarna.

Utvecklingen för övriga indikatorer är marginell.

Göteborg är en tillgänglig stad för alla

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Andel inventerade anläggningar av totalt antal anläggningar för enkelt Avhjälpda Hinder (%)	60	67	--
Andel anläggningar där enkelt avhjälpda hinder blivit åtgärdat av totalt antal anläggningar (%)	2,4	10,3	--

En positiv utveckling redovisas avseende andelen inventerade anläggningar jämfört med det totala beståndet på 3 219. Likaså är utvecklingen positiv vad gäller andelen åtgärdade enkelt avhjälpda hinder under 2018. Målet att alla enkelt avhjälpda hinder skulle åtgärdas under föregående mandatperioden uppnåddes inte.

Indikatorerna fångar stadens anläggningar som ligger med i det så kallade TD-systemet (Tillgänglighetsdatabas). Utöver dessa inventeras även till exempel parker, gatumiljöer och trappor.

2.4.3 Verksamhetsnära mål

Göteborg har en värdig äldreomsorg med god kvalitet och valfrihet

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Äldreboende, nöjd brukare index	79	78	77
Äldreboende, andel som får meddelande i förväg om tillfälliga förändringar. (%)	44	44	43
Andel som fått sitt förstahandsval (%)	84	85	81
Hemtjänst, nöjd brukare Index	83	80	81
Hemtjänst, andel som fick välja utförare* (%)	27	46	51
Utförandegrad hemtjänst egen produktion. (%)	--	--	64

**Göteborgs Stad är indelad i 35 hemtjänstområden. I tre av dessa finns inga privata utförare att välja. Resultatet visar att det behövs ett arbete för att ytterligare uppmärksamma brukarna på möjligheten att välja utförare för sin hemtjänst samt att det finns en fråga i brukarenkäten för indikatorn. Stockholm har resultatet 73%.*

Samtliga indikatorer utan utförandegraden i hemtjänsten är hämtade från socialstyrelsens enkät som görs en gång per år. Nöjd brukare index visar hur nöjd brukarna är sammantaget med sin upplevelse av äldreboende och hemtjänst. Skillnaden mellan åren brukar vara relativt små men mellan åren 2017 till 2018 gick nöjdheten ner något i hemtjänsten. Detta bedöms bero på det stora förändringsarbetet som implementerades under 2018 med införandet av mobila arbetssättet.

Utförandegraden i hemtjänsten är ett nytt mått som från och med maj går att mäta då tidsregistreringen för vad som utförs i brukarens hem nu är implementerat. Detta mått visar på hur stor andel av den beviljade tiden som brukarna har beslutat på som utförs.

Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Andel förskollärare (%)	50,9	49,6	48,6
Andel barn (1–5 år) ej placerade i förskoleverksamhet i befolkningen (%)	15,9	15,7	15,6

Andel behöriga elever från grundskolan till yrkesprogram på gymnasieskolan (%)	71,6	75,4	75,7
Spridning i elevers meritvärde i åk 9: 10:e percentilen	40	60	65
Spridning i elevers meritvärde i åk 9: 90:e percentilen	305	310	308
Andel elever med examen från gymnasieskolan (%)	79,0	79,8	80,3
Närvaro gymnasieskolan (%)	81,0	80,7	82,6

De indikatorer som nämnderna har rapporterat och bedömt vara de viktigaste för att nå en god måluppfyllelse, visar i huvudsak på en positiv utveckling 2019 jämfört med 2017 och 2018.

Valet av indikatorn Andel förskollärare motiverar förskolenämnden med att forskning är entydig och väl belagd då det gäller andelen högskoleutbildad personals påverkan på verksamheten.

Valet av indikatorn Andel barn (1–5 år) ej placerade i förskoleverksamhet motiveras med att forskning visar att barns förskole vistelse har positiva effekter för framtida prestationer i skolan och i samhället.

Som komplement till indikatorn Andel behöriga elever har grundskolenämnden valt spridningsmått för meritvärdet, där särskilt värdet för 10 percentilen kopplar väl an till goda och jämlika uppväxtvillkor.

Göteborg är en stad där människor jobbar och försörjer sig själva

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Sysselsättningsgrad 15–74 år (kvartal 2), % (AKU)	71,3	70,4	71,7
Andel arbetslösa 15–74 år (kvartal 2), % (AKU)	7,5	7,2	6,4
Antal hushåll med försörjningsstöd, genomsnitt per månad	9 766	9 227	8 802
- Antal långtidsberoende av försörjningsstöd	8 652	8 049	7 616
Andel bidragsförsörjda (%)*	14,0	13,1	--
Antal personer med funktionsnedsättning som erhåller insats från arbetsförmedlingen**	3 568	3 434	3 508

* Avser försörjningsstöd, A-kassa, sjuk-/aktivitetsersättning mm. Data publiceras årsvis våren efter det år som uppgiften avser. ** Avser funktionsnedsättning som innebär ett arbetshinder

Utvecklingen av de indikatorer som valts för att följa målet visar i huvudsak en positiv utveckling 2019 i jämförelse med 2017 och 2018.

Göteborg genomför tidiga sociala insatser som skapar likvärdiga livschanser för alla

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Nettokostnad förebyggande insatser barn och unga som andel av nettokostnad barn och unga totalt (IFO, SDN), (%)	6,8	7,4	6,7
Nettokostnad fritidsgårdar, kronor per ungdom	1 759	1 681	1 578
Antal utökade hembesök till	--	--	189

förstagångsföräldrar*			
Antal ungdomar i målgruppen som Fältgruppen city (social resursförvaltning) har samtal med per kväll (genomsnitt)	47	41	50
Antal ungdomar och unga vuxna som Socialsekreterare i samverkan med polis har träffat (avser social resursförvaltning)	382	450	279

* Avser hembesök som barnhälsovården gör i samverkan med socialtjänsten

Av indikatorerna går det inte att avläsa någon entydig utveckling för målet. Indikatorerna behöver utvecklas och kompletteras i samverkan med berörda förvaltningar.

Alla göteborgare har tillgång till kultur

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 invånare	321	317	--
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 invånare 0–20 år	28,7	26,4	--
Antal deltagartillfällen i den frivilliga delen av kulturskolans verksamhet	--	343 400	--
Antal besök museer	452 000	365 800	347 800

Flera indikatorer saknar värden på halvår, och redovisas först i årsredovisningen. 2018 deltog 7 500 elever i den frivilliga delen av kulturskolan, en till flera gånger i veckan. Räknat över ett år blir det 343 400 besök. Öppen verksamhet vid till exempel lov omfattade 10 500 besök. Kulturskolan genomförde även över 200 publika evenemang.

Göteborg har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgänglig för alla

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Antal besökare (bad, motion, gym, is mm), snitt per månad	82 172	100 253	89 811
Antal bidragsgodkända föreningar	823	720	789
Antal uthyrda timmar i samlingslokaler, snitt per månad	1 238	1 258	1 191
Antal uthyrda timmar i idrottsanläggningar, snitt per månad	25 544	24 972	23 821

Indikatorerna visar på volymmått som visar på hur många som nyttjar stadens faciliteter inom idrott och fritid. Måtten är omräknade till ett snitt per månad för att vara jämförbara över tid. Det finns en viss naturlig avvikelse mellan åren som påverkas av stängningar och renovering av lokaler/anläggningar.

Göteborg är en företags- och tillväxtvänlig stad

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
NKI	69	67	67
Nyföretagande, antalet nystartade företag per 1000 invånare 16–64 år	11,9	11,3	--

Antal deltagare på "Förenkla – helt enkelt"	251	188	--
---	-----	-----	----

NKI är ett index över näringslivsklimatet vi ser små förändringar över tid i måttet. När det gäller nyföretagande redovisar den s k etableringsfrekvensen som är antalet nystartade företag per 1000 invånare i åldern 16–64 år. Denna beräknas endast per kalenderår men även här ser vi små förändringar. Indikatorn Förenkla - helt enkelt - som är en introduktion för nyanställda genomförs i oktober 2019.

Göteborg är en stad med högt bostadsbyggande

INDIKATOR	2017	2018	Delår 2019
Antal bostäder i markreservationer och markanvisningar	4 183	3 610	565
Antal bostäder i startade detaljplaner	1 685	2 360	897
Antal bostäder i antagna/godkända detaljplaner	11 337	6 389	1 165
Antal påbörjade bostäder	3 779	5 195	3 139
Antal färdigställda bostäder	2 201	3 168	2 010
Nyproduktion bostäder allmännyttan	305	341	--

Antalet färdigställda bostäder har ökat över tid. Siffrorna för 2019 avser första halvåret. Det är en effekt av långsiktigt arbete med ökade volymer planerade bostäder och planer med stort bostadsinnehåll. Det tar 6–8 år för att färdigställa bostäder, från idé till inflyttningsklart. Processen involverar många beslut och aktörer. Kommunen kan skapa planmässiga förutsättningar men bostadsbyggandet kräver även marknadsmässiga förutsättningar.

Upphandlingar skapar mervärde för göteborgarna

Nämnden för inköp och upphandling arbetar med att på en övergripande nivå sammanställa, beskriva och skapa överblick över de inköp som Göteborgs Stad gör. Inköpen kategoriseras inom olika inköpsområden och ger underlag för analys om vad som köps och vilken del av organisationen som köper vad. Under 2020 kommer arbetet fortsätta med att kunna följa och mäta inköp via nyckeltal som kan användas som indikatorer kopplat till detta mål. En utgångspunkt med att skapa mervärde för göteborgarna är då att en effektiv inköps- och upphandlingsprocess bidrar till måloppfyllelse. En annan utgångspunkt är att inköp och upphandlingar i sig ska ge mervärde genom till exempel krav på fossilfrihet och arbetsrättsliga villkor.

2.5 Verksamhetens utveckling

Detta område beskrivet kort verksamhetens utveckling under årets första åtta månader. Utgångspunkten för utvecklingen är årsredovisningen för 2018 och dess vikta framtidsfrågor. Nyckeltalen för respektive område finns med för att få en kontinuitet i uppföljningen. Värdena är för 2017 och 2018 årsvärden om inget annat framgår i tabellerna. Delårsvärdet är senast kända och är därmed inte alltid jämförbart med årssiffrorna. Vissa nyckeltal saknar värde på delåret, vilket beror på att måttet bara mäts på årsbasis.

2.5.1 Äldreomsorg och sjukvård i hemmet

Hemtjänstens förändringsarbete utifrån det mobila arbetssättet inklusive Attraktiv hemtjänst pågår. Mer information om hemtjänsten finns under avsnitt 2.8.

Stadsdelsnämnderna beskriver svårigheter med att rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Framförallt handlar det om sjuksköterskor samt medarbetare och chefer inom hemtjänst.

Antalet personer som är i behov av insatser från hälso- och sjukvården har minskat. Samtliga stadsdelsnämnder beskriver att de som får insatser har ett allt större sjukvårdsbehov vilket kan bero på regionens Nära Vård omställning där vården förväntas ske i den enskildes hem.

Implementeringen av verksamhetssystemet för den kommunala hälso- och sjukvården (ViGo) har avslutats och en ny upphandling av nytt system påbörjas under hösten.

Verkställigheten för avlösningssplatser på korttidsenhet har förändrats. För att öka inflytandet och flexibiliteten för brukare och deras anhöriga har ett nytt bokningssystem införts.

Arbetet med att digitalisera i verksamheten pågår. Ny upphandling planeras då nuvarande avtal inom Trygg vardag har sagts upp. Övergången till digitala trygghetslarm är igång och kommer att vara färdigställt under 2019. Inom äldreboende pågår ett staden-gemensamt kompetensutvecklingsprojekt inom digitalisering (GoDigit).

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Nettokostnadsutveckling äldreomsorg (%)	3,5	3,2	4,1
Personer med hemtjänst (snitt/månad)	8 269	8 079	8 092
Personer i äldreboende exkl. korttid (snitt/månad)	4 009	4 023	4 009
Personer med kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser (65-år)	--	3 166	2 728

2.5.2 Utbildning

Arbetet med att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheterna pågår. Förskoleförvaltningen hanterar den ojämna fördelningen av förskollärare som finns inom och mellan stadens utbildningsområden genom att pröva olika sätt att omfördela personal och samverka inom utbildningsområdena. Svårigheter finns att rekrytera tillräckligt många förskollärare utifrån verksamhetens expansion.

Inom stadens grundskolor är likvärdigheten fortfarande ett problem, både avseende kön och socioekonomiska faktorer. Grundskoleförvaltningen ser även ett behov av att stödja skolornas arbete med jämställdhet och planerar för stödinsatser. Det är små skillnader i kunskapsresultaten avseende vårterminsbetygen jämfört med föregående år.

Andelen elever med gymnasieexamen har ökat totalt och på de högskoleförberedande programmen men minskat på yrkesprogrammen gällande flickor. Närvaron ökar på både nationella program och introduktionsprogram. Antalet unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret ökar. Inom gymnasiesärskolans finns ett behov av fler anpassningar och stödinsatser för att eleverna ska nå målen.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Nettokostnadsutveckling förskola (%)	4,3	4,5	3,3
Nettokostnadsutveckling grund- och grundsärskola (%)	7,0	6,5	9,8
Nettokostnadsutveckling gymnasie- och	10,0	6,6	5,4

gymnasiesärskola (%)			
Barn i förskoleverksamhet	29 742	29 943	30 274
Elever i grundskolan	57 263	58 576	59 582
Göteborgselever i gymnasieskolan	17 479	17 587	17 565

2.5.3 Individ- och familjeomsorg

Nettokostnaderna har minskat med cirka 3 procent jämfört med samma period förra året. Störst minskning i kronor har skett inom ekonomiskt bistånd. Arbetsförmedlingens omstrukturering riskerar innebära ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och ökad arbetsbörda för verksamheten. I Centrum, Askim Frölunda Högsbo och Lundby har antalet personer som uppbär ekonomiskt bistånd successivt ökat under året. Västra Hisingen rapporterar att antalet personer utan arbetshinder har ökat under sommaren. Arbetslösheten i Göteborg ökade i augusti med 3,4 procent jämfört med samma period 2018.

Nettokostnaderna för socialt boende har för första gången sedan 2011 gått ner. Under 2019 medför bostadsbristen fortsatt höga kostnader och en stor arbetsbelastning i verksamheterna.

Aktualiseringarna avseende våld i nära relation, vuxna, fortsätter att öka samtidigt som insatserna minskar vilket gör situationen svårtolkad. Antalet inledda utredningar avseende våld i familjen 0–20 år ökar. Stadsledningskontoret följer utvecklingen.

Sex nämnder lyfter arbeten med digitalisering och välfärdsteknologi. Arbetet måste fortsatt utvecklas för att underlätta och stödja förutsättningarna för ett självständigt liv.

Antalet vård dagar på institution för barn och unga och antalet barn och unga i familjehem minskar båda med cirka 20 procent, vilket främst beror på ett minskat antal ensamkommande flyktingbarn och att många som kommit tidigare nu är i vuxen ålder. Bristen på familjehem är oroande och en viktig framtidsfråga.

Arbetsmiljön och svårigheten med kompetensförsörjning är fortsatt i fokus. Antalet årsarbetare minskar med 1,6 procent jämfört med samma period 2018. Sektorns ansträngda ekonomi kan komma att påverka stabilitet och kompetens negativt.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Nettokostnadsutveckling Individ- och familjeomsorg (%)	4,7	1,1	-3,3
- varav nettokostnadsutveckling försörjningsstöd (%)	-5,2	-2,7	-9,0
Antal vårddygn barn och unga, institutionsvård. Genomsnitt per månad	15 684	9 186	7 572
- varav ensamkommande barn	10 166	3 461	2 053
Antal barn och unga i familjehem. Genomsnitt per månad.	1 436	1 026	897
- varav ensamkommande barn	791	390	218
Antalvårddygn vuxna, institutionsvård. Genomsnitt per månad.	3 080	2 840	2 461
Antal boendedygn, socialt boende. Genomsnitt per månad.	63 211	63 842	59 656
- varav ensamkommande	6 495	7 321	4 138
Antal hushåll med försörjningsstöd. Genomsnitt per månad senaste 12 månader.	9 766	9 244	8 837

2.5.4 Funktionshinderverksamhet

Det genomsnittliga antalet personer per månad med insatser enligt LSS har ökat med 1,0 procent och antalet personer med insatser enligt SoL har ökat med 2,0 procent. Nettokostnaderna för insatser har ökat med cirka 2 procent jämfört med samma period förra året. Framförallt ökar kostnaderna till följd av utbyggnaden av 61 lägenheter i åtta bostäder med särskild service.

Vid införandet av LOV för daglig verksamhet gjorde 654 personer, av totalt 1 633 personer med insatsen, aktiva val och 124 valde att byta.

Alla nämnder utom Social resursnämnd och stadsdelsnämnd Norra Hisingen har minskad sjukfrånvaro. Fyra stadsdelsnämnder beskriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att öka frisknärvaron. Kompetensförsörjningssvårigheterna kvarstår och behoven av grundläggande kompetensutveckling i egen regi är omfattande. Organisering och samplanering för ökad bemanningseffektivitet har genomförts i några nämnder.

Några nämnder lyfter digitalisering som ett viktigt utvecklingsområde. Infrastrukturen är en förutsättning för digitalisering. Stadsdelsnämnd Östra Göteborg har, som enda stadsdel, full wifi-täckning i samtliga dagliga verksamheter och bostäder med särskild service.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Nettokostnadsutveckling funktionshinderverksamhet (%)	4,0	4,6	2,9
Antal årsarbetare, utveckling (%)	0,9	-0,5	-0,8
Antal personer med insats enligt LSS	4 107	4 210	4 260
Antal personer med bistånd enligt SoL	4 348	4 410	4 464

2.5.5 Kultur och fritid

Uthyrda timmar i stadens anläggningar har ökat med 3,5 procent och det är isytorna som ökar mest. Antalet gästnätter har ökat jämfört med föregående år eftersom cuperna har blivit större. Antal besök på kulturanläggningar har minskat något. Tack vare den nya VR-stationen (Virtual Reality-glasögon) i utställningen Göteborgs födelse samt modeutställningen Göteborgs garderob, har antalet besökare på Göteborgs stadsmuseum ökat med 40 procent under sommaren.

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag har flera stadsdelsförvaltningar ingått IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med idéburen organisation. Målsättningen är att öka inkluderingen av unga med funktionsnedsättning i ordinarie öppen fritidsverksamhet.

Alla stadsdelsnämnder, kulturnämnden och idrotts- och föreningsnämnden har i bred samverkan arrangerat sommarlovsaktiviteter för barn och unga. Genom riktat statsbidrag har cirka 2 000 aktiviteter involverat 60 000 deltagare varav hälften uppger att de upptäckt en för dem ny plats i staden.

Stadsdelsnämnderna har utifrån barnkonventionen fokus på barn och ungas rätt till delaktighet, kultur och fritid bland annat genom fritidsplanen och kulturskolans utvecklingsplan.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Uthyrning av idrottsanläggningar (planer och	307 000	300 000	190 000

hallar, timmar)			
Gästnätter vid idrottscuper	270 000	254 000	258 000
Antal besökare bad*	1 103 000	1 395 000	655 700
Teater, antal besökare	222 000	181 000	-

*Från och med den 1 juni 2019 erbjuds inte längre fria bad till barn och unga.

2.5.6 Bebyggelse och bostad

Göteborgs Stad har fortsatt stora volymer investerings- och exploateringsprojekt att hantera i planering- och genomförandefas. Trots gemensamt utvecklingsarbete går stadens förvaltningar inte i takt vilket leder till uteblivna leveranser och ökad stress i organisationen. Flera förvaltningar uppger resursbrist. I första hand genomförs nya stadsutvecklingsprojekt vilket påverkar utvecklingen av befintliga anläggningar. Den höga exploateringstakten påverkar även byggföretagen. Bilden skiljer sig dock fortsatt mellan anläggningsbyggarna som redovisar ett ökat byggande och husbyggarna som uppger motsatsen.

Det finns planmässiga förutsättningar för ett fortsatt högt bostadsbyggande, men utvecklingen av byggkonjunkturen och efterfrågan utgör stora osäkerhetsfaktorer. Hittills i år har cirka 2 000 bostäder färdigställts och byggnation pågår av cirka 8 250 bostäder. Inbromsningen på bostadsmarknaden har ingen uppenbar koppling till bostadsbehovet. Kön till hyresrätter förmedlade av Boplats har ökat till en genomsnittlig registreringstid för de som fått kontrakt 2019 om cirka 5,5 år. Svårigheterna att få fast bostad bedöms ha fortsatt ökat, särskilt för de grupper som står långt ifrån bostadsmarknaden.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Antal bostäder i startade detaljplaner	1 685	2 360	897
Antal bostäder i antagna/godkända detaljplaner	11 337	6 389	1 165
Antal bostäder i markanvisningar	4 183	3 610	565
Färdigställda bostäder i nybyggnad	2 027	2 747	
Färdigställda bostäder i ombyggnad	174	421	

2.5.7 Trafik

I arbetet med att bli en fossilfri stad har Göteborgs Stad antagit Fossilfritt Sveriges transportutmaning. Fossilfritt Sverige startades som ett initiativ av regeringen. För staden innebär det att de egna transporterna ska vara fossilfria senast år 2030.

Västsvenska paketets stora infrastruktursatsningar Västlänken, Hisingsbron och Marieholmstunneln samt nedsänkt förlängning av Götaleden är i full gång. Hisingsbron byggs vidare men med en ökad riskexponering då såväl budget som tidsplan är under press. Trafiknämnden rapporterar att tidplanen är så pressad att det inte finns utrymme för ytterligare störningar, samt att projektet aviserar att riskreserven kan komma att behöva tas i anspråk.

I april beslutades ett omtag i linbaneprojektet för att halvera investeringsutgiften samt minska drift- och underhållskostnaderna. Därtill görs en alternativutredning för sträckan. Utredningarna ska återrapporteras till trafiknämnden samt Västrafiks styrelse i höst.

Genom en ökad befolkning och inpendling har antalet resor i staden ökat med 8 procent mellan 2011 och 2018. Trafikstrategin anger de mål som staden har för trafikslagen.

Kollektivtrafiken är det trafikslag som förändrats i enlighet med trafikstrategin och det är även den som tagit hand om det ökade resbehovet. Cykeltrafiken bör öka snabbare och biltrafiken minska för att utvecklas i takt med trafikstrategin.

NYCKELTAL	Basår 2011	Nuläge 2018	Mål 2035
Bil	48%	43%	29%
Kollektivtrafik	25%	29%	36%
Cykel	5%	6%	12%
Till fots	22%	21%	23%

Resande utvecklingen i förhållande till trafikstrategins mål i procent.

2.5.8 Klimat och miljö

Verksamheterna inom energi, avfall, avlopp och vatten har i huvudsak bedrivits enligt plan. Det är fortsatt ett stort läckage av dricksvatten och för perioden har det varit många översvämningar på grund av stora regnmängder. Ett kortare strömavbrott har förekommit under perioden.

Av de 12 lokala miljömålen är begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, hav i balans och god bebyggd miljö svårast att nå. Enligt uppdrag i kommunfullmäktiges budget tas nu ett nytt miljöprogram fram som omfattar även det klimatstrategiska programmet. Inriktningen i målstrukturen planeras bli tydligare avseende stadens direkta respektive indirekta miljöpåverkan.

En viktig framtidsfråga är att skapa och behålla goda livsmiljöer när staden utvecklas och förändras. Kommunfullmäktige beslutade i september om Göteborgs Stads program för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Sedan tidigare finns ett flertal verktyg som stödjer arbetet ekologisk hållbar stadsutveckling.

Status för vattenförekomster i Göteborg behöver förbättras för att följa EU:s vattendirektiv och den nationella lagstiftningen. Kommunstyrelsen har beslutat om igångsättningsbeslut för att ta fram förslag till Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Förnybar kraftvärme el (levererad mängd GWh)	-	36	26
Insamlad mängd matavfall (ton)	22 342	23 129	14 839
Läckage dricksvatten per km ledning och dygn (m3)	22,0	23,3	23,0
Andel färdigställda bostäder i markanvisningar enligt programmet för miljöanpassat byggande	95	93	-

2.5.9 Vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser

Under 2018 genomförde förvaltningen en upphandling gällande vuxenutbildning och kompetensutveckling. En överklagan är under förvaltningsrättslig prövning. Förvaltningen kommer att säkerställa att utbildning och arbetsmarknadsinsatser fortgår under den rättsliga processen.

Arbetet för att säkra att studerande fullföljer studier och når godkända betyg utvecklas genom anpassad och kvalificerad vägledning, studieplaner och utbildningsmål.

Unga vuxna över 20 år med uppehållstillstånd för gymnasiestudier som har avslutat sina studier på ungdomsgymnasiet, har behov av yrkesutbildningar med språkstöd. Brist på

den typen av utbildningsplatser orsakar långa väntetider och avsaknad av sysselsättning för många unga vuxna, vars uppehållstillstånd är avhängigt att de studerar på gymnasienivå.

Arbetsmarknaden är tudelad och personer med svag ställning på arbetsmarknaden utgör en större andel av arbetslösheten. Arbete bedrivs för att stärka denna grupp.

Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildnings samarbete med stadsdelsförvaltningarna har utvecklats. Fokus har varit gemensamma strategiska analyser och prioriteringar.

Arbetsförmedlingens omstrukturering kommer att påverka nämndens alla ansvarsområden.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
Bruttokostnadsutveckling vuxenutbildning (%)	9,8	8,0	5,4
Antal kursdeltagare totalt vuxenutbildning (grundläggande nivå gymnasial nivå, SFI, sårux)	41 174	39 692	41 743

2.5.10 Näringsliv och turism

Det näringslivsstrategiska programmet, med den handlingsplan som antagits under året, har inneburit ett ökat gemensamt fokus inom staden på arbetet med utvecklingen av företagsklimatet. Dessutom pågår genomförandet av besöksnärlings- och innovationsprogrammet där beslutade handlingsplaner nu finns.

Arbetet att ta fram det näringslivsstrategiska programmet innebar en bred förankring såväl inom som utom staden. Det uppmärksammades genom utmärkelsen European Entrepreneurial Region Award (EER 2020), som staden fick i juni.

Göteborgs hamn har haft en positiv utveckling under 2019 med ökade godsflöden i containertrafiken.

Trots handelskonflikter och konjunkturavmattning har regionens näringsliv och besöksnäring fram till halvårsskiftet haft en mycket positiv utveckling med hög jobbtillväxt och mycket låg arbetslöshet. Under augusti har det dock kommit signaler om en avmattning då flera företag planerar neddragningar. De största osäkerheterna är konsekvenserna av Brexit samt handelsrelationen mellan USA och Kina. Dessa kan komma att påverka regionens näringsliv då närmare en femtedel av företagets export går till dessa länder.

NYCKELTAL	2017	2018	Delår 2019
NKI Företagsklimat	69	67	67
Containers - TEU*	644 000	753 000	387 000
Ro/ro - enheter**	593 000	584 000	290 000
Gästnätter - Hotell	4 800 000	4 820 000	2 200 000
Antal evenemang	351	320	207

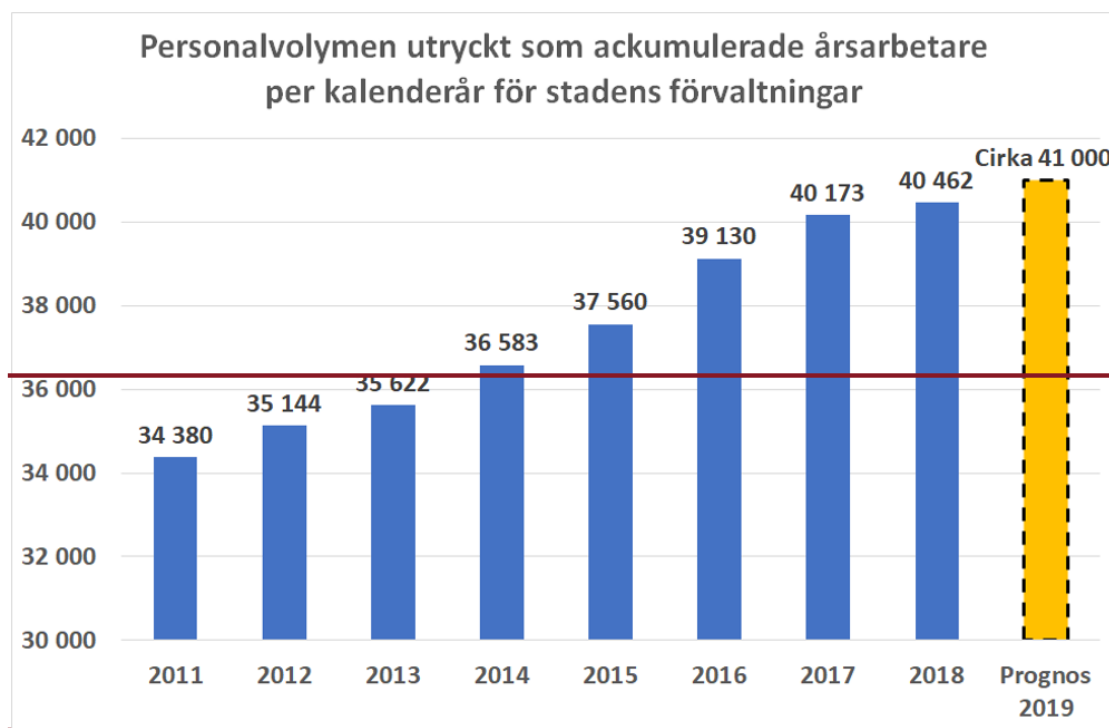
**Standardmått för att mäta godsflöde av containers. ** Antal trailersläp som passerar hamnen*

2.6 Väsentliga personalförhållanden

2.6.1 Personalvolym

Förvaltningarnas personalvolym i arbetad tid till och med augusti har ökat med 347 årsarbetare (1,3 procent) jämfört med motsvarande period förgående år. Förvaltningarna inom utbildning och välfärd har ökat med 167 årsarbetare (0,7 procent). Inom stadsutveckling har ökningen varit 112 årsarbetare (5,1 procent) och för övriga förvaltningar har ökningen varit 68 årsarbetare (7,7 procent).

De senaste årens minskning av personalvolymens ökningstakt verkar ha vänt. Som framgår ur diagrammet ökar personalvolymen mellan åren, men med olika ökningstakt över tid. Stadsledningskontoret prognostiserar en ökning för 2019 med 1,3 procent, eller 500 årsarbetare, till cirka 41 000 årsarbetare.



Under perioden 2011 till 2018 har antalet årsarbetare i kommunens regi framförallt ökat inom utbildningsområdet och då särskilt inom grundskola och förskola. Sedan 2011 har antalet årsarbetare ökat med cirka 6 100 varav cirka 4 000 årsarbetare finns inom utbildning, äldreomsorg, individ-och familjeomsorg, funktionshinder. Förskola och skola står för drygt en tredjedel av totala ökningen under perioden. Ökningen avseende grundskola och gymnasieskola förklaras delvis av en ökad befolkning. I förskolan kan ökningen inte förklaras enbart av en ökande befolkningen utan även av politiska initiativ såsom mindre förskolegrupper, bemanningsförstärkningar kopplade till förskolans uppdrag, barnens närvaro och förutsättningar samt sjukfrånvaro. Andel barn i fristående respektive kommunala förskolor samt barn i och från andra kommuner påverkar också antalet årsarbetare. Andra tjänster inom välfärden, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och funktionshinder påverkas inte i samma utsträckning av befolkningsökning utan där påverkar andra faktorer desto mer såsom lagstiftning, befolkningsstruktur/förändrade behov hos befolkningen och andra omvärldsfaktorer.

Antalet årsarbetare inom äldreomsorg har ökat med cirka 220 årsarbetare (3%) under åren 2011 till 2018. Under samma period har det skett en befolkningsökning inom gruppen 65 år och äldre men andelen personer som har behov av omsorg har inte ökat.

En förklaring till att behoven för gruppen inte har ökat kan vara att de allra äldsta personerna (90 år och äldre) har minskat.

Individ- och familjeomsorgen har haft en ökning av årsarbetare med cirka 830 personer (38 procent) åren 2011 till 2018. Ökningen förklaras till stor del av ökat antal handläggare vid mottagande av ensamkommande barn men kan också förklaras av nationella och lokala satsningar på stärkt bemanning inom den sociala barn och ungdomsvården samt en stor ökning av antalet orosanmälningar gällande barn och unga.

Inom Funktionshinderområdet har antal årsarbetare under åren 2011 till 2018 ökat med cirka 500 årsarbetare (11 procent). Sedan lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes under 1990-talet har det skett en kontinuerlig ökning av antalet årsarbetare. Göteborg har ett ökat antal personer med beslut om bostad med särskild service och då antalet boenden framförallt bedrivs inom egen regi har även antalet årsarbetare ökat.

2.6.2 Personalstruktur

Antalet tillsvidareanställda medarbetare vid förvaltningarna var i augusti drygt 36 800, en ökning med knappt 900 jämfört med augusti 2018. Yrkesgrupper som ökar är fritidsledare, handläggare, lärare, barnskötare, administratör och ingenjör/arkitekt. Några yrkesgrupper som minskar är fritidspedagog, undersköterska och förskollärare.

Andelen av den arbetade tiden utförd av timavlönade har ökat med 0,2 procentenhet jämfört med samma period 2018, och uppgår nu till 6,7 procent för förvaltningarna totalt. Förvaltningarna inom välfärd och utbildningar har ökat med 0,1 procentenheter till 7,2 procent. Inom stadsutveckling har förvaltningarna ökat med 0,2 procentenheter till 3,4 procent. För övriga förvaltningar har det varit en ökning med 1 procentenhet till 1,9 procent.

2.6.3 Arbetsmiljö och hälsa

Sjukfrånvaro i procent	Aug 2016	Aug 2017	Aug 2018	Aug 2019
Total sjukfrånvaro	8,7	8,8	8,4	7,8
Andel sjukfrånvaro > 59 dagar	61,2	60,8	57,2	57,2
-Man	5,5	5,7	5,7	5,6
-Kvinna	9,6	9,6	9,2	8,5
< 30 år	6,8	7,1	7,2	6,8
30-49 år	8,1	8,3	7,9	7,2
> 49 år	10,0	9,8	9,5	8,8

Sjukfrånvaron för stadens förvaltningar var i augusti 7,8 procent. Det är en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med samma period förra året. Detta är den lägsta sjukfrånvaron i augusti sedan 2014. Största delen av minskningen beror på att sjukfall längre än 15 dagar har minskat (-0,5 procentenheter jämfört med samma period förra året).

Framförallt stadsdelar, men även andra förvaltningar, rapporterar att det systematiska arbetet med att minska den långa sjukfrånvaron har tagit fart. Stadens nya rehabiliteringsprocess är ett stöd i arbetet.

Kvinnor har fortsatt högre sjukfrånvaro än män, men deras sjukfrånvaro minskar mer än männens.

Sjukfrånvaron minskar för de allra flesta förvaltningarna. För förvaltningarna inom utbildning, är det främst förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen som bidrar till att sjukfrånvaron ökar.

Helåret 2018 var sjukfrånvaron 8,6 procent. Detta var första gången sedan 2010 som ett års sjukfrånvaro var lägre än föregående års. Årets sjukfrånvaro kommer sannolikt att bli betydligt lägre än förra årets.

Fördjupningsrapport arbetsmiljö och hälsa

Under våren har förvaltnings- och bolagsledningar genomfört en fördjupad uppföljning av olika områden som alla är viktiga faktorer för en god hälsa och arbetsmiljö.

Uppföljningen genomfördes genom en självskattning av hur väl en rad påstående stämde på den egna förvaltningen eller bolaget. Uppföljningen var också en av åtgärderna i Göteborgs Stads plan för att förbättra arbetsmiljö och minska sjukskrivningstalen.

Genom den enhetliga uppföljningen fås en gemensam bild av förutsättningarna för såväl stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag. I rapporten konstateras att det finns några områden där rutiner och arbetssätt har kommit längre än andra. SAM, samverkan, rehabilitering är sådana områden där det på en övergripande nivå finns rutiner och verktyg på plats som underlättar arbetet. En trolig förklaring är att dessa områden har arbetats med under lång tid och att dessa tidigt reglerats i lag och avtal.

När det gäller chefers förutsättningar är, trots omfattande arbete under lång tid, behovet stort. När det gäller såväl Mänskliga rättigheter (MR) /jämsliddhet som det systematiska hälsofrämjande arbetet krävs fortsatt arbete. Även kompetensförsörjning och dess påverkan på arbetsmiljö och hälsa bedömer stadsledningskontoret behöver prioriteras framöver. Arbetet med att integrera verksamhet/personal/ekonomi behöver fortsätta utvecklas i synnerhet för stadsdelar och fackförvaltningar.

Utifrån vad som framkommer i fördjupningen, gör stadsledningskontoret bedömningen att flödet mellan verksamheten och högsta ledningsnivå inte fungerar tillräckligt bra. Utifrån svaren, finns en systematik mellan första linjens chef och medarbetare inom flera av de områden som lyfts i rapporten. Däremot finns "brott i linjen" både uppåt och nedåt i respektive organisation och informationen förmedlas inte i tillräckligt stor utsträckning mellan leden vilket gör att förutsättningarna för respektive chefsnivå riskerar att bli bristfälliga. Konsekvenserna är att högsta ledningsnivå inte har tillräckligt informationsunderlag att fatta strategiska beslut rörande arbetsmiljö och hälsa, vilket leder till att första linjens chefer och medarbetare inte får de förutsättningar som behövs. I slutändan finns risk för att verksamheten inte kan leverera den service och fullgöra uppdraget som ska utföras. Förutsättningarna för högsta ledning behöver dock betraktas som en del av en större helhet där arbetsmiljö och hälsa är en del i att bidra till att vi gör nytta för de vi är till för. I Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare, målområde 1, strategi 1a, lyfts dessa frågor upp och förutom att varje nämnd och styrelse arbetar med sitt eget resultat, kommer arbetet att fortsätta genom programmets planerade aktiviteter.

Ärendet "Strategisk fördjupning inom arbetsmiljö och hälsa", diarienummer 0479/19, planeras till kommunstyrelsen den 23 oktober.

2.6.4 Kompetensförsörjning

Utifrån förvaltningarnas rapportering är slutsatsen att svårigheterna att rekrytera och

behålla personal har lättat något för staden som helhet. Det syns också i att antalet som lämnar Göteborgs Stad har minskat under första halvåret jämfört med samma period förra året. Yrkesgrupper där detta märks mest är ingenjörer, tekniker, bibliotekspersonal samt psykolog/kurator.

Som stadsledningskontoret belyste i kunskapsunderlaget kring kompetensförsörjning 2018 är det långsiktiga behovet fortsatt stort och det kommer inte vara möjligt att rekrytera i den utsträckning som behovet kräver, då det helt enkelt saknas arbetskraft på arbetsmarknaden på grund av demografin. Där påtalades vikten av att arbeta med digitalisering och välfärdsteknologi, nya arbetssätt och organiseringen av arbetet på arbetsplatsen.

Fortfarande är kompetensförsörjningen problematisk inom flera områden och sjuksköterskor är fortsatt en mycket rörlig grupp. Förskolenämnden rapporterar att det saknas såväl utbildade förskollärare och barnskötare och att det till exempel finns ett behov av grund- och fördjupningsutbildning för barnskötare. Stadsledningskontoret har även fått signaler om att möjligheterna att tillsätta behöriga lärare inom grundskolan har försvårats. Från bolagen lyfts problem med framförallt förare, men också mekaniker och elektriker.

Några stadsdelar beskriver att det är fokus på hur bemanningen inom funktionshinder och äldreomsorg ska optimeras och organiseras för att klara kompetensförsörjningen. Likaså tas ett nytt grepp kring bemanning i balans inom förskoleförvaltningen. Den interna bemanningsenheten som ska startas tillsammans med grundskoleförvaltningen ska fungera som buffert för att både kunna tillföra och flytta resurser dit de bäst behövs utifrån verksamhetens behov.

Det har fattats beslut om Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare och på flera håll rapporteras att det har påbörjats ett arbete utifrån inriktningen. Inom ramen för programmet görs nulägesanalys för att skapa en bild av var förvaltningar och bolag befinner när det gäller mål och strategier i programmet, bland annat är en inventering påbörjad när det gäller vår organisationskultur utifrån stadens gemensamma förhållningssätt.

2.6.5 Chefsförsörjning

Det pågår mycket arbete för att se över förutsättningarna för stadens chefer. I norra Hisingen har man som första stadsdel ingått i ett pilotprojekt med hjälp av verktyget Chefoskopet. Verktyget är en vidareutveckling utifrån tidigare forskning kring Chefios och är en metod för att arbeta med och utveckla chefers förutsättningar.

Inom grundskoleförvaltningen pågår Rectorsakademin för att stärka förvaltningens förmåga att attrahera och introducera nya rektorer och få befintliga att vilja stanna och utvecklas i förvaltningen.

2.6.6 Organisation och omställning

Det pågår ett visst omställningsarbete och förändringar inom organisationen. Det kan dels handla om avveckling av boenden för ensamkommande, dels om anpassningar efter stadsdelarnas förändrade uppdrag och förutsättningar efter omorganisationen till grund- och förskolenämnd. Stadsdelarna och kulturförvaltningen rapporterar att överflyttningen av biblioteksverksamheten har påverkat både avlämnande och mottagande förvaltning. Kulturförvaltningen har fått implementera en ny organisation och dess ledningsstruktur med förvaltningens befintliga. Likaså har införandet av LOV inom daglig verksamhet krävt anpassningar efter nya förutsättningar. Flera bolag rapporterar om intern omorganisation och förändrade uppdrag, såsom omstrukturering av Kollektivtrafik-

koncernen samt olika utvecklingsarbeten inom bolagen Renova, Göteborg Leasing, Boplat, Göteborg Co med flera.

2.6.7 Löneöversyn 2019

Löneöversyn 2019 genomfördes under våren med samtliga förbund med undantag för Vårdförbundets medlemmar. Ny lön har således betalats ut till cirka 98 procent av medarbetarna i stadens förvaltningar. Utfallet i löneöversynen när dessa nya löner är klara är 2,77 procent.

Årets löneöversyn har bidragit till högre grad av måluppfyllelse vad gäller budgetens skrivning om att fortsätta radera osakliga löneskillnader. Löneskillnader mellan män och kvinnor har minskat ytterligare. Kvinnors medellön i Göteborgs Stads förvaltningar är nu 96,3 procent av männens. Skillnaden har under en tioårsperiod minskat med 5,2 procentenheter.

Satsningar på vissa yrkesgrupper inom vård och omsorg har varit positiv för måluppfyllelsen. En bidragande faktor är också den fortsatta satsningen på lärarlönerna.

Löneöversynen i stadens förvaltningar har genomförts i enlighet med intentionerna.

Samtidigt har den ökande konkurrensen om medarbetarna inom fler yrkesgrupper inneburit att lönenivåerna i staden har ökat mer än enbart resultatet av löneöversynen, då det krävs högre löner vid nyanställning än tidigare.

2.7 Göteborgs Stads övergripande ekonomiska utveckling

I denna delårsrapport uppdaterar stadsledningskontoret de ekonomiska bedömningar för koncernen och kommunen som redovisades i uppföljningsrapporten i våras.

När det gäller kommunens ekonomiska utveckling under 2019 gjorde stadsledningskontoret i våras bedömningen att det var möjligt att uppnå ett ekonomiskt resultat i paritet med fullmäktiges budget men att nedåtriskerna dominerade. Stadsledningskontoret bedömde därmed att kommunstyrelsen inte hade utrymme att fatta några beslut om ytterligare kostnadsökningar under 2019. Den bedömningen grundade sig även på att de ekonomiska utsikterna för kommande år för med sig betydande utmaningar med en strukturell ekonomisk problematik som behöver hanteras i ett långsiktigt perspektiv.

I den uppdaterade ekonomiska bedömning för 2019 som stadsledningskontoret nu lämnar efter åtta månader har läget i det korta perspektivet förbättrats något för kommunen. Skatteintäkterna har förbättrats något även om det i huvudsak handlar om den historiska utvecklingen för 2018. Därutöver har kostnadsutvecklingstakten planat ut vilket är en konsekvens dels av att kommunstyrelsen inte fattat beslut om ytterligare kostnadsökningar och inte heller beviljat användning av eget kapital i nämnderna, dels av att nämnderna arbetar med åtgärder för att hålla sig inom sina ekonomiska ramar.

Sammantaget innebär detta att det strukturella resultatet förbättrats även om det fortfarande är negativt. Kommunens förutsättningar att nå fullmäktiges budgeterade resultat för 2019 ur ett strukturellt perspektiv har därmed förbättrats. Dock har omvärldsförutsättningarna försämrats successivt och nedåtriskerna har förstärkts. De betydande långsiktiga ekonomiska utmaningarna för 2020 och framåt kvarstår vilket innebär att stadsledningskontoret fortsatt rekommenderar kommunstyrelsen att inte fatta beslut om nivåhöjande kostnader under 2019 för att undvika att förstärka den strukturella problematiken framöver.

För stadens bolagskoncern redovisas nu en något försämrad resultatprognos för 2019 än vad som bedömdes i våras. Det samlade resultatet bedöms understiga budgeterad nivå med 250 mnkr och beräknas även bli betydligt lägre än föregående år.

Det samlade resultatet för koncernen som helhet (kommunen och bolagen) avseende 2019 beräknas bli bättre än vad som redovisades i vårens uppföljningsrapport.

Framförallt beror det på en ökad resultatnivå i kommunen där den något förbättrade strukturella situationen också kombineras med betydligt ökade reavinster.

2.7.1 Koncernens ekonomiska utveckling

Koncernens resultat för perioden och prognostiserat helårsresultat

Resultatet för koncernen Göteborgs Stad uppgick per augusti 2019 till drygt 2 700 mnkr jämfört med ett budgeterat resultat på knappt 1 800 mnkr för perioden. Motsvarande period föregående år uppgick resultatet till cirka 2 800 mnkr, och resultatet är således i nivå med föregående år. Resultat per augusti är normalt koncernens högsta resultat och faller under årets fyra sista månader.

Prognosen för koncernens samlade resultat för 2019 har justerats upp med cirka 350 mnkr i förhållande till prognosen i mars och uppgår nu till knappt 1 700 mnkr.

Prognosen för kommunens resultat 2019 uppgår till 1 200 mnkr och har därmed justerats upp med cirka 500 mnkr jämfört med den prognos som lämnades i våras. Det förklaras huvudsakligen av tre delar.

- Skatteintäkterna har prognostiserats upp och ligger nu i nivå med budget. Denna uppjustering förklaras av att 2018 års skatteintäkter hamnade något högre än vad som tidigare bedömts. Tillsammans med bland annat något lägre kostnader för pensionsavsättningar ger det 150 mnkr i avvikelse i förhållande till vad som bedömdes i mars.
- Vidare bedömer nu stadens nämnder att de sammantaget har budget i balans. I mars bedömde nämnderna sammantaget ett underskott om 150 mnkr.
- Slutligen har ny prognos avseende realisationsvinster uppjusterats med cirka 200 mnkr och uppgår nu till drygt 800 mnkr.

Den sammantagna prognosen för stadens bolag uppgår till cirka 1 000 mnkr och ligger därmed knappt 250 mnkr lägre än budget. Det är också cirka 150 mnkr lägre än vad som prognostiserades i mars vilket huvudsakligen förklaras dels av realisationsförlust inom Älvstranden Utveckling AB, dels en något högre skattebelastning totalt inom koncernen.

Årets resultat i mnkr	Utfall perioden	Aktuell budget perioden	Prognos helår	Fg prognos helår	Budget helår	Bokslut fg år
Kommunen	1 584	814	1 208	710	590*	1 792
Bolagen	1 098	967	974	1 113	1 214	1 426
Koncernjusteringar**	40	-2	-512	-540	-540	-863
Koncernen totalt	2 722	1 779	1 670	1 283	1 264	2 355

* Inklusive reavinster 500 mnkr som inte finns med i kommunfullmäktiges budget

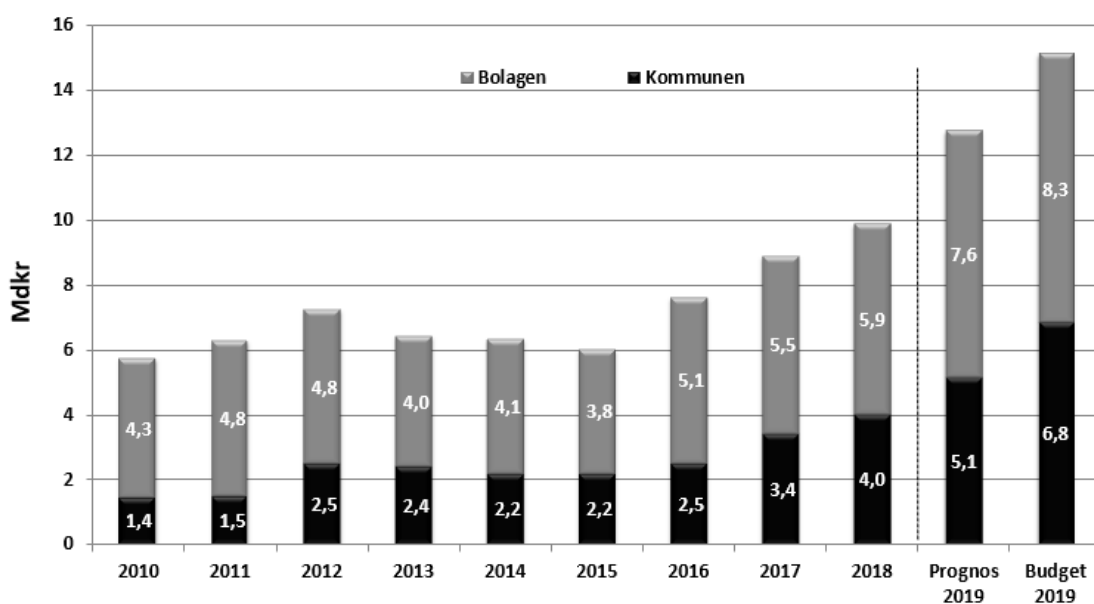
** Inklusive kommunalförbunden

Koncernens investeringar

Koncernens investeringar för januari till augusti uppgick till 6 600 mnkr, vilket innebär en relativt kraftig ökning av investeringstakten i förhållande till föregående år då

investeringarna uppgick till 5 900 mnkr under motsvarande period. Ökningen återfinns inom både nämnder och bolag och de bedömer också att investeringstakten kommer accelerera under resterande del av året. Sett till helåret beräknas koncernens investeringar uppgå till 12 700 mnkr. I förhållande till den prognos som lämnades i mars har nämnderna reviderat ned prognosen med 300 mnkr medan bolagens samlade prognos är oförändrad. Trots revideringen i förhållande till föregående bedömning innebär ändå prognosen en ökad investeringsvolym med 2 800 mnkr jämfört med föregående år. I förhållande till 2015 är investeringsvolymen mer än fördubblad. Ökningarna har sin grund i demografin, med en snabbt ökande befolkning som ställer krav på bland annat kommunala lokaler och bostäder. På nämndsidan återfinns ökningen framför allt inom lokalnämnden och bland bolagen är det framför allt Framtidenkoncernen som ökar investeringarna i förhållande till 2018.

Trots den kraftiga ökningen ligger prognostiserad volym ändå en bit under årets budgeterade investeringsvolym vilket framför allt hänger ihop med tidsförskjutningar inom både nämndernas och bolagens investeringar.

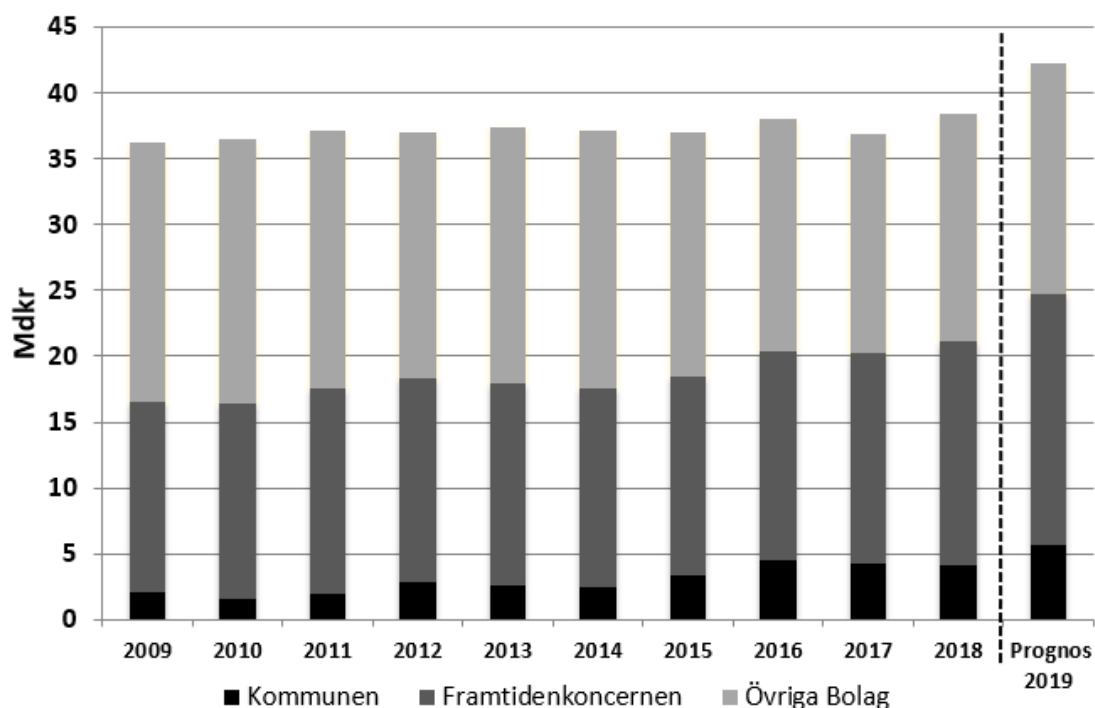


Koncernens skuldutveckling

I nedanstående bild redovisas stadens skuldutveckling fördelat på kommunen, Framtidenkoncernen samt övriga bolag. Som där framgår så har koncernens skuld under de senaste tio åren, 2009–2018, legat kring 36–37 mdkr. 2016 hade kommunen en högre fordran till migrationsverket än normalt vilket påverkade utvecklingen det året. Skuldutvecklingen har under dessa år inte ökat på det sätt som angetts för respektive årsbudget. Det beror då på två samverkande faktorer. Dels har investeringarna inte ökat som budgeterats, dels har resultaten blivit högre. Detta har inneburit att investeringarna har kunnat finansieras med egna medel.

I prognosen för 2019 ligger en ökning av koncernens skuld med 3,9 mdkr, och bedöms då uppgå till 42 mdkr, exklusive skuld för likviditetsplanering. Kommunens låneskuld bedöms öka med 1,5 mdkr 2019 och Framtidenkoncernens skuld bedöms öka med 2 mdkr och uppgå till 19 mdkr vid årets slut.

Skuldökningen är i sig i linje med de budgetmål som ställts upp och har sin förklaring i det behov av stadsutveckling som staden befinner sig i.



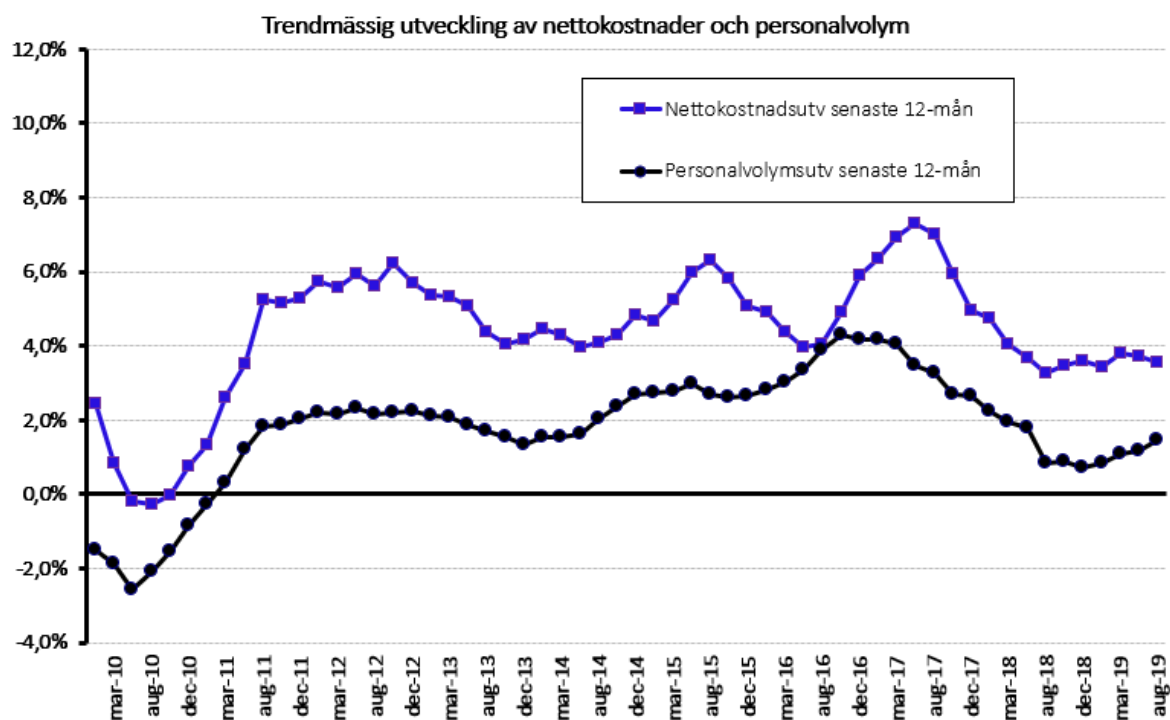
2.7.2 Kommunens ekonomiska utveckling

I utfallssiffrorna per augusti i denna rapport har stadsledningskontoret baserat beräkningarna på de skattebedömningar som SKL presenterade i augusti i år. Övriga bedömningar har baserats på det senaste konjunkturläget och de prognoser som föreligger i skrivande stund avseende det allmänekonomiska läget i Sverige och för landets kommuner.

Finansierings- och kostnadsutveckling

Utvecklingen sedan 2010 visar en mycket hög intäkts- och kostnadsutveckling på i genomsnitt 4,5 procent. De skatteprognoser som ligger framöver pekar på en väsentligt lägre utvecklingstakt.

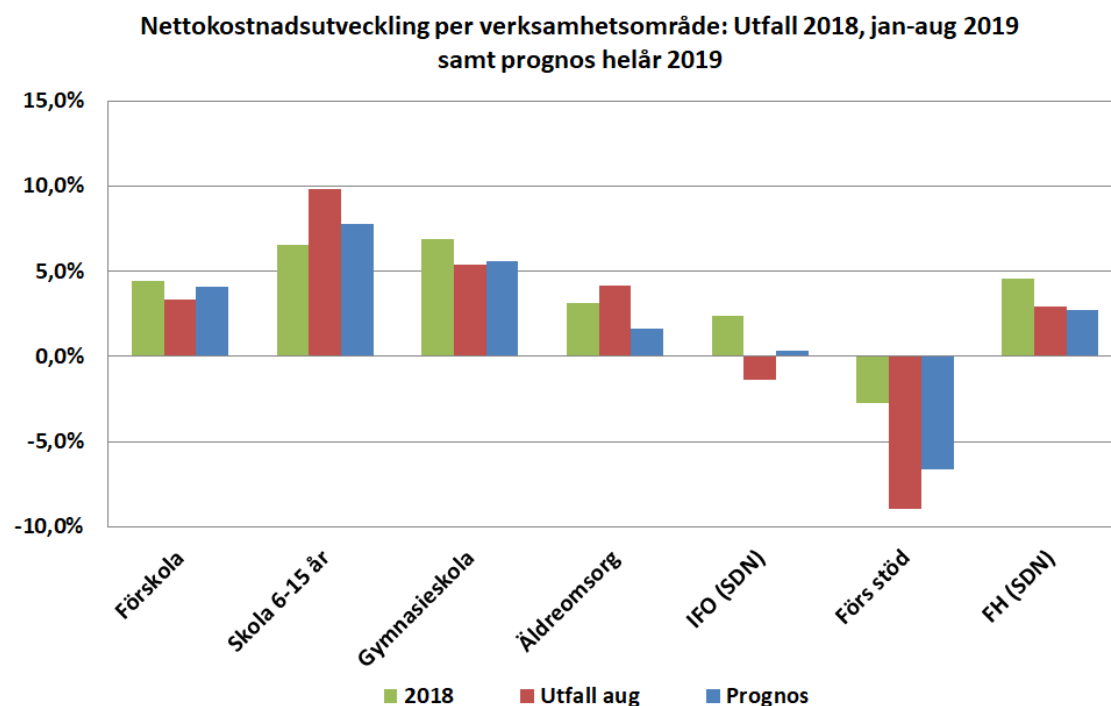
I nedanstående bild redovisas den trendmässiga utvecklingen avseende kommunens nettokostnader samt personalvolymsutveckling. Nettokostnadsutvecklingen har, mätt som rullande tolv månaders värde, fallit tillbaka från mycket höga nivåer under mitten av 2017. Under 2018–2019 ligger kommunen nu strax under fyra procent i nettokostnadsutveckling. Även personalvolymsutvecklingen har minskat sedan 2016 och ligger i augusti 2019 på 1,5 procent.



Kostnadsutveckling inom de större verksamhetsområdena

För verksamheterna inom välfärd och utbildning uppgår nettokostnadsutvecklingen januari till augusti till drygt 3 procent jämfört med motsvarande period förra året. Det är något lägre än den sammantagna befolknings-, pris- och löneutvecklingen.

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen per verksamhetsområde inom välfärd och utbildning. Utvecklingen för förskolan och grundskolan är sannolikt något överskattad vad gäller delåret på grund av att de nya nämnderna inte fullt ut hade fångat samtliga kostnader i förra årets delårsbokslut.



Även den prognostiserade nettokostnadsutvecklingen för grund- och särskolan är hög i förhållande till övriga verksamhetsområden. Utöver vad som följer av elev-, pris- och löneutveckling uppgår den till cirka 3 procent jämfört med 2018. Det är dock viktigt att poängtera att utvecklingen är i enlighet med grundskolenämndens ekonomiska ram.

Inom välfärdsområdet är det framför allt utvecklingen för försörjningsstödet som avviker. Till och med augusti har nettokostnaden minskat med 9 procent jämfört med motsvarande period förra året och nämndernas prognos på cirka 880 mnkr innebär en minskning med knappt 7 procent för helåret. Minskningen motsvarar nästan 60 mnkr för perioden och drygt 60 mnkr för helåret.

Kommunens resultat för perioden och prognostiserat helårsresultat

Kommunens delårsresultat per augusti 2019 uppgick till 1 584 mnkr jämfört med 1 356 mnkr under samma period för 2018. Det strukturella resultatet (resultat före engångsposter) per augusti i år uppgick till 1 049 mnkr att jämföra med 958 mnkr för samma period förra året.

Delårsresultatet per augusti är, på grund av säsongsvariationer och periodiseringsprinciper, nästan alltid det starkaste resultatet under året och kommer att sjunka under resterande del av året. Det går således inte att göra en rak framskrivning av augustiresultatet för att komma fram till en prognos för helåret.

Prognosen för kommunen pekar på ett resultat på i storleksordningen 1 200 mnkr inklusive reavinster och jämförelsestörande poster. Enligt balanskravets definition, det vill säga då reavinsterna exkluderas, uppnår kommunen ett resultat på cirka 375 mnkr. Utdelning från Stadshus AB uppgår, i enlighet med budgetbeslut, till 540 mnkr.

Sammantaget innebär detta en förändring av prognosen på 500 mnkr. Denna förändring kan huvudsakligen förklaras av tre delar.

Nämnderna gör en prognosförbättring om 140 mnkr i denna rapport i förhållande till vårens rapportering. Det innebär att nämnderna nu sammantaget i det närmaste bedöms ha budget i balans. Bakom detta finns dock enskilda nämnder med såväl över- som underskott och nämndernas ekonomiska utveckling kommenteras mer under avsnitt 5 i rapporten.

De kommuncentrala posterna prognostiseras nu till -150 mnkr vilket är en förbättring med 150 mnkr jämfört föregående prognos. Prognosförändringarna förklaras av en något högre skatteprognos vilket beror på att slutavräkning avseende 2018 års inkomstskatter blev något bättre än vad som tidigare prognostiserats.

Det strukturella resultatet beräknas därmed uppgå till -166 mnkr.

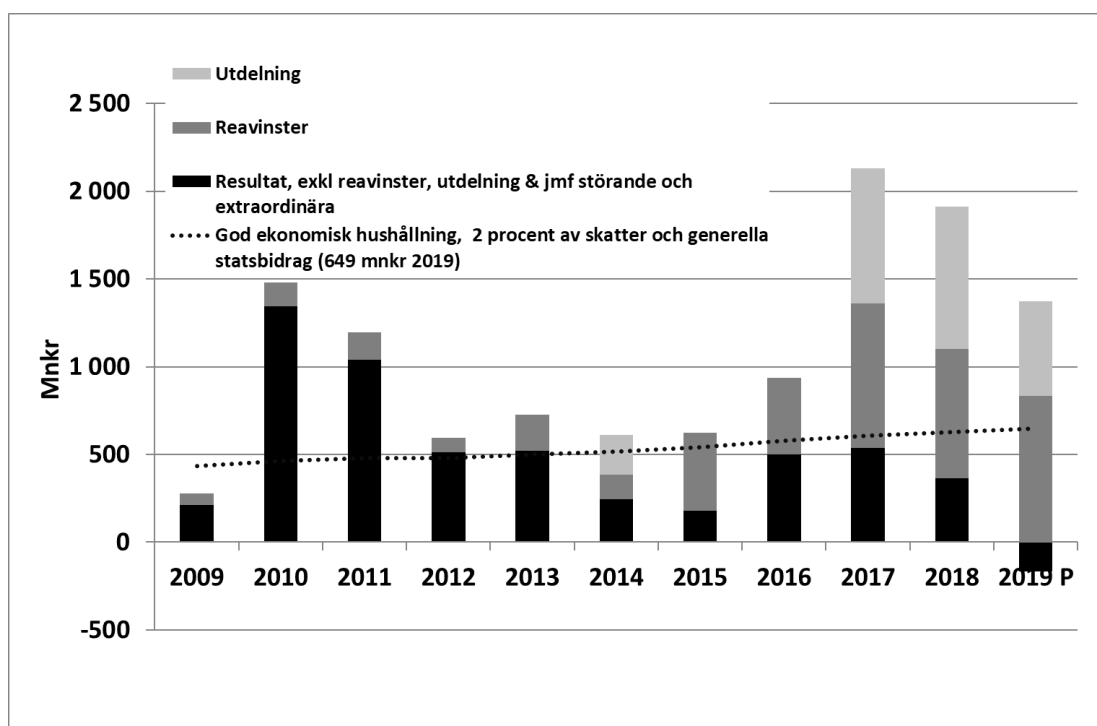
Slutligen bedöms reavinsterna för 2019 uppgå till drygt 830 mnkr vilket är drygt 200 mnkr mer än vad som bedömdes i våras. Reavinsterna medräknas däremot inte i balanskravsutredningen.

Sammantaget innebär detta att det strukturella resultatet förbättrats och förutsättningarna att nå fullmäktiges budgeterade resultat för 2019 förbättrats. Det är dock viktigt att påpeka att det strukturella resultatet alltså bedöms bli negativt. Dock har omvärldsförutsättningarna försämrats successivt och nedåtriskerna har förstärkts. De betydande långsiktiga ekonomiska utmaningarna för 2020 och framåt kvarstår vilket innebär att stadsledningskontoret fortsatt rekommenderar kommunstyrelsen att inte fatta beslut om nivåhöjande kostnader under 2019 för att undvika att förstärka den strukturella problematiken framöver.

Belopp i mnkr	Utfall perioden	Aktuell budget perioden	Prognos helår	Fg prognos helår	Budget helår	Bokslut fg år
Nämnderna	911	580	-16	-154	-12	344
Kommuncentrala poster	138	-150	-150	-296	-438	20
Resultat före engångsposter	1 049	430	-166	-450	-450	364
Reavinster fastigheter	535	384	834	620	500	739
Utdelning	0	0	540	540	540	810
Övriga jämförelsestörande poster	0	0	0	0	0	-122
Resultat efter engångsposter	1 584	814	1208	710	590	1 792
Resultat enligt balanskrav	1 049	430	374	90	90	1 053

Kommunens strukturella resultat

I nedanstående bild framgår kommunens resultat de senaste tio åren. Som där framgår har det strukturella resultatet, det vill säga resultatet exklusive reavinster och utdelning, försvagats markant de senaste åren.

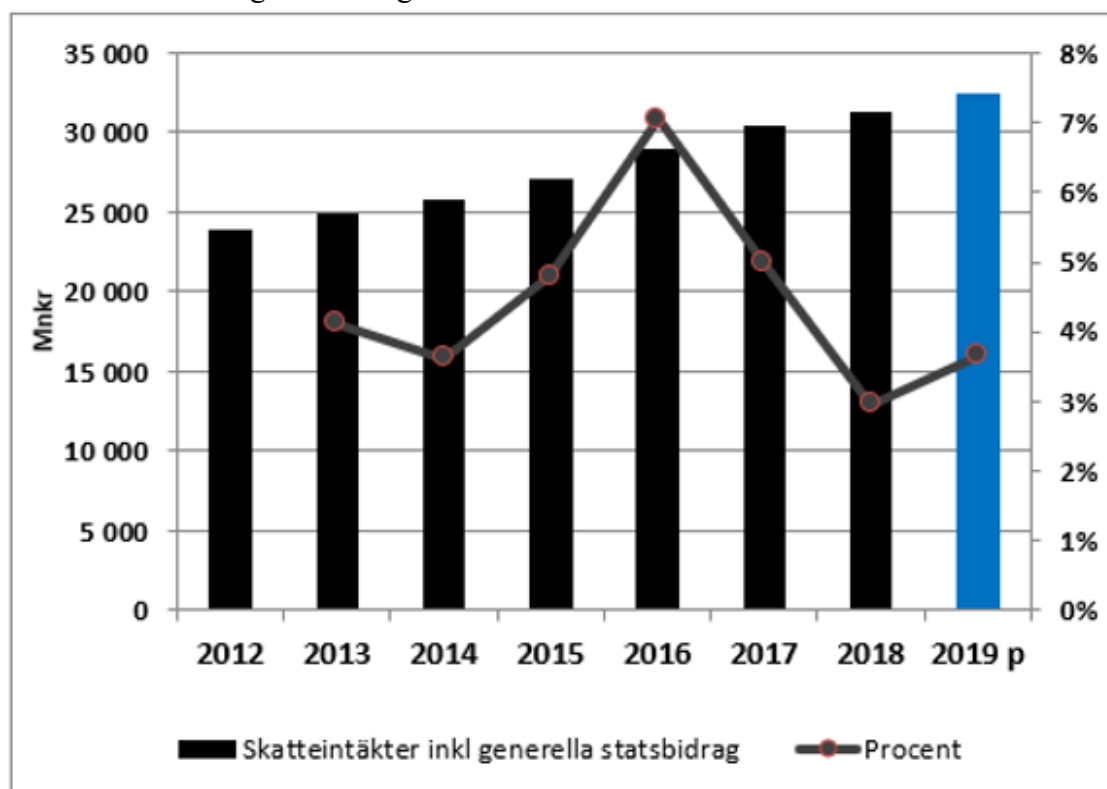


Kommuncentrala poster

Skatter, utjämning och generella statsbidrag

I förhållande till den prognos som inarbetades i mars månads uppföljningsrapport har prognosen avseende skatteintäkter förbättrats med drygt 100 mnkr. Den främsta anledningen till justeringen är att det preliminära beskattningsutfallet för 2018, som

Skatteverket presenterade i augusti, visar att utvecklingen på arbetsmarknaden under slutet av 2018 var något starkare än vad SKL räknade med i sin februariprognos. Prognosen påverkas även av att löneökningstakten 2019 nu bedöms bli något högre än den som låg till grund för föregående bedömning. Sammantaget bedöms skatteintäkter inklusive utjämning och generella statsbidrag hamna på drygt 32,4 mdkr vilket är i nivå med budget. Som framgår av bilden nedan har den procentuella utvecklingen gått från historiskt sett höga nivåer på fem till sju procent per år 2015–2017 till mer normala nivåer på mellan tre och fyra procent per år 2018–2019. Nästa skatteunderlagsprognos presenteras av SKL den första oktober. Därefter kommer ytterligare en prognos i slutet av december som utgör underlag för bokslutet 2019.



Nedanstående tabell visar de bedömningar som stadsledningskontoret gjort avseende de kommuncentrala poster som finns budgeterade som beredskap för särskilda ändamål. Som framgår av tabellen bygger prognosen på att dessa poster ej används utan ger en budgetavvikelse på totalt 198 mdkr. Bedömningen är oförändrad i förhållande till den prognos som gjordes i mars.

Kommuncentrala beredskapsposter

Resultat, mdkr	Prognos	Budget helår	Avvikelse	Kommentar
Allmän reserv	0	-83	83	Prognosen bygger på att dessa medel inte används under året.
Frigjort utrymme i samband med beslut i KK 2019-01-16 (justering av trafiknämndens ram)	0	-15	15	Prognosen bygger på att dessa medel inte används under året.
Beredskap för nämndernas användning av eget kapital	0	-50	50	Inarbetat i nämndernas prognoser
Beredskap för ökade kostnader för försörjningsstöd	0	-50	50	Inarbetat i nämndernas prognoser

I tabellen nedan redovisas de väsentligaste avvikelserna mot budget avseende de övriga kommuncentrala budgetposterna. I förhållande till den bedömning som gjordes i mars har prognosen för pensionskostnaderna reviderats ned med cirka 50 mnkr. Justeringen kan delvis härledas till 2018 då det visat sig att den bokförda pensionsskulden var något hög i bokslutet. För övriga poster är förändringarna mycket små i förhållande till föregående prognos.

Övriga kommuncentrala budgetposter

Resultat, mnkr	Prognos	Budget helår	Avvikelse	Kommentar
Internbanken	293	187	106	Lägre räntor än vad som antogs och lägre lånevolym.
Tillköp Västtrafik	-258	-161	-97	Subventionen av månadskort inom Göteborg upphörde först den 18 augusti och inte som budgeterat den 1 januari.
Pensioner (kommuncentral del)	-890	-878	-12	Förbättrad bedömning i förhållande till föregående prognos. Nu i nivå med budget.
Kapitalkostnader	-35	0	35	Aktivering av pågående investeringar har inte skett i den takt som budgeteras.
Ökade kostnader kommunledningens flytt till kvarteret Högvakten	0	-14	14	Kommuncentralt avsatta medel bedöms inte behöva nyttjas.

Sammantaget innebär den uppdaterade prognosen avseende de kommuncentrala budgetposterna därmed en förbättring med cirka 150 mnkr i förhållande till prognosen i uppföljningsrapport mars. Av förändringen kan cirka 100 mnkr hänföras till ökade skatteintäkter och 50 mnkr till lägre pensionskostnader. Totalt sett uppgår avvikelsen mot budget för de kommuncentrala budgetposterna till cirka 300 mnkr, varav cirka 200 mnkr kan hänföras till de ej nyttjade beredskapsposterna.

Balanskravsutredning

Prognosen för 2019 innebär ett förväntat överskott. Enligt balanskravsutredningen uppgår det till 374 mnkr. Resultatnivåer överstigande en procent av skatteintäkterna kan enligt regelverket för resultatutjämningsreserv (RUR) komma ifråga för avsättning till reserven. En procent av skatteintäkterna motsvarar 324 mnkr och resultat därutöver kan då värderas för avsättning till RUR. Med den prognos som nu föreligger kan därmed 50 mnkr avsättas till RUR. Om så blir fallet kommer denna avsättning uppgå till knappt 2 700 mnkr.

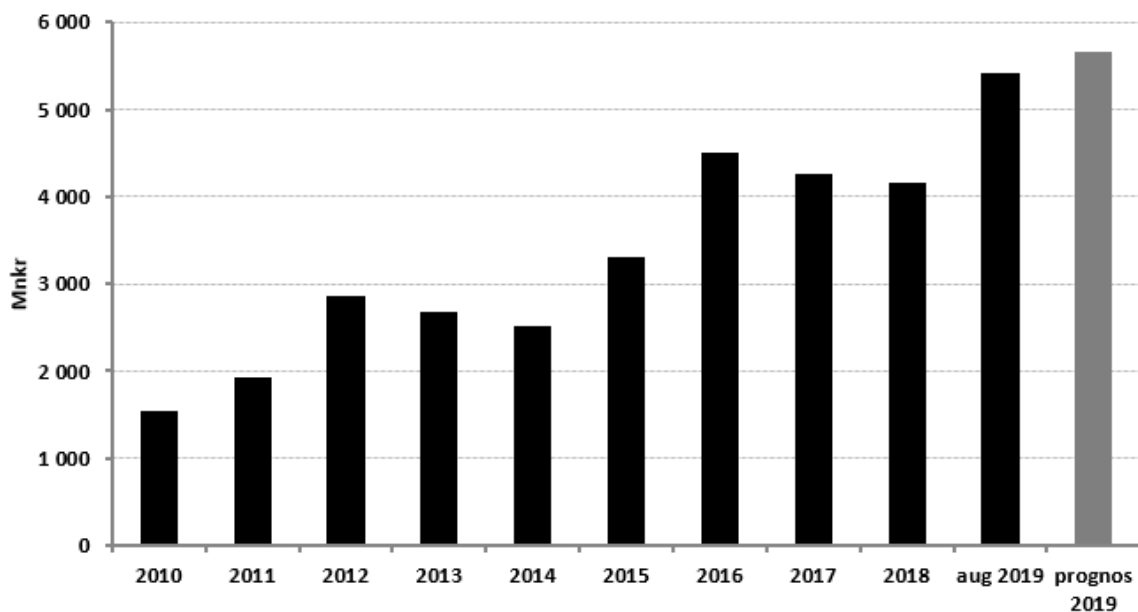
Enligt stadens fastställda regelverk bör en avsättning till RUR även stödjas av konjunkturläget. Som mått på konjunkturläget används en jämförelse mellan årsvis faktisk utveckling av skatteunderlaget och utvecklingen enligt ett tioårs rullande genomsnitt. Den analysen visar i nuläget att skatteunderlagstillväxten 2019 ligger i nivå med det rullande genomsnittet. Stadsledningskontoret förutsätter att en avsättning till RUR görs i samband med upprättande av stadens årsredovisning för 2019 om dessa förutsättningar består.

Belopp i mnkr	Prognos helår
Årets resultat	1 208
Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	-834
Realisationsförluster till följd av försäljning som står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravutredning, före avsättning/ianspråktagande av resultatutjämningsreserv	374
Medel till/från resultatutjämningsreserv	-50
Årets balanskravsresultat efter avsättning/ianspråktagande av resultatutjämningsreserv	324

Kommunens skuldtutveckling

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen av kommunens nettolåneskuld under de senaste tio åren. Utvecklingen av nettolåneskulden är i huvudsak en konsekvens av i hur hög grad staden klarar av att egenfinansiera investeringarna. I takt med de ökande investeringsvolymerna har nettolåneskulden successivt ökat under perioden. Ökningen har dock inte skett i den takt som förväntats, vilket dels hänger ihop med att investeringsvolymerna inte nått upp till budgeterade volymer, dels att resultatet de senaste åren överstigit förväntningarna. Inte minst har höga reavinster bidragit till högre resultatnivåer och därmed till att upprätthålla en hög egenfinansieringsgrad av investeringarna.

Under 2019 har nettolåneskulden till och med augusti ökat med cirka 1,2 mdkr och uppgår i delårsbokslutet till 5,4 mdkr. För helåret beräknas nettolåneskulden öka med cirka 1,5 mdkr och därmed uppgå till 5,7 mdkr vid årets slut. Prognosen innebär en oförändrad bedömning i förhållande till den som lämnades i uppföljningsrapport mars. Bedömningen utgår från den prognos över resultatet som nu lämnas samt ett erfarenhetsmässigt antagande om att nämnderna inte fullt ut kommer klara att öka investeringstakten enligt vad deras prognoser nu visar. Därutöver har övriga poster som påverkar likviditeten beaktats.



2.7.3 Stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Göteborgs Stad har under en rad år haft en ekonomisk utveckling som varit i linje med god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige tog under 2013 beslut om sex inriktningar för att säkerställa god ekonomisk hushållning i Göteborgs Stads samlade koncern. Inriktningarna omfattar flera aspekter som är viktiga att analysera för att ta reda på om den ekonomiska utvecklingen kan sägas vara långsiktigt hållbar. Nedan görs en kort avstämning av inriktningarna utifrån de prognoser som nu lämnas. Utifrån utvärderingen av inriktningarna tillsammans med ett positivt balanskravsresultat är bedömningen att staden har en god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktige har den 12 september beslutat om nya riktlinjer som kommer tillämpas från och med budgetåret 2020. De nya riktlinjerna innehåller inriktningar för ekonomin och för verksamheten. Dessa inriktningar kommer att på ett tydligare sätt kunna ligga till grund för budgetens mål och inriktning.

Nedan kommenteras kort det aktuella läget avseende respektive inriktning. Inriktningarna om resultatöverskott och egenfinansieringsgrad av investeringar följs här upp med samma definition som beslutades i de nya riktlinjerna. Uppföljning av mål i Göteborgs Stads budget sker i kapitel 2.4.

Inriktning	Kommentar
<i>1. Staden ska över tid sträva efter resultatöverskott motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Resultatnivån ska vara förenlig med stadens riske exponering.</i>	Kommunens förväntade resultat inklusive utdelning för helåret 2019 beräknas till 1 208 mnkr. Det motsvarar 3,7 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Det prognostiserade resultatet uppnås genom realisationsvinster för fastigheter och utdelning från bolagssektorn.
<i>2. Staden ska över tid säkerställa att investeringsvolymerna är förenliga med stadens långsiktiga finansieringsförmåga. Hög egenfinansieringsgrad ska eftersträvas.</i>	Kommunens nettoinvesteringar för 2019 ökar jämfört med tidigare år och prognostiseras att uppgå till drygt 5 mdkr på årsbasis. Detta medför en bedömd egenfinansieringsgrad på 74 procent, vilket är lägre än de senaste åren. På lång sikt kommer återkommande nivåer under 100 procent medföra behov av ökad upplåning för att delfinansiera investeringarna. Det är dock rimligt att egenfinansieringsgraden sjunker något när investeringsvolymerna är högre än en mer normal nivå.
<i>3. Staden ska över tid bedriva stadsutveckling och exploatering inom ramen för god ekonomisk hushållning.</i>	För planperioden 2016–2019 prognostiseras ett negativt kassaflöde på drygt 200 mnkr men när VA-investeringar som utförs i samband med exploatering exkluderats är kassaflödet positivt om 131 mnkr. Det innebär att utfallen får anses ligga i linje med inriktningen.
<i>4. Staden ska över tid värdera och säkerställa de finansiella åtaganden som är kopplade till ägandet av stadens bolag.</i>	Göteborgs Stadshus AB arbetar aktivt med att utveckla rutiner för när bolagsbeslut av principiell beskaffenhet eller stor vikt ska underställas kommunfullmäktige enligt Kommunallagens bestämmelser 10:3. Detta har resulterat i att anvisningar har tagits fram.
<i>5. Staden ska i samband med betydande beslut om att ingå långsiktiga åtaganden i alla former eller att avyttra egendom värdera de finansiella konsekvenserna för stadens förmåga att upprätthålla god ekonomisk hushållning.</i>	Beslut (Kommunfullmäktige 12 september) om nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning tydliggör de långsiktiga finansiella inriktningarna för god ekonomisk hushållning. Även inriktning för kommunkoncernen finns därmed på plats. Inriktningarna är långsiktiga och förutsätter att de finansiella konsekvenserna värderas när budgeten arbetas fram. I nuvarande budget påtalas vikten av hög egenfinansieringsgrad av investeringar samt att organisation och effektiviseringar ständigt ska prövas så att kärnuppgifterna kan prioriteras.
<i>6. Staden kan enligt särskilt regelverk använda sig av resultatutjämningsreserv för att utjämna förändrade omvärldsförutsättningar på</i>	Göteborgs kommun har utifrån tidigare årsresultat ett saldo för resultatutjämningsreserven på 2 609 mnkr. Den prognostiserade resultatnivån för 2019 medger en avsättning till resultatutjämningsreserven med ytterligare 50 mnkr.

Inriktning	Kommentar
grund av framför allt konjunkturella svängningar.	

2.7.4 Finansiell uppföljning och riskhantering

Finansiell infrastruktur

Kommunkoncernens samlade medelsförvaltning samordnas av stadsledningskontoret. Stadens finanspolicy, beslutad av kommunfullmäktige, fastlägger riktlinjer och riskramar för kommunkoncernens finansiella verksamhet. Riskramarna är satta på nivåer som ska säkerställa betalningsförmågan, trygga tillgången på kapital samt skapa en förutsägbarhet i framtida räntekostnader.

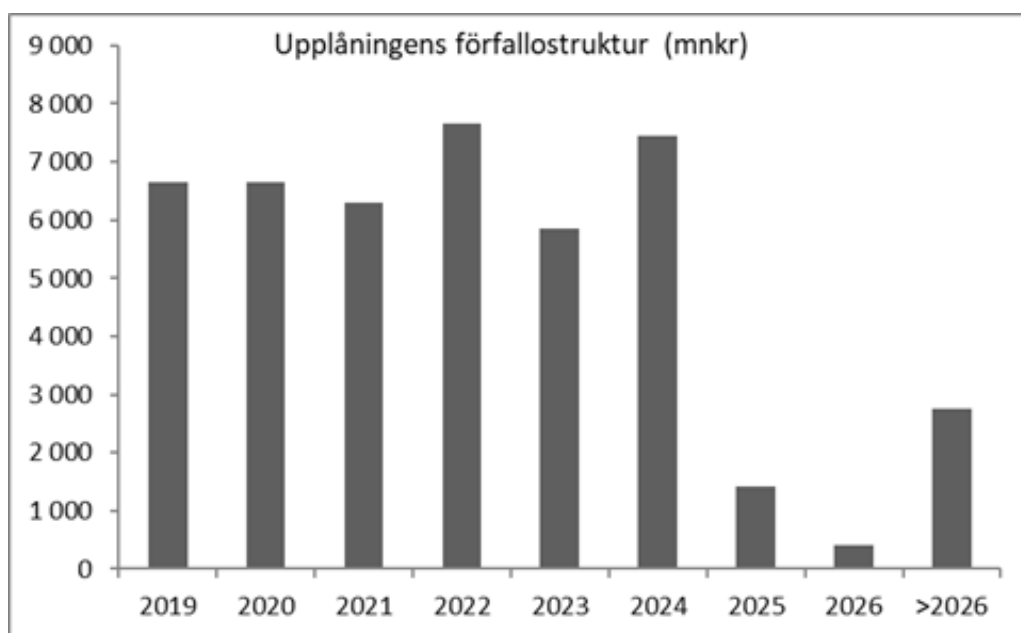
Lånefinansieringen sker på den öppna kapitalmarknaden genom att ge ut kommunobligationer (löptid över 1 år) och kommuncertifikat (löptid under 1 år). Därutöver lånar Göteborgs Stad hos Kommuninvest, Europeiska Investeringsbanken, Nordiska Investeringsbanken och Europarådets Utvecklingsbank. Gröna obligationer ges ut för att finansiera projekt inom ramen för stadens miljöprogram. Av den totala obligationsvolymen på 27,6 mdkr är 7,1 mdkr gröna obligationer.

Rating - Hög kreditvärdighet

Kommunen har rating främst för att få full tillgång till kapitalmarknaden. Kreditvärderingsinstituten Moody's och Standard & Poor's har under året bekräftat kommunens starka kreditvärdighet. Kommunens kreditbetyg är från Moody's sedan 2006 det högsta möjliga, Aaa, och från Standard & Poor's sedan 2007 det näst högsta, AA+. Båda betygen har stabila utsikter. Moody's har även bekräftat högsta möjliga betyg, GB1, på arbetet med gröna obligationer. Faktorer som bedöms är bland annat organisation, användande av medel och rapportering.

Skuldportföljen

Koncernens externa upplåning uppgick per augusti till 45,1 mdkr, en ökning med 3,0 mdkr i jämförelse med årsskiftet. Den genomsnittliga återstående löptiden på den samlade låneskulden uppgick 2019-08-31 till 3,1 år med förfallostruktur enligt nedan, och räntebindningen till i genomsnitt 3,6 år. Den skattefinansierade verksamhetens del av skulden, nettolåneskulden, uppgick till 5,4 mdkr, cirka 11,9 procent av den totala upplåningen. Utfallet av de finansiella riskerna i förhållande till riskmandat enligt policy framgår i tabellen Stadens riskhantering nedan.



Låneprogram

Program	Nyttjandegrad
Obligationslån >1 år	27,6 MD SEK
Svenska certifikat <1 år	1,8 MD SEK
Europeiska certifikat <1 år	2,0 MD SEK
Kommuninvest	6,6 MD SEK
Europeiska investeringsbanken	5,3 MD SEK
Nordiska investeringsbanken	1,0 MD SEK
Europarådets Utvecklingsbank	0,8 MD SEK

Stadens riskhantering

Typ av risk	Policy	Utfall
Ränterisk (genomsnittlig räntebindningstid)	2–6 år	3,6 år
Finansieringsrisk (genomsnittlig kapitalbindningstid)	2–6 år (långa externa lån)	3,7 år
Motpartsrisk (derivatvolym per motpart)	Max 30 % volym/motpart	Varierar mellan 7,9% och 22,4%.
Valutarisk (exponering i utländsk valuta)	Ingen	Avvikelse inköp nya spårvagnar ej helt valutasäkrade (KS 2017-01-25)

Återrapportering av riktlinjer och riskramar görs månatligen till kommunstyrelsens arbetsutskott.

3 Driftsredovisning nämnder

Driftsredovisningen är utformad så att utfallen kan stämmas av mot kommunfullmäktiges budget. Den ska tillgodose fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder och samtidigt ska den tillgodose externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Större avvikelser mellan årets och föregående års utfall samt budget kommenteras och ligger grund för stadsledningskontorets bedömning.

Nämnderna i nedan uppställning är indelade i fyra områden. Syftet med detta är att beskriva nämnderna utifrån sina huvudsakliga verksamhetsområden. Nämnder har inte något ansvar i förhållande till varandra.

De kommuncentrala posterna tillsammans med engångsposter kommenteras under Förvaltningsberättelsen i kapitel 2.7.

mkr	Utfall jan-aug	Budget jan-aug	Prognos helår	Prognos helår (fg)	Budget helår	Utfall fg år
NÄMNDER INOM VÄLFÄRD						
Angered	-11,3	9,7	-9,0	0,0	0,0	12,6
Askim-Frölunda-Högsbo	35,3	14,4	15,0	0,0	0,0	41,1
Centrum	10,8	4,3	0,0	-5,0	0,0	-9,2
Lundby	5,2	6,7	0,0	0,0	0,0	-9,9
Majorna-Linné	15,8	5,5	0,0	0,0	0,0	-9,8
Norra Hisingen	26,2	7,9	8,0	0,0	0,0	-7,5
Västra Göteborg	-5,7	6,4	-7,3	0,0	0,0	-38,0
Västra Hisingen	-10,1	2,8	-15,0	-15,0	0,0	-13,8
Örgryte-Härlanda	-7,6	12,1	0,0	-16,4	0,0	-34,3
Östra Göteborg	19,4	14,5	9,9	0,0	0,0	48,9
Resursnämndsuppgifter	0,5	0,9	-1,1	-3,8	0,0	0,8
Social resursnämnd	44,4	18,2	2,0	0,0	0,0	76,1
Studieförbunden	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NÄMNDER INOM UTBILDNING						
Förskolenämnden	94,8	74,1	0,0	0,0	0,0	38,6
Grundskolenämnden	276,4	162,5	0,0	0,0	0,0	88,2
Utbildningsnämnden	61,0	53,9	-34,0	-20,0	0,0	31,7
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	40,9	32,4	11,0	0,0	0,0	22,3
NÄMNDER INOM STADSUTVECKLING						
Byggnadsnämnden	11,6	-9,5	5,1	0,0	0,0	-5,1
Fastighetsnämnden	28,7	13,7	-1,9	-13,0	0,0	-12,2
Idrotts- och föreningsnämnden	12,8	-2,2	4,0	0,0	0,0	4,5
Park -och naturnämnden	9,2	0,5	0,0	0,0	0,0	-2,6
Kulturnämnden	27,6	14,1	0,0	-2,5	0,0	0,9
Lokalnämnden	-10,4	43,5	-33,7	-99,3	0,0	15,2
Miljö- och klimatinämnden	4,7	4,2	0,0	0,0	0,0	8,7
Trafiknämnden	75,3	25,8	2,2	13,3	0,0	32,6

mkr	Utfall jan-aug	Budget jan-aug	Prognos helår	Prognos helår (fg)	Budget helår	Utfall fg år
Kretslopp och vattennämnden	19,5	4,8	2,4	-12,3	-12,3	16,3
Fastighetsnämnden, transfereringar	2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
ÖVRIGA NÄMNDER						
Kommunledningen	27,3	44,0	24,0	20,0	0,0	17,0
Nämnden för inköp och upphandling	3,4	2,1	1,0	0,0	0,0	16,5
Nämnden för intraservice	92,8	10,3	0,0	0,0	0,0	1,3
Nämnden för konsument och medborgarservice	6,6	2,9	1,1	0,0	0,0	0,9
Valnämnden	-0,7	-2,6	1,5	0,0	0,0	1,3
Revisorskollegiet	2,5	1,4	0,0	0,0	0,0	1,5
Arkivnämnden	4,0	0,5	2,0	0,0	0,0	3,7
Överförmyndarnämnden; arvoden	-3,2	0,0	-2,9	0,0	0,0	-1,8
SUMMA ALLA NÄMNDER	911	580	-16	-154	-12	344
Kommuncentrala poster	138,3	-150,0	-150	-296,0	-438,0	20,4
RESULTAT FÖRE ENGÅNGSPOSTER	1 049	430	-166	-450	-450	364
Utdelning	0,0	0,0	540,0	540,0	540,0	810,3
Reavinster fastighetsförsäljningar	534,7	383,5	834,0	620,0	500,0	738,8
Övriga jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-121,6
RESULTAT KOMMUNEN TOTALT	1 584	814	1 208	710	590	1 792

3.1 Resultat till och med augusti

Nämnderna inom välfärd

Fyra nämnder inom välfärd, SDN Angered, SDN Örgryte-Härlanda, SDN Västra Göteborg och SDN Västra Hisingen, redovisar negativa budgetavvikelser av väsentlig storlek. Övriga nämnder har positiva avvikelser eller i något fall en mindre negativ avvikelse. Samtliga nämnder med negativa avvikelser har tagit beslut om åtgärder för att eliminera dessa.

Nämnderna inom utbildning

Samtliga nämnder inom utbildning redovisar positiva resultatavvikelser i förhållande till budget. Den enskilt största avvikelsen är för grundskolenämnden med 114 mnkr. Till del förklaras avvikelsen på brister i periodiseringen av det budgeterade resultatet, men det finns även andra orsaker som till exempel att projekt inte har kommit igång med helårsdrift.

Nämnderna inom stadsutveckling

Förutom lokalnämnden redovisar nämnderna inom stadsutveckling positiva avvikelser mot budget. Flera nämnder har relativt stora positiva avvikelser, framförallt trafiknämnden, byggnadsnämnden, idrott- och föreningsnämnden, kulturnämnden och fastighetsnämnden.

Kretslopp och vattennämnden redovisar totalt ett resultat över budget med 15 mnkr. Det är avfallsverksamheten som fortsätter att redovisa resultat över budget. VA-verksamheten redovisade per mars negativ avvikelse jämfört med budget, en avvikelse som nu kraftigt reducerats för att nästan nå en budget i balans.

Övriga nämnder

Inom övriga nämnder är det två som redovisar ett negativt utfall jämfört med budget. Kommunledningens negativa beror på att stadsledningskontoret under året fått reducerade ekonomiska förutsättningar.

Överförmyndarnämnden arvoden har negativt utfall jämfört med budget. Det beror dels på att nämnden inte kommer att få del av den kommuncentrala reservationen för särskilt förordnad vårdnadshavare och dels på att det inte är klart hur fördelningen avseende bidrag från Migrationsverket för ensamkommande barn ska se ut.

En nämnd, nämnden för intraservice, redovisar ett anmärkningsvärt högt resultat i jämförelse med budget. Det beror på en mängd orsaker bland annat förseningar i projekt och periodiseringseffekter.

Resterande nämnder har mindre positiva avvikelser mot budget.

3.2 Prognos helår

Nämnderna inom välfärd

I förhållande till uppföljningsrapporten per mars har nämndernas samlade prognos förbättrats. Detta beror på att fyra nämnder nu prognostiserar ett positivt resultat.

Två av de nämnder som i mars lämnade negativa prognoser, Örgryte-Härlanda och Centrum, lämnar nu nollprognoser, men samtidigt har två nämnder, Angered och Västra Göteborg, som i mars lämnade nollprognoser nu prognostiserat negativa resultat.

Nämnderna inom utbildning

Utbildningsnämnden har försämrat sin prognos från -20 mnkr i uppföljningsrapport mars till -34 mnkr. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning prognostiserar nu ett resultat på cirka 11 mnkr. Förskolenämnden och grundskolenämnden lämnar, liksom i mars, nollprognoser.

Nämnderna inom stadsutveckling

Flera av nämnderna inom stadsutveckling bedömde i sina årsrapporter att det under 2019 och framåt kommer att krävas tydliga prioriteringar för att klara sin verksamhet inom den ekonomiska ramen. Några nämnder beskrev i uppföljningsrapport mars att arbete pågick med prioriteringar och sparbetning för att nå en budget i balans för året. En del nollprognoser var därför osäkra och några nämnder redovisade negativ helårsprognos jämfört med budget.

Sammantaget redovisar nämnderna inom stadsutveckling en avsevärt bättre prognos jämför med mars. Det är framförallt lokalnämnden som tack vare beslutad åtgärdsplan rapporterar en helårsprognos på -33,7 mnkr.

Även fastighetsnämnden har förbättrat sin prognos tack vare engångsintäkter och räknar nu med att nästan rymma även kostnaderna med anledning av bosättningslagen för nyanlända i sitt resultat för året. Nettokostnaden för fastighetskontorets arbete med nyanlända prognostiseras till -18,9 mnkr kronor för 2019. Det är en ökning med 1,5 mnkr jämfört med senaste prognosen i maj. Ökningen mot föregående prognos beror på att fastighetskontoret från och med november åter tar Dala Gärde vandrarhem i bruk som mellanboende för anvisade nyanlända.

Kretslopp och vattennämnden bedömer betydligt bättre helårsprognos än per mars på grund av det höga utfallet inom avfallsverksamheten och har nu en positiv prognos.

Övriga nämnder redovisar nollprognos eller positiv prognos.

Övriga nämnder

Flertalet inom övriga nämnder bedömer nollprognoser eller ett litet positivt resultat förutom kommunledningen som redovisar en positiv prognos på 24 mnkr.

Överförmyndarnämnden arvoden bedömer -3 mnkr, primärt på grund av att den inte kommer att få ta del av den kommuncentrala reservationen för särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande barn.

3.3 Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att flera nämnder, till exempel grundskolenämnden och social resursnämnd, lämnar försiktiga prognoser. Erfarenhetsmässigt brukar helårsresultatet vara på högre nivå än prognosen per augusti, men samtidigt rymmer prognoserna relativt stora osäkerheter vilket medför att stadsledningskontoret inte gör någon annan bedömningen än nämnderna på totalnivå.

4 Investeringsredovisning nämnder

Investeringsredovisningen är utformad så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot fullmäktiges budget. Större avvikelser mellan årets och föregående års utfall samt budget kommenteras och ligger till grund för stadsledningskontorets bedömning.

En särskild tabell över stora investeringsprojekt visas också vilken också svarar mot de beslut av principiell beskaffenhet som har prövats av kommunfullmäktige.

Belopp i mkr	Utfall 2019	Prognos 2019	Budget 2019	Ack utfall 2016- 2019	Prognos 2016- 2019	Budget 2016- 2019
Fastighetsnämnden						
Inkomster	1	3	8	83	88	89
Utgifter	-56	-425	-505	-648	-1 016	-1 096
Nettoinvesteringar	-55	-422	-497	-565	-928	-1 007
Idrotts- och föreningsnämnden						
Inkomster	1	0	-1	2	1	0
Utgifter	-41	-135	-221	-343	-437	-586
Nettoinvesteringar	-41	-135	-222	-342	-436	-586
Kretslöpp och vattennämnden						
Inkomster	62	0	0	284	222	222
Utgifter	-362	-640	-581	-1 711	-1 989	-1 931
Nettoinvesteringar	-300	-640	-581	-1 427	-1 767	-1 709
Lokalnämnden						
Inkomster	3	0	0	24	21	21
Utgifter	-1 445	-2 599	-2 567	-6 250	-7 385	-7 363
Nettoinvesteringar	-1 442	-2 599	-2 567	-6 226	-7 364	-7 342
Park och naturnämnden						
Inkomster	1	1	-7	8	8	0
Utgifter	-42	-121	-187	-212	-291	-356
Nettoinvesteringar	-41	-120	-194	-203	-283	-356
Trafiknämnden						
Inkomster	116	386	785	946	1 216	1 614
Utgifter	-609	-1 200	-2 706	-3 280	-3 871	-5 377
Nettoinvesteringar	-493	-814	-1 921	-2 334	-2 656	-3 763
TOTALT NÄMNDER						
Inkomster	185	391	785	1 346	1 555	1 946
Utgifter	-2 556	-5 120	-6 767	-12 444	-14 988	-16 709
Nettoinvesteringar	-2 371	-4 730	-5 981	-11 098	-13 433	-14 763
Kommunövergripande investeringsutrymme						-350
TOTALT KOMMUNEN						
Inkomster	185	391	785	1 346	1 555	1 946
Utgifter	-2 556	-5 120	-6 767	-12 444	-14 988	-17 059

Nettoinvesteringar	-2 371	-4 730	-5 981	-11 098	-13 433	-15 113
EXPLOATERING						
Inkomster	843	1 573	2 779	3 889	4 481	5 726
Utgifter	-503	-1 902	-2 865	-3 483	-4 744	-5 748
Nettoinvesteringar	340	-329	-86	405	-263	-22
TOTALT KOMMUNEN INKL. EXPLOATERING						
Inkomster	1 028	1 964	3 564	5 235	6 036	7 672
Utgifter	-3 059	-7 022	-9 632	-15 927	-19 732	-22 807
Nettoinvesteringar	-2 031	-5 059	-6 067	-10 693	-13 696	-15 135

Siffrorna i tabellen exkluderar leasing som uppgår till 329,3 mnkr för perioden.

4.1 Utfall till och med augusti och för planperioden 2016–2019

För perioden januari-augusti 2019 uppgår nämndernas investeringsutgifter till 2,6 mdkr, vilket innebär en ökning med cirka 0,4 mdkr i förhållande till motsvarande period 2018. Den höjda investeringstakten som vi kunnat se 2017 och 2018 ser därmed ut att förstärkas ytterligare under 2019. Framför allt är det lokalnämnden som under 2019 har ökat investeringstakten väsentligt i förhållande till tidigare år. Sett till hela planperioden 2016–2019 uppgår nämndernas investeringsvolym per augusti till 12,4 mdkr.

Vad avser exploateringsinvesteringarna för perioden januari-augusti 2019 uppgår nämndernas samlade utgifter till ca 0,5 mdkr, vilket är i paritet med motsvarande period 2018. För planperioden till och med augusti 2019 uppgår nämndernas exploateringsinvesteringar till ca 3,5 mdkr. Exploateringsinkomsterna för perioden januari till augusti 2019 uppgår till ca, 0,8 mdkr, vilket är en markant ökning i förhållande till motsvarande period 2018 även om det är ett lågt utfall i förhållande till budgeterade volymer för året. De totala inkomsterna för planperioden till och med augusti 2019 uppgår till ca 3,9 mdkr, vilket pekar på en positiv självfinansieringsgrad för exploateringsinvesteringarna under planperioden.

4.2 Prognos för 2019 och för planperioden 2016–2019

Samlat lämnar nämnderna en prognos för 2019 på 5,1 mdkr, vilket innebär en minskning med cirka 300 mnkr i förhållande till den prognos som lämnades i mars. Det är framför allt trafiknämnden som drar ned sin bedömning i förhållande till föregående rapportering. Trafiknämnden konstaterar i sin uppföljningsrapport att investeringsprojekten ofta innefattar samordning med andra parter vilket gör att tidplaner kan bli förändrade med kort varsel samt att det råder konkurrens om resurser inom såväl projektering som utförande vilket påverkar framdriften i projekten. Trots neddragningen i förhållande till föregående prognos kan konstateras att den prognos som nämnderna nu lämnar skulle innebära en ökad investeringsvolym med drygt en miljard i förhållande till 2018. Stadsledningskontoret konstaterar dock att prognosen kräver en väsentligt ökad investeringstakt under årets sista fyra månader.

Sett till hela planperioden lämnar nämnderna nu samlat en prognos på 15,0 mdkr att jämföra med planperiodens budget på totalt 16,7 mdkr. Framförallt är det trafiknämnden som inte når upp till sin budgeterade investeringsram. Trafiknämnden lämnar en prognos för planperioden på 3,9 mdkr att jämföra med en budget på 5,4 mdkr. Störst påverkan på förvaltningens prognos har förändringar inom namngivna projekt. Nämndens tilldelade ram för planperioden innehåller investeringsutrymme för flera stora projekt, såsom Hisingsbron, Skeppsbron etapp 2 och Stadslinbanan. Förändringar av olika slag har medfört att den investeringsnivå som budgeten ger utrymme för under

planperioden inte har uppnåtts. I investeringsbudgeten för 2019 uppgår projekt Hisingsbron till drygt 30 procent av trafiknämndens fördelade investeringsram. Projektet har en oförändrad totalprognos, men rapporterar en tidsförskjutning till nästa planperiod med 134,9 mnkr med anledning av att det uppstått ytterligare förseningar av ställeverans.

Förutom trafiknämnden så står lokalnämnden för de största investeringsvolymerna i staden. Lokalnämndens prognos i uppföljningsrapport mars avseende nyinvesteringar pekade mot ett underskott i relation till budgetramen om 370 mnkr. Efter att kommunfullmäktige i juni beslutade att överföra investeringsmedel om 232 mnkr från trafiknämnden till lokalnämnden samt att omfördela budgetmedel för reinvesteringar till nyinvestering lämnar nu lokalnämnden en prognos i nivå med planperiodens budget. I sin rapport skriver dock nämnden att det finns flera osäkerhetsfaktorer som kan komma att påverka det totala utfallet för planperioden i endera riktningen. Största osäkerhetsfaktorn avser de investeringsprojekt som är i upphandlingsskede och som har ett ekonomiskt prognostiserat värdet om cirka 250 mnkr för innevarande år.

Två nämnder rapporterar prognos för helåret högre än budget för planperioden: Kretslopp och vattennämnden bedömer sammantaget 58 mnkr högre än budget och har tidigare hemställt till kommunfullmäktige om utökad ram med 90 mnkr inom VA-verksamheten på grund av högre framfart än planerat i investeringsverksamheten.

Vad avser exploateringsinvesteringarna redovisar nämnderna en prognos för 2019 som är i storleksordningen en eller en dryg miljard lägre än budgeterat, både vad avser inkomster och utgifter. Framför allt framhåller nämnderna förskjutningar i tidplaner orsakade av bland annat svårigheter i genomförandeskedena, överklagade detaljplaner eller att det har skett större omtag i vissa detaljplanarbeten.

För planperioden prognostiseras ett utfall för både inkomster och utgifter på i storleksordningen 80 procent av budgeterade volymer. Likt prognosen för året förklaras avvikelserna av förskjutningar i tidplaner både avseende genomförande och planering. Kretslopp och vattennämnden redovisar dock en prognos som överstiger budgeten för planperioden med ca 40 mnkr. Stadsledningskontoret kan konstatera att nämnden 2019-09-23 § 165 hemställer till kommunstyrelsen om att få göra ett överdrag på exploateringsinvesteringarna på 44 mnkr.

Utvalda investerings- och exploateringsprojekt

Projekt (mnkr)	Ack. utfall		Total projekt prognos		Projekt-budet		Slutår
	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	
Investeringar							
Lindholmens Tekniska gymnasium (löpande)		-236		-354		-354	2020
Hisingsbron (2009)	773	-1 349	1 566	-3 500	1 566	-3 500	2022
Skeppsbron Etapp 1 (2017)	282	-779	282	-781	282	-789	2019
Skeppsbron Etapp 2 (2017)	16	-32	150	-1 500	-	-	2027
Kvilleleden och gator i Backaplan (2016)	36	-45	318	-768	318	-768	2025
E45, nedsänkning Götaleden (2013)	306	-559	470	-898	471	-947	2022
Stadsutveckling station Haga (2017)		-8		-660		-660	
Renovering av avloppspumpstation Kodammarna (löpande)		-152		-520		-540	2022

Ny barriär (Ultrafilter) Alelyckans vattenverk (2017)		-10		-700		-900	2024
Exploateringar							
Sisjön bostäder (löpande)	255	-96	273	-103	259	-107	2021
Gamlestaden Etapp 1 (löpande)	80	-561	211	-665	227	-655	2024
Selma Stad (löpande)	73	-172	209	-256	196	-252	2024
Opaltorget (löpande)	29	-133	60	-235	60	-234	2022
Säterigatan Bostäder (löpande)	121	-4	357	-98	353	-98	2027
Järnvågsgatan/Masthuggska jen (2017)	100	-9	1 860	-2 020	1 860	-2 020	2029
Jubileumsparken etapp 1 (Del av utvecklingen av Frihamnen)	1	-14	175	-347	0	-347	2023

Ovan redovisas ett antal utvalda investerings- och exploateringsprojekt från nämndernas projektportföljer. Urvalet baseras i första hand på enskilda projekt/satsningar som beslutats på kommunfullmäktigenivå och som har gått in i en genomförandefas. Då staden inte har arbetat strukturerat med enskilda projektbeslut på kommunfullmäktigenivå tidigare ingår även ett antal utvalda genomförandeprojekt, företrädesvis med en omslutning som överstiger 250 mnkr, eller där nämnderna av andra strategiska skäl ser behov av en uppföljning på kommunfullmäktigenivå.

Utveckling av projektuppföljningen pågår och de särskilt utpekade projekten kommer att fyllas på i takt med att investeringsbeslut fattas i kommunfullmäktige. Från årsskiftet har Stadsutveckling station Haga och Jubileumsparken tillkommit efter genomförandebeslut i kommunfullmäktige.

4.3 Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret kan konstatera att den samlade prognosen för investeringar har sänkts i storleksordningen 10 procent för planperioden i förhållande till budget. Dock baseras prognosen fortsatt på en högre upparbetningstakt under planperiodens sista fyra månader och kräver en fördubbling av utfallet i förhållande till årets utfall till och med augusti.

Trots betydande sänkningar av prognoserna för planperiodens exploaterings- investeringar kan stadsledningskontoret konstatera att det ändå kräver en betydande upparbetningstakt de sista månaderna i perioden för att nå nu redovisad prognos. För exploateringsutgifterna förväntas en närmre tredubbling av upparbetning i förhållande till de upparbetade volymerna under året för att nå prognosen för året och perioden.

Med utgångspunkt i årets utfall anser stadsledningskontoret att det finns en risk att prognoserna fortsatt är allt för optimistiska för planperioden och att staden inte kommer att kunna leverera de prognostiserade volymerna. Stadsledningskontoret kan även konstatera att nämndernas analyser avseende vilka effekter forskjutningarna skapar för stadens verksamheter behöver utvecklas.

5 Drifts- och investeringsredovisning för bolag och kommunalförbund

På samma sätt som för nämnderna görs här en ekonomisk uppföljning av drift och investering för bolagen. För kommunalförbunden sker enbart en övergripande ekonomisk uppföljning. Till skillnad mot för nämnderna beslutas inte bolagens budgetar av kommunfullmäktige varför uppföljningen här handlar om bolagens egna beslutade budgetar.

Ekonomisk utveckling bolagen

Belopp i mnkr (före bokslutsdispositioner och skatt)	Utfall jan-aug	Budget jan-aug	Prognos helår	Prognos helår (fg)	Budget helår	Utfall fg år
Energi	514	427	630	630	679	658
Hamn	154	171	184	212	226	245
Lokaler	87	123	85	165	151	352
Bostäder	514	479	480	492	542	487
Kollektivtrafik	38	6	40	15	16	50
Turism, kultur och evenemang	-21	-42	-190	-198	-198	-217
Näringsliv	-36	-29	-47	-47	-47	-50
Moderbolaget (Stadshus)	-241	-244	-371	-371	-366	-331
Interna bolag	27	13	33	24	19	17
Regionala bolag	57	15	57	59	65	57
Boplat	0	0	-6	-4	0	3
Elimineringar	225	219	329	329	330	308
Summa efter finansiella poster	1 318	1 138	1 225	1 306	1 418	1 578
Summa efter dispositioner och skatt	1 098	967	974	1 113	1 214	1 426

5.1 Bolagens resultat till och med augusti

Stadshuskoncernens resultat efter skatt och bokslutsdispositioner är 1 098 mnkr, vilket är 397 mnkr lägre än föregående år, men 131 mnkr högre än budget. Orsaken till budgetavvikelsen är främst högre resultat än budget inom flertalet verksamheter. Det gäller klustren för Energi, Bostäder, Kollektivtrafik, Turism, Kultur och Evenemang (TKE) och Renova. För Energi är det i huvudsak hänförligt till fjärrvärmeverksamheten och för Kollektivtrafik är det samtliga verksamhetsdelar som går bättre men även återförda avsättningar har bidragit. Inom TKE är det Got Event som visar positiva siffror och för Renova är det flera faktorer, bland annat lägre elkostnader.

Lokaler visar ett sämre utfall än budget och orsaken är främst reaförluster inom Älvstranden vid försäljning av Eriksbergskontoret och byggrätter i projekt Masthuggskajen. Övriga verksamheter inom lokalklustret visar bättre resultat än budget.

Soliditeten är 30,0 procent jämfört med årsskiftet 30,3 procent.

5.2 Bolagens prognos helår

Prognosen för Stadshuskoncernens resultat efter bokslutsdispositioner och skatt är 974

mnkr, vilket är 452 mnkr lägre än föregående år, och 139 mnkr lägre än budget. För Energi är det lägre resultatet i huvudsak hänförligt till ny skattelagstiftning för kraftvärmeverksamhet vilket genererar nya och dyrare driftlägen under hösten. För Bostäder är det främst beräknade nedskrivningar inom nyproduktion och för Lokaler negativt rearesultat. Hamnen räknar med lägre volymer än budget samt kostnadsföring av förstudien avseende pågående farledsfördjupning. På den positiva sidan ligger prognosen för Göteborgs Stads Leasing AB som är högre än budget.

Boplats prognostiserar ett negativt helårsresultat om 6 mnkr. Förutsättning i budgeten var att höja köavgiften den 1 april och att de nyrekryterade bostadsförmedlarna skulle vara på plats i maj. Beslut om avgiftshöjning togs i kommunfullmäktige i maj och implementerades direkt, vilket i praktiken innebär ny avgift från och med juli. Det innebär att intäkterna blir lägre än budget, men även lägre kostnader.

Stadsteatern prognostiserar ett helårsresultat om -117 mnkr, vilket avviker negativt från budget. Det förklaras av inställda föreställningar och generellt lägre beläggning, vilket har medfört ett intäktstapp. Situationen har inneburit neddragningar i verksamheten, men det prognostiserade helårsresultatet är trots det lägre än det koncernbidrag kommunfullmäktige beslutat om som uppgår till 111 mnkr och ska täcka bolagets budgeterade underskott.

I praktiken innebär dessa underskott att kommunstyrelsen (och eventuellt kommunfullmäktige beroende på frågans art) i ärendet om bokslutsdispositioner kommer att behöva ta ställning till hur eventuella underskott ska hanteras.

Got Event kommer enligt nuvarande prognos sannolikt inte behöva ianspråkta hela det koncernbidrag som kommunfullmäktige beslutat om.

Göteborgs Spårvägar för, inom ramen för Trafikavtalet, en diskussion om ersättningsnivån för 2019. Det innebär en ekonomisk risk som inte är inkluderad i utfall eller prognos i avvaktan på frågans lösning.

Stadshus gör efter egen analys ingen annan bedömning av inrapporterade prognoser. Därmed bedöms förutsättningarna av Stadshus som goda för att, inom ramen för koncernens totala ekonomi, klara de finansiella åtaganden som finns i förhållande till dotterbolagen samt till ägaren. Stadshus ska enligt ägardirektivet svara för den finansiella samordningen inom koncernen. I detta ligger att verkställa kommunfullmäktiges beslut avseende koncernbidrag till vissa bolag (totalt 330 mnkr) samt lämna förslag om finansiering av Stadshus räntekostnader med mera (cirka 40 mnkr) samt skattesamordning.

Koncernens samlade resultatprognos för året indikerar enligt Stadshus ett behov av uttag från Göteborg Energi AB om 315 mnkr och Göteborgs Hamn AB om 100 mnkr vilket blir cirka 29 procent utöver skatteuttaget om 21,4 procent av respektive koncerns prognostiserade helårsresultat efter finansiella poster. För Higab AB beräknas behovet av uttaget bli 50 mnkr, vilket efter exkludering av rearesultat blir cirka 14 procent utöver skatteuttaget. För Liseberg och Framtiden beräknas ett uttag på 21,4 procent, således sker inget uttag utöver det bolaget annars skulle ha betalt i skatt. Beräknat uttag är totalt 615 mnkr. Vid bedömning av uttagsnivå har Stadshus beaktat respektive bolags långtidsplaner med resultat, kassaflöde, investeringar, skuldsättning och soliditetsnivå samt bolagens riktade uppdrag. Behovet baseras utöver resultatprognosen på möjligheten till skattesamordning. Skatt för år 2018 var 221 mnkr och prognos för 2019 är 300 mnkr.

Den budgeterade utdelningen till kommunen för 2019 om 540 mnkr är planerad att tas från Stadshus AB:s fria egna kapital med upplåning från Kommuninvest.

Från och med den 1 januari 2019 har en räntebegränsningsregel införts inom företagssektorn. Denna regel innebär en generell begränsning i möjligheterna att skattemässigt dra av negativa räntenetton och innebär att bolagskoncernens skattekostnad på sikt beräknas öka påtagligt.

5.3 Bolagens investeringsredovisning

Belopp i mnkr	Utfall perioden	Prognos helår	Fg prognos helår	Budget helår	Avvikelse budget - prognos
Energi	552	975	950	1 030	55
Hamn	138	301	357	501	200
Lokaler	402	912	1 069	1 482	570
Bostäder	1 928	3 625	3 620	3 756	131
Kollektivtrafik	11	190	220	220	30
Turism, kultur och evenemang	332	392	205	198	-194
Näringsliv	3	3	3	1	-2
Interna Bolag	514	655	585	570	-85
Regionala Bolag	195	576	586	529	-47
Boplat	0	0	0	0	0
Summa Göteborgs Stadshuskoncern	4 075	7 629	7 595	8 287	658

Stadshuskoncernens investeringar för perioden januari till augusti uppgår till drygt 4 mdkr. Den största delen av koncernens investeringar återfinns inom bostadsklustret, där man under perioden färdigställt drygt 500 bostäder. Prognosen för helåret uppgår till ca 7,6 mdkr, vilket är i samma nivå som föregående prognos. I förhållande till budget är prognosen knappt 700 mnkr lägre. Minskningen återfinns främst inom lokalklustret och avser förseningar i markförvärv samt förskjutningar i pågående projekt. Lisebergs styrelse fattade i september beslut om investeringen för det planerade hotellet, dock inte för det planerade upplevelsebadet som ingår i den plan som kommunfullmäktige har beslutat.

5.4 Bolagens skuldtutveckling

Bolagens skuld har under de senaste tio åren legat stabilt kring 33–35 mdkr. Goda resultatnivåer har bidragit till en hög egenfinansieringsgrad.

I nedanstående bild redovisas bolagens skuldtutveckling under 2019. Bolagens höga investeringsnivåer bidrar till en ökad skuldsättning. Bolagens låneskuld förväntas öka under 2019 med 2,5 mdkr till totalt 39,8 mdkr. Fram till och med augusti har skulden ökat 1,7 mdkr. Framtidenkoncernen, som står för nästan hälften av bolagens totala skuld, driver skuldökningen genom en hög investeringstakt. Stadshusbolaget ökar sin skuld till följd av aktieutdelning till kommunen. Energiklustret minskar sin skuld under året till följd av lägre investeringar, starkt kassaflöde och lägre säkringskrav för elhandeln.

Den prognosticerade skuldökningen ligger klart under årets budgeterade skuldökning på 3,8 mdkr. Framför allt förklaras den lägre skuldökningen av tidsförskjutna investeringar.

Bolagens upplåning sker främst genom internbanken på stadsledningskontoret.

Upplåning avseende förvärvslån och lån avsett för aktieutdelning sker dock externt genom lån hos Kommuninvest.

Belopp i mnkr	Bokslut 2018	Aug 2019	Förändring jan-aug	Prognos sep-dec	Prognos helår 2019	Förändring helår enl prognos	Förändring helår enl budget
Energi	3 578	3 178	-400	-	3 178	-400	-
Hamn	790	813	24	89	902	113	244
Lokaler	7 998	8 229	231	18	8 247	249	235
Bostäder	17 018	18 234	1 216	825	19 059	2 041	2 289
Kollektivtrafik	-	-	-	-	-	-	220
Turism, kultur och evenemang	365	419	53	200	619	253	115
Interna bolag	1 379	1 372	- 7	-257	1 115	-264	-
Regionala bolag	2 251	2 148	-103	- 87	2 061	-190	70
Summa kluster	33 378	34 393	1 015	788	35 181	1 803	3 173
Göteborgs Stadshus AB	3 953	4 621	668	-	4 621	668	600
Summa Göteborgs Stadshus-koncern	37 331	39 014	1 683	788	39 802	2 471	3 773

5.5 Stadsledningskontorets bedömning

De kommunala bolagen följer i allt väsentligt budget och uppvisar, liksom tidigare år, sammantaget goda resultat. Stadsteatern och Boplatz prognostiserar underskott för helåret, vilket sannolikt innebär att kommunstyrelsen (och eventuellt kommunfullmäktige beroende på frågans art) inom ramen för ärendet om bokslutsdispositioner kommer att behöva ta ställning till hur underskottet ska hanteras. Stadsledningskontoret menar att planen för Lisebergs utbyggnad med hotell och upplevelsebad är viktigt att följa upp då endast investeringsbeslut om hotellet är antaget av styrelsen.

5.6 Kommunalförbund

Belopp i mnkr	Utfall perioden	Aktuell budget perioden	Avvikelse utfall - budget	Prognos helår	Budget helår	Bokslut fg år
Räddningstjänsten i Storgöteborg	5	-2,1	7,1	0	0	-13,7
Förvärvsbolag Göteborgs kommunalförbund	-0,3	-	-	-	-	2,4

För perioden till och med augusti redovisar Räddningstjänsten ett överskott, men bedömer trots detta ett nollresultat för helåret. En risk de identifierat är Färjenäs övningsanläggning, som kan påverka förbundets finansiella ställning under flera år framöver, då området ska miljösaneras och byggas upp.

De fyra samordningsförbunden har första juli övergått i ett enda, Samordningsförbundet Göteborg.

6 Finansiella räkenskaper för koncernen och kommunen

Utgångspunkten för redovisningen i detta avsnitt är att samma redovisningsprinciper som använts i årsredovisningen också tillämpas för delårsrapporten. Med anledning av ny lagstiftning från 2019, Lag om kommunal bokföring (LKBR), och nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har dock en del förändringar skett vilka redovisas under avsnittet redovisningsprinciper. De noter och upplysningar som lämnas är i första hand de som krävs enligt gällande rekommendation om delårsrapport, RKR R17.

Enligt 13 kapitel 3 § första stycket LKBR ska för varje post eller delpost i resultaträkningen i en delårsrapport redovisas belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår.

I samma paragrafs andra stycke anges att för varje post eller delpost i balansräkningen i en delårsrapport ska redovisas belopp för motsvarande post för närmast föregående räkenskapsårs utgång.

6.1 Redovisningsprinciper

En av redovisningens viktigaste uppgifter är att ge relevant information om verksamhetens finansiella resultat och ekonomiska ställning för att underlätta styrning och uppföljning av verksamheten. För att det ska kunna ske måste olika redovisningsprinciper beskrivas på ett öppet och informativt sätt. Den kommunala redovisningen regleras av Kommunallagens kapitel 11 samt LKBR. Därutöver lämnar RKR rekommendationer för kommunsektorns redovisning, vilka till följd av den nya lagstiftningen till större del reviderats under året.

Förändringar av redovisningsprinciper jämfört med årsredovisningen 2018

I RKR R17 framgår att samma principer som används i årsredovisningen också ska tillämpas vid upprättande av en delårsrapport. Nedan beskrivs de ändringar som har skett.

-Konsolideringsprinciper. I delårsbokslutet per augusti upprättas de sammanställda räkenskaperna för den kommunala koncernen Göteborgs Stad med proportionell konsolidering, så kallad klyvningsmetod. Det är en anpassning till ny lagstiftning och innebär att det är kommunens ägda andel av de kommunala koncernföretagens intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som inkluderas i räkenskaperna. Tidigare har full konsolidering tillämpats för koncernföretag med ett ägande över 50 procent samt kapitalandelsmetod för koncernföretag med ägande mellan 20 och 50 procent. Påverkan på jämförelsetal i resultaträkning augusti 2018 samt utgående balansvärden 2018 framgår i not 7 a respektive b. Årets resultat för 2018 är opåverkat på sista raden.

-Obeskattade reserver. Som en följd av ändrad konsolideringsmetod förekommer inte längre obeskattade reserver avseende utomstående ägares andel av eget kapital eller obeskattade reserver i balansräkningen.

Övriga upplysningar och rättning av fel

Gatukostnadsersättningar och investeringsbidrag redovisas oförändrat i enlighet med tidigare RKR 18.1 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar (september 2009). Det är i linje med alternativ hantering enligt RKR R2 Intäkter (kompletterad i juni 2019).

Liksom vid tidigare delårsbokslut sker enbart bedömning av behov av omklassificering/återställning i de sammanställda räkenskaperna för befintliga

avsättningar. Motsvarande bedömning avseende nya avsättningar samt befintliga och nya nedskrivningar sker enbart i bokslutet.

Till skillnad från vid årsskiftet ingår inte framtida leasingavgifter för operationell leasing i posten: ”Borgensförbindelser, pensionsförpliktelser och ansvarsförbindelser som inte tas upp i balansräkningen”. Vid årsskiftet var den utgående balansen för det 345 mnkr.

Utöver ovanstående har följande rättelser av fel skett:

Uppskrivningar i bolagssektorn har återförts per 2019-08-31. Påverkan på jämförelsetal för koncernens resultat i augusti 2018 samt utgående balans 2018 framgår i not 7 a respektive b. Effekten på utgående eget kapital för 2018 utgör en minskning med 3 308 mnkr. Effekt på helårsresultat för 2018 uppgår till +55 mnkr.

Periodiserad utdelning ingick i kommunens resultat i augusti 2018. Denna post har rensats för enligt not 7 a.

6.2 Resultaträkning

Mnkr	Not	Kommunen				Kommunkoncernen			
		Aug 2019	Aug 2018	Prog helår	Budg helår	Boksl 2018	Aug 2019	Aug 2018	Boksl 2018
Verksamhetens intäkter		7 445	6 929	11 700	11 400	10 932	17 589	17 174	26 287
Verksamhetens kostnader	1	-26 364	-25 303	-41 850	-42 655	-39 658	-32 836	-31 798	-49 887
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 047	-983	-1 550	-1 500	-1 490	-2 980	-2 850	-4 488
Verksamhetens nettokostnader		-19 966	-19 357	-31 700	-32 755	30 216	-18 227	-17 474	-28 088
Skatteintäkter	2	19 202	18 423	28 802	28 658	27 590	19 202	18 423	27 590
Generella statsbidrag och utjämning	2	2 424	2 381	3 636	3 747	3 705	2 424	2 381	3 705
Verksamhetens resultat		1 660	1 447	738	-350	1 079	3 399	3 330	3 207
Finansiella intäkter		296	284	970	1 012	1 224	47	50	58
Finansiella kostnader		-372	-375	-500	-572	-511	-514	-563	-781
Resultat efter finansiella poster		1 584	1 356	1 208	90	1 792	2 932	2 817	2 484
Extraordinära poster		-	-	-	-	-	-	-	-
Aktuell och uppskjuten skatt		-	-	-	-	-	-210	22	-129
Årets resultat		1 584	1 356	1 208	90	1 792	2 722	2 839	2 355

6.3 Balansräkning

Mnkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Aug 2019	Boksl 2018	Aug 2019	Boksl 2018
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar		4	5	144	153
Materiella anläggningstillgångar		33 060	30 976	89 767	86 098
Finansiella anläggningstillgångar		40 906	39 260	3 904	3 616
Summa anläggningstillgångar		73 970	70 241	93 815	89 867
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		711	628	1 319	1 110
Kortfristiga fordringar		10 008	10 666	5 611	5 223
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-
Kassa och bank		1 019	748	1 336	1 082
Summa omsättningstillgångar		11 738	12 042	8 266	7 415
Summa tillgångar		85 708	82 283	102 081	97 282
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
EGET KAPITAL		25 673	24 092	32 494	29 736
-varav årets resultat		1 584	1 792	2 722	2 355
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension och liknande förpliktelser	3	3 401	3 122	4 618	4 333
Uppskjuten skatteskuld		-	-	3 361	3 405
Övriga avsättningar	4	959	929	1 647	1 451
Summa avsättningar		4 360	4 051	9 626	9 189
SKULDER					
Långfristiga skulder		34 547	34 047	37 505	36 456
Kortfristiga skulder		21 128	20 093	22 456	21 901
Summa skulder		55 675	54 140	59 961	58 357
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		85 708	82 283	102 081	97 282
Borgensförbindelser, pensionsförpliktelser och ansvarsförbindelser som inte tas upp i balansräkningen*	5-6	16 336	16 147	11 908	12 162

Jämförelsetal för 2018 har justerats till följd av rättelser, se not 7 b

* Uppgiften för 2018 (kommunen) innehåller också avtalade framtida leasingkostnader med 345 mnkr

6.4 Noter och upplysningar

1. Jämförelsestörande poster

Kommunen			
Mnkr	Aug 2019	Aug 2018	Bokslut 2018
Intäkter			
Återföring utvecklingsfond	0	18	27
Summa jämförelsestörande intäkter	0	18	27
Kostnader			
Kostnad för bidrag till infrastruktur (verksamhetens kostnader)	0	-149	-149
Återföring avsättning överdäckning E45 (verksamhetens kostnader)	0		118
Återföring indexering av avsättning överdäckning E45 (finansiell kostnad)	0		24
Avtal mellan Västtrafik och Trafikkontoret avseende överenskommelse spårvagnar (verksamhetens kostnader)	0		-115
Användning av utvecklingsfond (verksamhetens kostnader)	0	-18	-27
Summa jämförelsestörande kostnader	0	-167	-149
Summa jämförelsestörande poster	0	-149	-122

2. Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning mm

Kommunen			
Mnkr	Aug 2019	Aug 2018	Bokslut 2018
a) Kommunala skatteintäkter			
Preliminära skatteintäkter innevarande år	19 377	18 471	27 705
Preliminär slutavräkning innevarande år	-191	0	-34
Slutavräkning föregående år	16	-48	-81
Summa kommunala skatteintäkter	19 202	18 423	27 590
b) Kommunalekonomisk utjämning m m			
Inkomstutjämning	1 799	1 793	2 690
Strukturbidrag			
Kostnadsutjämning	-454	-307	-460
Regleringsbidrag/avgift	267	59	89
LSS-utjämning	114	101	151
Generella bidrag från staten	138	194	422
Kommunal fastighetsavgift	560	541	813
Summa kommunalekonomisk utjämning m m	2 424	2 381	3 705
Summa skatteintäkter och kommunalekonomisk	21 626	20 804	31 295

Kommunen		
utjämnning		

3. Avsättningar för pensioner

Kommunen		
Mnkr	Aug 2019	Bokslut 2018
Förmånsbestämd ålderspension	2 720	2 490
Avtalspension, visstidspension mm	17	22
Summa pensioner	2 737	2 512
Löneskatt	664	610
Summa pensioner och löneskatt	3 401	3 122

4. Övriga avsättningar

Kommunen		
Mnkr	Aug 2019	Bokslut 2018
Västsvenska paketet och övrig infrastruktur	777	782
Utvecklingsfond	-	0
Övrigt	182	147
Summa övriga avsättningar	959	929

5. Borgensförbindelser

Kommunen		
Mnkr	Aug 2019	Bokslut 2018
För lån och pensionsåtaganden		
Borgensförbindelser egna bolag	5 122	4 526
Summa borgensförbindelser egna bolag	5 122	4 526
Övriga borgensförbindelser		
Borgensförbindelser övrigt	741	741
Summa borgensförbindelser övrigt	741	741
Summa borgensförbindelser	5 863	5 267

6. Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar

Kommunen		
Mnkr	Aug 2019	Bokslut 2018
Pensionsförpliktelser	8 428	8 478
Summa totala pensionsförpliktelser	8 428	8 478
Särskild löneskatt	2 045	2 057
Summa pensionsförpliktelser och särskild löneskatt	10 473	10 535

7 a. Effekter i resultaträkningen på jämförelseår 2018 till följd av rättelser avseende konsolideringsmetod, uppskrivningar och utdelning

Belopp i mnkr	Kommunen			Kommunkoncernen			
	Aug 2018	Utdel	Aug 2018	Aug 2018	Kon-sol	Upp-skriv	Aug 2018
Verksamhetens intäkter	6 929		6 929	17 254	-80		17 174
Verksamhetens kostnader	-25 303		-25 303	-31 820	22		-31 798
Jämförelsestörande poster	0		0	0	0		0
Avskrivningar och nedskrivningar	-983		-983	-2 929	42	37	-2 850
Verksamhetens nettokostnader	-19 357	-	-19 357	-17 495	-16	37	-17 474
Skatteintäkter	18 423		18 423	18 423			18 423
Kommunalekonomisk utjämning mm	2 381		2 381	2 381			2 381
Verksamhetens resultat	1 447	-	1 447	3 309	-16	37	3 330
Finansiella intäkter	824	-540	284	48	2		50
Finansiella kostnader	-375		-375	-571	8		-563
Resultat efter finansiella poster	1 896	-540	1 356	2 786	-6	37	2 817
Extraordinära poster	-		-	-	-		-
Aktuell och uppskjuten skatt	-		-	22	0		22
Minoritetsandel	-		-	-6	6		0
Årets resultat	1 896	-540	1 356	2 802	0	37	2 839

7 b. Effekter i balansräkningen på jämförelseår 2018 till följd av rättelser avseende konsolideringsmetod och uppskrivningar

Belopp i mnkr	Kommunen			Kommunkoncernen			
	2018	+/-	2018	2018	Kon-sol	Upp-skriv	2018
TILLGÅNGAR							
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR							
Immateriella anläggningstillgångar	5		5	155	-2		153
Materiella anläggningstillgångar	30 976		30 976	90 140	-734	-3 308	86 098
Finansiella anläggningstillgångar	39 260		39 260	3 495	121		3 616
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	70 241	-	70 241	93 790	-615	-3 308	89 867
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR							
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	628		628	1 122	-12		1 110
Kortfristiga fordringar	10 666		10 666	4 854	369		5 223
Kortfristiga placeringar	-		-	-	-		-

Kassa och bank	748		748	1 047	35		1 082
SUMMA	12 042	-	12 042	7 023	392	-	7 415
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR							
SUMMA TILLGÅNGAR	82 283	-	82 283	100 813	-223	-3 308	97 282
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
EGET KAPITAL	24 092	-	24 092	33 049	-5	-3 308	29 736
varav årets resultat	1 792		1 792	2 300	0	55	2 355
MINORITETSINTRESSE	-	-	-	137	-137	-	0
AVSÄTTNINGAR							
Avsättningar för pension och liknande förpliktelser	3 122		3 122	4 504	-171		4 333
Uppskjuten skatteskuld	-		-	3 433	-28		3 405
Övriga avsättningar	929		929	1 461	-10		1 451
SUMMA AVSÄTTNINGAR	4 051	-	4 051	9 398	-209	-	9 189
SKULDER							
Långfristiga skulder	34 047		34 047	36 357	99		36 456
Kortfristiga skulder	20 093		20 093	21 872	29		21 901
SUMMA SKULDER	54 140	-	54 140	58 229	128	-	58 357
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	82 283	-	82 283	100 813	-223	-3 308	97 282

6.5 Finansiella nyckeltal - kommunen

De finansiella nyckeltalen i tabellen omfattar i första hand kommunen men för soliditet finns även med ett för hela koncernen. När nyckeltalen för investeringar beräknas används alla investeringar i kommunen och då inräknat den finansiella leasing som omräknas till anläggningstillgång och därmed klassas som investering.

Procent	Aug 2019	Aug 2018	Bokslut 2018
Driftkostnadsandel			
-varav verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	87%	88%	92%
-varav planenliga avskrivningar	5%	5%	5%
-varav finansnetto	0%	-2%	-2%
-varav jämförelsestörande engångsposter	0%	-1%	0%

Procent	Aug 2019	Aug 2018	Bokslut 2018
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster / Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	7%	10%	6%
Årets resultat / Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	7%	9%	6%
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar	120%	173%	121%
Investeringsvolym/bruttokostnader	11%	8%	11%
Soliditet kommunen enligt balansräkningen	30%	31%	29%
Soliditet kommunen inkl samtliga pensionsåtagande	18%	17%	16%
Soliditet koncernen inkl samtliga pensionsåtagande	21%	21%	20%
Total skuld- och avsättningsgrad	70%	69%	71%
varav avsättningsgrad	5%	5%	5%
varav kortfristig skuldsättningsgrad	25%	21%	24%
varav långfristig skuldsättningsgrad	40%	43%	41%
Kassalikviditet	52%	66%	57%

Definitioner

Anläggningstillgångar:

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten, till exempel byggnader. Kan även vara immateriella så som goodwill eller finansiella som till exempel aktier.

Avskrivning enligt plan:

En anläggningstillgångs totala utgift fördelas ut som kostnader över det antal år som tillgången beräknas nyttjas i verksamheten.

Balanskrav:

Kommunsektorns balanskrav innebär att kommuner och landsting ska upprätta budgeten för nästa kalenderår så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Balansräkning:

En sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag.

Derivatinstrument:

Finansiellt instrument vars värde beror på en annan, underliggande vara. Derivatinstrument används för att hantera kurs- och ränterisker. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och swappar.

Driftkostnadsandel:

Löpande kostnader i procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Eget kapital:

Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör eget kapital och visar hur stor del av tillgångarna som inte finansierats med lån.

Eliminering:

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder endast innehåller för organisationen externa poster.

Emission:

När vi ger ut nya obligationer/certifikat till försäljning.

Finansiella nettotillgångar:

(Finansiella anläggningstillgångar, exklusive aktier och andelar + omsättningstillgångar) – (kortfristiga + långfristiga skulder).

Finansnetto:

Skillnad mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Investeringar / bruttokostnader:

Bruttoinvesteringar / verksamhetens kostnader, respektive nettoinvesteringar / verksamhetens kostnader.

Kassalikviditet:

(Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank) / kortfristiga skulder.

Konsolidering:

Innebär att finansiella rapporter från ett moderbolag och (minst) ett dotterbolag eller intressebolag sammanfogas till en gemensam koncernrapport.

Motpartsrisk:

Motpartsrisk avser risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser eller förpliktelser att leverera andra säkerheter.

Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster:

Utveckling av intäkter jämfört med kostnader, exklusive skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, jämförelsestörande och extraordinära poster.

Nettolåneskuld:

Nettolåneskulden är nettot av kommunens totala upplåning och den vidareutlåning som sker till av kommunen ägda bolag (inkl. kommunalförbund) respektive den likviditet som är placerad i marknaden.

Omsättningstillgångar:

Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav är omsättningstillgångar, till exempel likvida medel och kortfristiga fordringar.

Resultaträkning:

En sammanställning av resultatkonton i bokföringen, det vill säga verksamhetens intäkter och kostnader som ger som saldo periodens resultat (vinst/förlust eller över-/underskott).

Ränteswap:

Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalningar under en given löptid.

Skattefinansieringsgrad av investeringar:

$(\text{Resultat före extraordinära poster} + \text{avskrivningar}) / \text{bruttoinvesteringar}$, respektive $(\text{resultat före extraordinära poster} + \text{avskrivningar}) / \text{nettoinvesteringar}$.

Skatteintäktsutveckling:

Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Soliditet enligt balansräkningen:

$\text{Eget kapital} / \text{summa tillgångar}$.

Strukturell nettokostnad / resultat:

Strukturell nettokostnad består av verksamhetens nettokostnader exkl. jämförelsestörande och extraordinära poster, reavinster samt utdelningar. Denna ställd mot skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning ger strukturellt resultat.

Total skuld- och avsättningsgrad:

$\text{Avsättningar} / \text{summa tillgångar}$, resp. $\text{kortfristiga skulder} / \text{summa tillgångar}$, resp. $\text{långfristiga skulder} / \text{summa tillgångar}$.



Göteborgs
Stad

Kompletterande uppföljning till delårsrapport augusti 2019

Göteborgs stad

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Frågor utifrån uppsikt	4
2.1 Lokalnämnden	4
2.2 Intraservice	4
2.3 Örgryte-Härlanda.....	4
2.4 Angered	5
2.5 Göteborgs Spårvägar	5
2.6 Hemtjänst.....	6
2.7 Utredningar barn och familj.....	7
2.8 Utgående kontrakt genomgångslägenheter	7
2.9 Otillåten påverkan.....	8
2.10 Vräkningsförebyggande arbete.....	8
2.11 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	9
2.12 Ej verkställda SoL/LSS-beslut.....	9
3 Uppföljning av uppdrag från KS och KF utanför budget.....	11
3.1 Lägesrapport uppdrag	11
3.2 Uppdrag som slutredovisas.....	11
4 Övrig uppföljning	13
4.1 Betygsresultat	13
4.2 Samverkan kring barn och elevers situation	15
4.3 Klimatkompensation 2017.....	15

1 Inledning

Denna rapport är ett komplement till Göteborgs Stads delårsrapport augusti 2019 och innehåller frågor av uppsiktskaraktär samt uppföljning av vissa uppdrag som stadsledningskontoret har identifierat att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behöver informeras om. Till rapporten finns även en bilaga som redovisar arbetsläget för uppdrag utanför KF:s budget till nämnder och styrelser.

De uppdrag som rapporterats som genomförda i nämnd/styrelse, och som inte har/eller inte behöver återrapporteras till kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige i eget ärende, bedömer stadsledningskontoret som fullgjorda i denna rapport om inget annat beslutas. Uppdragen kommer därmed inte att återfinnas i listan vid nästa uppföljningstillfälle, som är i samband med årsbokslutet 2019. Vilka uppdrag som berörs finns listade under rubrik 3.2 *Uppdrag som slutredovisas*.

2 Frågor utifrån uppsikt

2.1 Lokalnämnden

Stadsledningskontoret har i tidigare uppföljningsrapporter och i underlaget ”Förutsättningar för budget 2020–2022” beskrivit lokalnämndens ekonomiska situation avseende såväl drift som investeringar. Lokalnämnden bedriver ett pågående utvecklingsarbete för att hantera sin ekonomiska situation och stadsledningskontoret har särskilt fokus på att stötta förvaltningen i detta arbete.

2.2 Intraservice

Stadsledningskontoret kan i sin uppföljning av nämnden för Intraservice konstatera att de redovisar försenade leveranser i sitt grunduppdrag samt i uppdrag från kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige gav 2017-09-14 §20 nämnden för Intraservice tillsammans med nämnden för konsument och medborgarservice, fyra uppdrag. Samtliga av dessa har en stor påverkan på stadens övergripande digitaliseringsarbete.

I årsrapporten för 2018 rapporterade nämnden för Intraservice att leverans på uppdragen skulle ske kvartal 3 år 2019. Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden nu i sin augustirapport rapporterar att beräknad leverans förskjutits till kvartal 2 år 2020.

Vidare rapporterar nämnden för Intraservice om försenade leveranser i sitt grunduppdrag att utveckla och driva arbetssätt för den interna serviceutvecklingen samt utveckla kommungemensamma interna tjänster. Försenade leveranser rapporteras inom flera verksamhetsområden som utbildning, vård och omsorg samt hemtjänst. Nyttan för berörda nämnder och styrelser uteblir men utifrån nämndens rapport kan stadsledningskontoret inte bedöma konsekvenserna för stadens verksamheter.

Stadsledningskontoret ser att konsekvenserna av de förseningar som nu rapporteras av nämnden innebär att en ny styr-, samordnings- och finansieringsmodell inte kommer att kunna implementeras inför budget 2021. Detta skulle innebära att en tillfällig lösning behöver arbetas fram för att hantera finansieringsfrågan avseende kommungemensamma tjänster för 2021 utifrån de idag beslutade styr- och finansieringsmodellerna samt de förändringar som beslutats avseende stadens övergripande budgetprocess. Stadsledningskontoret menar att detta inte är rimligt utan att nämnden för Intraservice behöver justera i sin tidplan så att ett införande av en ny modell är möjligt inför budget 2021. Stadsledningskontoret har vid sina kontinuerliga dialoger under året påtalat detta till Intraservice ledning och kommer fortsatt att föra en dialog med förvaltningen.

Stadsledningskontoret konstaterar liksom stadsrevisionen gjorde i sin granskning av verksamhetsåret 2018, att arbete med intern styrning och ledning behöver fortsatt utvecklas för att stärka leveransförmågan.

2.3 Örgryte-Härlanda

Örgryte-Härlanda redovisade i uppföljningsrapporten för mars en resultatavvikelse i förhållande till budget med 6,3 mnkr och ett prognostiserat resultat för helåret på -16,4 mnkr. Stadsledningskontoret konstaterade att orsaken till den uppkomna situationen var brister i ledning och styrning på alla nivåer vilket bland annat medfört att förvaltningen inte fått ekonomiskt genomslag på beslutade åtgärder.

I uppföljningsrapporten för augusti redovisas en avvikelse mot det budgeterade resultatet på -19,7 mnkr för perioden januari till augusti. Nämnden lämnar nu i augusti

en nollprognos.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämnden i augusti för första gången i år redovisar en positiv avvikelse mot budget för en enskild månad. Även andra signaler tyder på att beslutade åtgärder nu börjar att ge resultat. Även om det kan vara svårt för nämnden att uppnå ett nollresultat för helåret, bedöms nu den negativa utvecklingen ha hejats och att den negativa avvikelsen kan begränsas.

Stadsledningskontoret kommer att fortsätta följa nämndens ekonomiska utveckling för att se att den positiva utvecklingen håller i sig.

2.4 Angered

SDN Angered redovisar i delårsbokslutet i augusti ett negativt resultat för befolkningsramen om -11,3 mnkr vilket motsvarar en avvikelse mot periodens budget med -21 mnkr. Även resultatet för resursnämndsuppdragen är negativ för perioden med -0,5mnkr. Resultatet har försämrats sedan uppföljningsrapporten i mars. Prognosen för helåret är -9mnkr för 2019 vilket är samma prognos som redovisades i nämndens uppföljningsrapport i maj.

Avvikelsen mot budget menar nämnden beror på en högre kostnadsutveckling inom barn- och unga samt skyddsboende för vuxna än budgeterat samt att det uppstått högre kostnader inom äldreomsorgen än budgeterat i samband med införandet av valfrihet inom hemtjänst.

Nämnden beslutade om en handlingsplan 2019-07-02 för en budget i balans för året. Handlingsplanen handlar framförallt om ett större omställningsarbete av 60 personer vilket till stor del berör personal på arbetsmarknadsenheten. Vidare infördes inköpsrestriktioner, anställningsrestriktioner och vikariestopp inom ej lagstyrd verksamhet. Verksamheten som bedrivits av arbetsmarknadsenheten i Angered kommer fortsättningsvis att bedrivas av Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och deras uppdrag inom Kompetenscenter. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har enligt reglemente ansvar för den formen av arbetsmarknadsinsatser som tidigare bedrivits i SDN Angered.

Stadsledningskontoret kommer under hösten att fortsätta följa den ekonomiska utvecklingen och effekten av handlingsplanen utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

2.5 Göteborgs Spårvägar

Under 2018 inkom 25 visselblåsärenden som rörde koncernen Göteborgs Spårvägar. De inkomna tipsen rörde bland annat rekryteringar, upphandlingar, jävssituationer, arbetsmiljöfrågor, privata fördelar av tjänsteställning samt försäljning av uttrangerat material. Som en följd av inkomna tips och genomförda utredningar redovisade koncernen flera åtgärder för att stärka upp arbetet med ledning och styrning samt för att förändra kulturen i organisationen. Detta ledde även till att ett antal personer fick lämna koncernen hösten 2018. Stadsledningskontoret har under 2019 haft en utökad uppsikt och kontinuerlig dialog med koncernen och dess ledning för att följa att de åtgärder som redovisats också genomförts. Som ett led i denna uppsikt har visselblåsarfunktionen exempelvis träffat samtliga styrelser i koncernen.

Under 2019 har ytterligare tips inkommit som delvis berör delar av verksamheten som inte tidigare varit föremål för tips. Bedömningen kvarstår att det är ett långsiktigt och systematiskt arbete som krävs för att förändra koncernen i den riktning som eftersträvas och stadsledningskontoret kommer fortsatt att ha utökad uppsikt över bolagen.

2.6 Hemtjänst

Avgifter och ersättning för hemtjänst övergick från beviljad till utförd tid den 1 maj i år. Brukaren betalar för den tid som utförs och hemtjänstens ersättning till utförande verksamheter utgår från samma princip. Tiden som utförs registreras via QR-koder som finns i brukarens hem. Tiden kan men ska endast i undantagsfall registreras manuellt i IT-systemet.

Stadsdelsförvaltningarna hade stora farhågor om att inte tekniken skulle fungera inför övergången, vilken bottnade i att det funnits stora brister i tekniken tidigare. Samtliga stadsdelsnämnder beskrev i uppföljningsrapport per mars att de hade utmaningar med övergången till utförd tid. Stadsledningskontoret delade inte stadsdelsnämndernas beskrivningar av förutsättningar i alla delar och hade en hel del följdfrågor gällande stadsdelsnämndernas analyser, bedömningar och ställningstaganden. Brukarens perspektiv saknades generellt och stort fokus i rapporteringen har lagts på den del av hemtjänsten som handlar om attraktivitet kopplat till arbetsmiljö. Utifrån detta bjöd stadsledningskontoret in samtliga stadsdelsförvaltningar, till enskilda dialoger för att få en bättre förståelse av respektive stadsdels utmaningar. Dialogmötena var genomförda i juni månad och det som då framkom som fortsatta utmaningar var:

- Kulturförändring att gå över till utförd tid.
- Den tidsfokusering som utförd tid innebär skapar stress och intentionen med rambeslut är svår att implementera
- Arbete pågår med att ha korrekt nivå på biståndsbesluten. Dialogen behöver vara aktiv mellan biståndsenheterna och utförarna.
- Det behövs en balans mellan bemanning och uppdrag för att få ihop ekonomi.
- Tekniken har strulat men är bättre.
- Det svåra ekonomiska läget i vissa stadsdelar påverkar även ekonomin i både den konkurrensutsatta och den anslagsfinansierade hemtjänsten.

Även i uppföljningsrapporten per augusti rapporterar stadsdelsnämnderna, dock i mindre omfattning än tidigare och i större variation mellan stadsdelsnämnderna, att det fortfarande finns utmaningar när det gäller övergången till utförd tid. I rapporteringen framkommer också positiva delar med det förändrade arbetssättet. Flera stadsdelsnämnder rapporterar att medarbetarna inom hemtjänsten börjat få en vana och ser nytta med tekniken och att "appen" i telefonen fungerar bra. Särskilt lyfts nyttan med att kunna läsa och skriva i brukarnas sociala dokumentation via telefonen.

Flera stadsdelsnämnder uppger att en ersättningsmodell som grundar sig på utförd tid är kostnadsdrivande, men ingen nämnd beskriver orsak. Stadsledningskontoret saknar generellt sett stadsdelsnämndernas analyser av övergången till utförd tid ur såväl produktions- som brukar- och beställarperspektiv. Stadsdelsnämndernas sammantagna rapport visar att 64 procent av den beviljade tiden utförs. Ingen beskriver orsaker till att all tid inte utförs eller på vilket sätt det påverkar brukaren.

Ett samarbete mellan utförare och beställare för att anpassa tiden så att utförandegraden ökar pågår i stadsdelsnämnderna. Den beviljade tiden har i varierad omfattning minskat. Stadsledningskontoret saknar beskrivning på hur den enskilde involveras i detta arbete för att säkerställa rättssäkerheten samt brukarens upplevelse av självbestämmande och inflytande.

Andelen brukare som valt privata utförare för sin hemtjänst är fortfarande låg vilket innebär att den hemtjänst som utförs av privata utförare i dagsläget inte har någon större påverkan på stadsdelsnämndernas ekonomi. Det borde därmed innebära att hemtjänstens underskott balanseras av ett överskott på beställarsidan. Endast två stadsdelsnämnder beskriver ett överskott på beställarsidan som motsvarar utförarens underskott.

Stadsledningskontoret kommer att ha uppföljande dialoger med samtliga stadsdelsförvaltningar under hösten för att följa utvecklingen inom hemtjänsten.

Stadsledningskontoret kommer också att utvärdera rambesluten utifrån följsamheten till modellen kopplat till målsättningarna om att öka brukarnas inflytande och självbestämmande och att medarbetarna ska uppfatta yrket attraktivt. Resultatet redovisas i samband med uppföljning av programmet Attraktiv hemtjänst.

2.7 Utredningar barn och familj

Ett omfattande arbete har pågått under flera år för att komma till rätta med utredningar som pågått längre än 4 månader. Stadsrevisionen har under flera år följt stadsdelarnas arbete med att tillse att utredningarna avslutas inom lagstadgad tid och har bedömt att nämnderna har vidtagit effektiva åtgärder för att säkerställa att utredningarna slutförts inom lagstadgad tid. Samtliga nämnderna har efter avslutad granskning 2018 ansetts ha haft en tillräcklig uppföljning och kontroll av att utredningarna följer angiven tidsgräns.

Stadsdelsnämnderna arbetar målmedvetet med att öka skyndsamheten i handläggningen av ärenden som rör barn och unga. Samtliga nämnder redovisar dock i att de fortfarande har vissa svårigheter att helt uppfylla lagkravet om en utredningstid om max 4 månader. Antalet utredningar som inte färdigställts enligt lagstiftarens krav har dock successivt minskat för staden som helhet. Antalet utredningar som någon gång under perioden 1 januari till 31 juli pågick längre än fyra månader uppgick till 932 (jämfört med 1 275 år 2018). De nämnder som i samband med augustirapporteringen 2018 hade ett ökat antal sena utredningar har minskat antalet jämfört med föregående år.

Nämndernas åtgärder under åren för att genomföra utredningarna inom en period om fyra månader kan sammanfattas enligt följande:

- Förstärkning av personella resurser som innefattar rekrytering och stöd till såväl chefer och socialsekreterare
- Rapporter till individutskottet om antal utredningar mer än 120 dagar, varje månad eller oftare
- Lokala handlingsplaner som innehåller skärpta rutiner för verksamheten, metodhandledning och omstrukturering av arbetet.

Kommunstyrelsen har löpande fått information om utvecklingen i stadens uppföljningsrapporter och är medveten om de svårigheter som socialtjänsten i staden har att rekrytera såväl chefer som handläggare med rätt kompetens och erfarenhet och vilka arbetsmiljökonsekvenser detta medför för den befintliga personalen. Antalet sena utredningar varierar över månaderna och över året men har successivt minskat. De åtgärder nämnderna har vidtagit har bara delvis gett önskat resultat. Arbetet med att säkra kvaliteten måste därför ha fortsatt hög prioritet särskilt i de nämnder som har ett ökat antal sena utredningar. Nämnderna behöver ha fortsatt beredskap inför det höga antalet ärenden och ökade krav på handläggningen.

Stadsledningskontoret kommer fortsätta följa nämndernas arbete med sena utredningar men fortsatt rapportering till kommunstyrelsen föreslås dock enbart att ske i det fall kommunstyrelsen anses behöva vidta åtgärder för att säkerställa att stadsdelsnämnderna fullföljer sitt ansvar.

2.8 Utgående kontrakt genomgångslägenheter

Enligt bostättningslagen, som trädde i kraft våren 2016, ska kommuner erbjuda bostad till anvisade nyanlända. Lagen föreskriver inte hur länge kommunerna ska tillhanda bostäder till målgruppen, vilket har inneburit att kommunerna har tolkat ansvaret olika. Många kommuner erbjuder boende under två år, därefter ansvarar individerna själva för

att ordna bostad. Det finns också kommuner som erbjuder permanent bostad. Stockholms stad erbjuder boende i fem år och Malmö stad i fyra år, men båda städerna har i huvudsak modulbostäder och vandrarhemslänkande lösningar. Göteborgs Stad erbjuder boende i maximalt fyra år. De första hushållen flyttade in 2016.

I maj 2020 går kontrakten för de första hyresgästerna ut. Under 2020 uppgår antalet hushåll som ska flytta ut till 240 varav drygt 100 är barnfamiljer. Totalt under perioden 2020 – 2022 ska närmare 1 200 hushåll flytta ut, varav cirka 850 barn. Lägenheterna är upplåtna i andrahand av fastighetskontoret men ägs till 70 procent av kommunala bostadsbolag, till 20 procent av privata bostadsbolag medan resterande 10 procent utgörs av övriga boendelösningar, t ex temporära bostäder, bostadsrätter och privatuthyrning.

Fastighetskontoret har i samverkan med social resursförvaltning ett pågående arbete med att stötta de nyanlända hyresgästerna i att söka en egen bostad. Det finns trots detta en stor risk att många hushåll inte hinner ordna med annan boendelösning innan fyraårsperioden tar slut. Konsekvenserna av detta är ökad risk för hemlöshet och osäkra boendelösningar som för barn kan innebära fler skolbyten och längre resvägar. En ökad risk för fler barnfamiljer i hemlöshet kan också påverka stadsdelarnas kostnader för nödbistånd till boende.

Fastighetskontoret har för avsikt att ta upp ett ärende i fastighetsnämnden där effekter och risker tydliggörs. Ärendet kommer sannolikt gå vidare till kommunstyrelsen då effekterna berör flera verksamheter i staden.

2.9 Otillåten påverkan

Stadsdelsnämnden Angered rapporterar att antalet hot och påtryckningsförsök mot socialtjänstens personal ökat kraftigt de två senaste åren. Samverkan med polisen i arbetet mot kriminella grupper har lett till att socialtjänsten uppmärksammas på missförhållanden och vidtagit åtgärder som i sin tur genererar motreaktioner i form av hot och otillåten påverkan. Situationen leder till en otrygg arbetsmiljö och hotar verksamhetens legitimitet.

Stadsledningskontoret ser allvarligt på det som hänt och kommer fortsatt följa frågan.

2.10 Vräkningsförebyggande arbete

Antalet verkställda avhysningar under perioden januari till augusti 2019 har minskat med tio jämfört med samma period 2018. Utvecklingen varierar mellan stadsdelarna och beror på hyresvärdarnas agerande samt stadsdelens eget arbete. Generellt sett agerar fastighetsägare kraftfullare mot andra hands uthyrning som inte är godkänd samt vid hyresskulder.

Noterbart är att det stora antalet vräkningshot eller underrättelse till socialtjänsten om obetald hyra leder inte till vräkning utan samförstånd nås mellan hyresvärd och hyresgäst och vid behov med stöd av socialtjänsten.

Flertalet stadsdelar har minskat antal vräkningar. Antalet vräkta barnfamiljer har minskat från 17 2018 till 11 stycken för 2019 vilket därmed minskat antalet berörda barn från 20 till 15.

I vissa fall handlar det om icke godkänd andrahandsuthyrning och barnen bor redan på en annan plats.

	Antal verkställda avhysningar		varav antal barnfamiljer		Antal berörda barn	
	Utfall perioden (jan-aug)	Utfall perioden fg år	Utfall perioden (jan-aug)	Utfall perioden fg år	Utfall perioden (jan-aug)	Utfall perioden fg år
Angered	10	10	3	1	4	1
Östra Göteborg	7	24	0	8	0	10
Örgryte-Härlanda	2	5	1	0	1	0
Centrum	2	2	0	1	0	1
Majorna-Linné	1	0	0	0	0	0
Askim-Frölunda-Högsbo	15	2	1	0	3	0
Västra Göteborg	2	10	0	4	0	0
Västra Hisingen	9	9	3	3	4	8
Lundby	3	0	2	0	2	0
Norra Hisingen	7	7	1	0	1	0
Göteborg	58	69	11	17	15	20

2.11 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

Stadsledningskontoret har i uppdrag att sammanställa uppgifter om anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah från stadsdelsnämnderna, social resursnämnd samt anmälningar från enskilda och externa utförare av socialtjänst och hälso- och sjukvård på stadens uppdrag.

Lex Maria avser rapportering av händelser där patient drabbats av allvarlig skada eller utsatts för risker i hälso- och sjukvården och ska anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Lex Sarah omfattar all verksamhet inom socialtjänsten, inklusive LSS-verksamhet, och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 kap. 3§ SoL och 6§ i LSS och ska anmälas till IVO.

Rapporteringen sker kvartalsvis och avser i denna rapportering andra kvartalet 2019.

Kvartal 4 2018	Äldreomsorg	IFO/Funktionshinder	Annan verksamhet	Totalt
Lex Maria	3	0	0	3
Lex Sarah	6	1	0	7
Totalt	9	1	0	10

2.12 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

Lag	LSS FH	SoL FH	SoL IFO	SoL ÄO	Summa	Kvinnor	Män
Angered	34	3	13	13	63	24	39
Östra Göteborg	41	7	26	14	88	42	46
Örgryte-Härlanda	4	8	0	26	38	23	15
Centrum	6	3	0	28	37	27	10

Lag	LSS FH	SoL FH	SoL IFO	SoL ÄO	Summa	Kvinnor	Män
Majorna-Linné	17	0	1	20	38	18	20
Askim-Frölunda-Högsbo	10	5	0	53	68	50	18
Västra Göteborg	14	0	16	26	56	33	23
Västra Hisingen	13	0	1	8	22	11	11
Lundby	23	13	0	12	48	16	32
Norra Hisingen	9	2	0	16	27	16	11
Summa	171	41	57	216	485	260	225

Det totala antalet ej verkställda beslut för andra kvartalet 2019 har ökat från föregående kvartal, från 388 till 485 gynnande men ej verkställda beslut. Inom äldreomsorgen rör samtliga ej verkställda beslut särskilt boende och har ökat med 58 jämfört med föregående period. Mer än hälften av ej verkställda beslut enligt LSS rör bostad med särskild service.

3 Uppföljning av uppdrag från KS och KF utanför budget

3.1 Lägesrapport uppdrag

I bilaga 2b finns uppdrag som givits till nämnder och styrelser utan för budgetbeslut från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen. Listan innehåller uppdrag som givits mellan 2016 och juni 2019 och som ännu inte förklarats fullgjorda. Nämnder och styrelser har i samband med uppföljningen per augusti beskrivit arbetsläget i uppdragen. Totalt finns det 75 uppdrag med på listan fördelat med status som avslutats (15) pågående (57) och ej påbörjat (3).

3.2 Uppdrag som slutredovisas

Stadsledningskontoret har identifierat att det är 15 uppdrag som bedöms som avslutade och därmed kan anses slutredovisade i samband med denna rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, om inget annat beslutas.

I bilagan 2b finns mer om respektive uppdrag.

1. Idrotts- och föreningsnämnden uppdras att - samordna arbetet tillsammans med Park- och naturnämnden, Fastighetsnämnden och Byggnadsnämnden ta fram en uppdaterad utvecklingsplan för ridsporten.
2. Kommunfullmäktige uppdrar - Byggnadsnämnden, Älvstranden Utveckling AB, Grefab samt Miljö- och Klimatnämnden att - ta fram fler båtplatser i enlighet med Motionen från Hampus Magnusson (m) och Axel Josefsson (m).
3. Boplats Göteborg AB får i uppdrag att till Kommunfullmäktige inkomma med ett beräkningsunderlag inklusive förslag till nivå på kö-avgift där utgångspunkten ska vara att bolagets kostnader helt och hållet ska täckas av kö-avgifter och övriga intäkter.
4. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att, i samverkan med Boplats Göteborg AB, inkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till en sammanhållen modell där de fastighetsägare med hyresrätter i Göteborg som inte annonserar sina bostäder på Boplats Göteborg ändå ges möjlighet att finnas med på Boplats.
5. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att vara processledare i den framtida inriktningen och omfattningen av Boplats Göteborg AB:s verksamhet.
6. Uppdrag att påbörja implementering av de i utredningarna beskrivna förstärkningsområdena.
7. Kommunstyrelsen hemställer till kretslopp- och vattennämnden att utreda ett mätsystem gällande bad i enlighet med vad som framgår i yrkande från L, M och KD.
8. Kommunstyrelsen hemställer till kretslopp och vattennämnden att utreda de dagvattenpåverkade utsläppspunkterna kring älven.
9. Trafiknämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till införande av larmsystem och kameror i spårvagnstunnlarna.

10. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utse en tjänsteperson till Fiskekommunerna samt i sin pågående klusterutveckling inom "Maritima näringar", också inkludera fisket inklusive kringverksamheter.
11. Business Region Göteborg AB får i uppdrag att under 2018 kartlägga fiskenäringens utveckling, omfattning samt bedömd utveckling, uppdraget ska redovisas senast 2019-06-30.
12. Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att ta fram riktlinjer vid överlåtelser av fastigheter inom Göteborgs Stadshus AB.
13. Trafiknämnden får i uppdrag att verka för utökad bilpool på Saltholmen.
14. Trafiknämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att etablera ett låncykelsystem i området Saltholmen/Långedrag.
15. Trafiknämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av trafiksäkerheten i området Saltholmen/Långedrag.

4 Övrig uppföljning

4.1 Betygsresultat

Under detta avsnitt redovisas vårterminens kunskapsresultat övergripande. Nämnderna håller under hösten på med fördjupade analyser av betygsresultaten och resultatet av dessa analyser redovisas i kommande uppföljningar till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Grundskolan

Övergripande kunskapsresultat vårterminen 2019

Årskurs 9

I tabellen presenteras andel elever i årskurs 9 som har uppfyllt kunskapskraven uppdelat på samtliga elever, flickor respektive pojkar samt samtliga elever exklusive nyanlända och elever med tillfälliga personnummer. Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 9 har ökat mellan 2018 och 2019 (0,7 procentenheter).

	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.
	2015		2016		2017		2018		2019	
Totalt	65,7	67,6	62,3	71,7	63,1	73,2	66,5	72,9	67,2	72,2
Flickor	68,2	69,2	70,9	75,2	69	76,1	69,9	75,2	69,9	74,5
Pojkar	63,5	66,1	55,7	67,5	58,2	70,5	63,1	70,6	64,4	69,9

Andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram ökar (0,3 procentenheter) och det genomsnittliga meritvärdet ökar (1,9 meritpoäng) mellan 2018 och 2019.

Årskurs 6

I tabellen presenteras andel elever i årskurs 6 som nått målen i alla ämnen över tid, det vill säga godkänt i alla ämnen som ingår i elevens utbildning. Tabellen är uppdelad på samtliga elever, flickor respektive pojkar samt samtliga elever exklusive nyanlända och elever med tillfälliga personnummer. Andelen elever som når målen i alla ämnen i årskurs 6 har minskat mellan 2018 och 2019 (1,3 procentenheter).

	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.	Samtliga elever	Exkl.
	2015		2016		2017		2018		2019	
Totalt	74,9	77	73	76,9	71,9	75,6	69,2	73,3	67,9	71,2
Flickor	79,1	80,8	74,7	78,8	76,7	80,1	71,9	75,9	71,9	74,8
Pojkar	70,6	73,1	71,3	74,7	67,8	71,8	66,7	70,7	64,2	67,9

Årskurs 3

I tabellen presenteras andel elever i årskurs 3 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen (SV, SV2, MA, SO, NO). Tabellen är uppdelad på samtliga elever, flickor respektive pojkar. Andelen elever som når kunskapskraven har ökat mellan 2018 och 2019 (2,1 procentenheter). Dock är dataunderlaget inte tillförlitligt då flera skolor inte

har rapporterat resultatet alls eller inte rapporterat korrekt.

	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt	81,7	80,8	82	79,2	81,3
Flickor	84,5	82,8	84,6	82,5	83,8
Pojkar	79	78,8	79,5	76,1	78,9

Årskurs 1

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i årskurs 1 (bedömningsstöd läsförståelse) har minskat med 0,8 procentenheter mot 2018.

Generellt grundskolan

Flickor har (fortfarande) bättre kunskapsresultat än pojkarna.

Gymnasieskolan

Andel elever med gymnasieexamen på nationella program

Andel elever med gymnasieexamen av totala andelen gymnasieelever har ökat totalt och på de högskoleförberedande programmen, men minskat på yrkesprogrammen (flickor). Se tabell nedan.

Andel examen	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Högskoleförberedande examen	78,1	81,5	80,9	82,5
Flickor	78,4	81,6	81,5	83,7
Pojkar	77,7	81,4	80,3	81,3
Yrkesexamen	70,5	73,8	77,2	75,5
Flickor	68,7	71	75,7	70,6
Pojkar	71,9	76,4	78,4	79,3
Totalt	75,6	79	79,8	80,3

Genomsnittlig betygspoäng i examen har ökat till 15,3 på högskoleförberedande program (15,2 läsåret 2017/18) och till 13,4 på yrkesprogrammen (13,2 läsåret 2017/18). Ökning har skett för både flickor och pojkar.

Andel elever med gymnasieexamen efter tre år är 74 procent (en ökning från 70 procent 2017/18).

Andel yrkesexamen med högskolebehörighet har ökat till 37,2 procent (33,9 procent 2017/2018).

Gymnasiesärskolan

För nationella programmet inom gymnasiesärskolan är genomsnittlig betygspoäng i stort sett oförändrad mot föregående år på 12,9.

Nationella program	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Slutbetyg	12,1	13,6	12,86	12,85
Flickor	--	--	13	12,95
Pojkar	--	--	12,71	12,79

För individuella programmet görs en uppföljning av måluppfyllelsen genom att lärarna gör en skattning av var eleven står utifrån varje ämnesområdes kravnivå. Läsåret 2018/19 är tredje året detta genomförs. Jämfört med föregående år noteras två trender i utvecklingen. Den ena är att en lägre andel elever når kunskapskraven för fördjupade kunskaper, dels att fler elever tränar för att nå nivå E för nationellt program (även om dessa är få). Flest elever når kunskapskraven för fördjupade kunskaper inom ämnesområdena Språk och kommunikation och Hem- och konsumentkunskap. Hem- och konsumentkunskap passerade Idrott och hälsa jämfört med tidigare år.

4.2 Samverkan kring barn och elevers situation

Inför omorganisationen av förskole- och grundskoleverksamheten upprättades en överenskommelse mellan stadsdelsförvaltningarna, förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen om samverkansinsatser som då pågick mellan parterna. Överenskommelsen utgår från principen att den samverkan som pågår vid delningen ska fortsätta i samma form och omfattning fram till december 2019 då överenskommelsen ska revideras. Under våren 2019 har parterna följt upp överenskommelserna och diskussioner förs under hösten för att kunna ta beslut om en ny överenskommelse innan årsskiftet.

Nämnderna rapporterar att samverkan till stor del fungerar men att samverkanssvårigheter finns, bland annat framhålls att förvaltningarnas olika organisation ibland gör mandatet för representanterna i olika samverkans forum otydliga och att närvaron från förvaltningarna i vissa forum (främst Nosam och Västbus) är bristfälliga. Andra rapporterade hinder som försvårar samverkan är ineffektiva mötesstrukturer samt att kalendarier och geografisk indelning ser olika ut i respektive förvaltningar. Informationsvägar har ännu inte hunnit byggas upp mellan förvaltningarna när det gäller oförutsedda och mer ordinära administrativa händelser såsom chefsbyten etc.

Inför bibliotekens övergång till Kulturnämnden rapporterar vissa stadsdelsnämnder att överenskommelser upprättats med kulturförvaltningen på samma sätt som med förskoleförvaltningen och med grundskoleförvaltningen.

Samverkan mellan parterna på alla nivåer i organisationer fortsätter och dialog på chefsnivå kommer att ske fortlöpande under hösten 2019. Lärdomar från samverkansarbetet kommer att finnas med i det fortsatta arbetet med att säkra samverkan enligt förvaltningarna. Arbetet framöver bör fokusera på att utveckla kvaliteten i samverkan och att säkerställa att samverkan sker i de fall den är nödvändig. För att nå önskvärd effekt för barn och unga krävs kontinuerlig uppföljning och utvärdering av förvaltningarna.

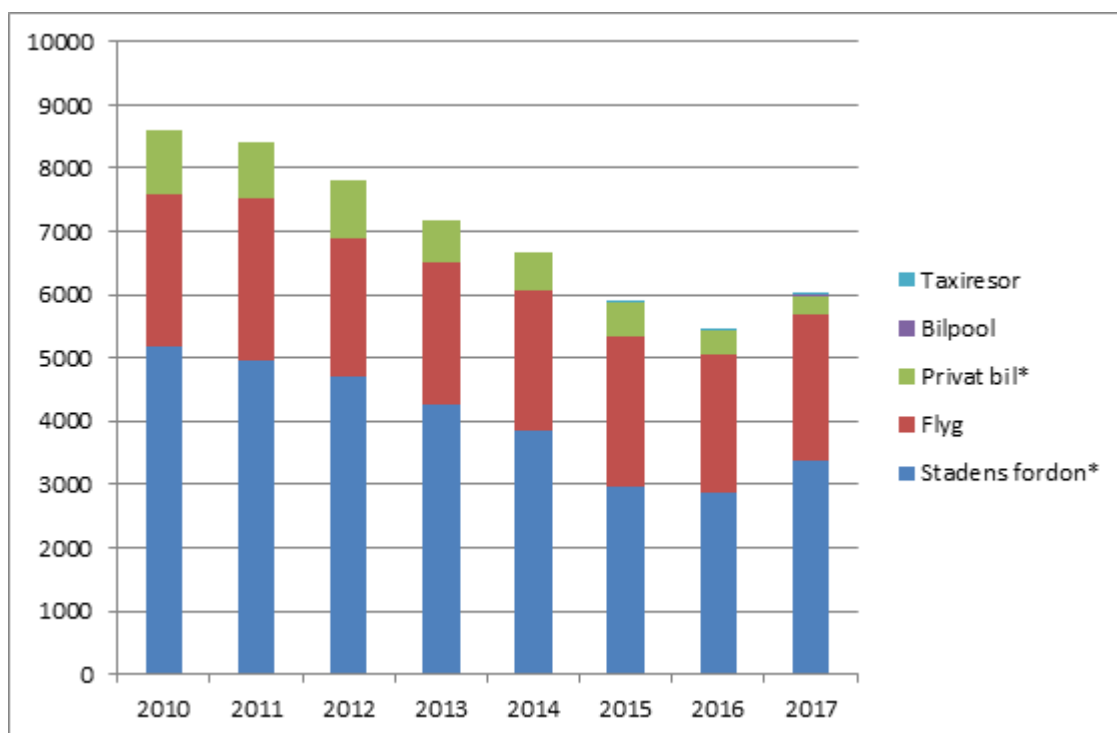
4.3 Klimatkompensation 2017

Enligt beslut i kommunfullmäktige ska stadens förvaltningar och bolag klimatkompensera sina tjänsteresor. Detta görs årligen sedan 2010. År 2018 rapporteras vilka klimatkompenenserade åtgärder som genomförts 2017, och dessa bygger i sin tur på utsläppen från 2015 års resor.

Underlaget för klimatkompensationen 2017 var enligt följande:

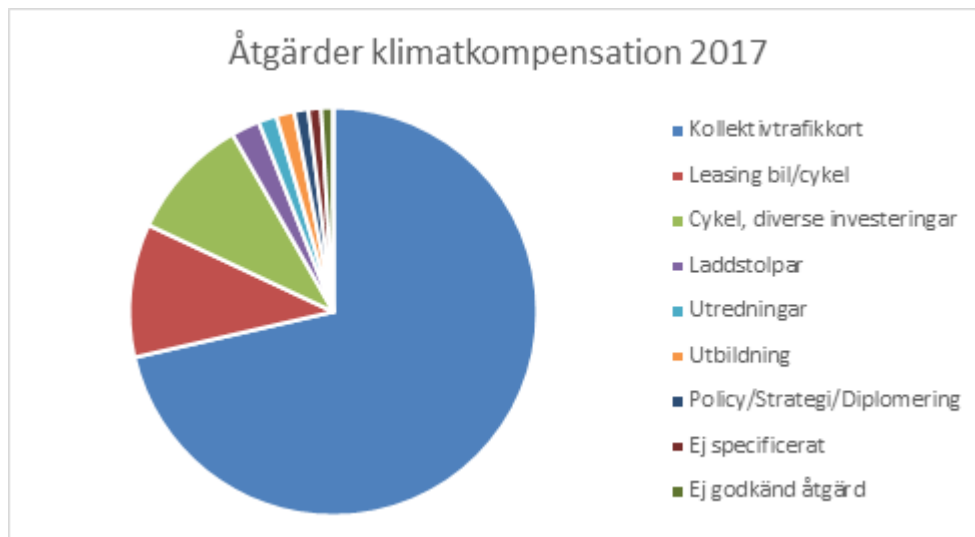
Typ av resa	Klimatpåverkan (ton CO ₂)	Klimat-kompensation (kr)	Andel av utsläpp (%)
Kommunala fordon och poolbilar	2 965	4 447 500	50,3
Flygresor	2 380	3 570 000	40,3
Privat bil i tjänsten	522	783 000	8,9
Bilpool och taxi	32	48 000	0,5
Totalt	5 899	8 848 500	100

Fördelningen av koldioxidutsläppen fördelar sig enligt följande mellan olika färdslag:



Sedan 2010 har naturgas i stort sett helt fasats ut till förmån för biogas. Tillgången till gasdrivna fordon har försämrats, framför allt avseende större lätta lastbilar och minibussar, där inga nya fordon har funnits att tillgå under en tid. Det har lett till en kraftigt ökad dieselförbrukning på senare tid på grund av fler dieseldrivna fordon. Det är den största enskilda faktorn till att stadens nedåtgående trend av koldioxidutsläpp har brutits. Fossilfri diesel är svårt att handla upp i dagsläget på grund av hög efterfrågan.

Sammanlagt i staden uppgick beloppet för klimatkompensation till 8,8 miljoner kronor år 2017.



Kommunstyrelsen fick i uppdrag att i samverkan med trafiknämnden och miljö- och klimatnämnden se över storlek och utformning av det staden interna klimatkompensationssystemet i syfte att erhålla högre effektivitet i termer av utsläppsreduktion per krona, för att nå netto nollutsläpp av klimatgaser (kommunfullmäktige 22 november 2018 §27). Uppdraget återrapporeras till kommunstyrelsen den 9 oktober.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har under året beslutat om ett flertal uppdrag avseende klimat kopplat till stadens resepolicy, tjänsteresor och stadens fordonsflotta.

Uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen till nämnder och styrelser utan för budgetbeslut 2016- juni 2019.

Avslutade uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
1.	Idrotts- och föreningsnämnden uppdras att - sammordna arbetet tillsammans med Park- och naturnämnden, Fastighetsnämnden och Byggnadsnämnden ta fram en uppdaterad utvecklingsplan för ridsporten	2016-01-01	Avslutad 2019 Förvaltningen har i samverkan med bland annat sbk, fk och PoN tagit fram förslag till ny Utvecklingsplan för ridsport. Förslaget godkändes av idrotts- och föreningsnämnden 2019-06-18 och översändes därefter till stadsledningskontoret för fortsatt beredning. (Idrotts- och föreningsnämnden) Park- och naturnämnden har 2019-03-18 yttrat sig till idrotts- och föreningsnämnden över Göteborgs stads plan för ridsport 2019-2023. Planen godkändes av idrotts- och föreningsnämnden i juni och har skickats vidare till stadsledningskontoret för vidare beslut. (Park- och naturnämnden)
2.	Kommunfullmäktige uppdrar - Byggnadsnämnden, Älvstranden Utveckling AB, Grefab samt Miljö- och Klimatnämnden att - ta fram fler båtplatser i enlighet med Motionen från Hampus Magnusson (m) och Axel Josefsson (m)	2016-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget förklarar fullgjort i kommunfullmäktige, uppföljningsrapport 4 2017 (§ 19, 0938/17)
3.	Boplats Göteborg AB får i uppdrag att till Kommunfullmäktige inkomma med ett beräkningsunderlag inklusive förslag till nivå på köavgift där utgångspunkten ska vara att bolagets kostnader helt och hållet ska täckas av köavgifter och övriga intäkter.	2017-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget förklarades fullgjort i kommunfullmäktige 2019-05-23 §22 (dnr 0643/19)
4.	Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att, i samverkan med Boplats Göteborg AB, inkomma till kommunfullmäktige med ett förslag till en sammanhållen modell där de fastighetsägare med hyresrätter i Göteborg som inte annonserar sina bostäder på Boplats Göteborg ändå ges möjlighet att finnas med på Boplats.	2017-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget har förklarats fullgjort i KF 2019-05-23§22 (dnr 0643/19) Uppdraget förklaras genomfört, se sista punkten nedan.Styrelsebeslut 2019-03-25. Beslutet innebär i korthet att de privata fastighetsägarna erbjuds samma möjlighet som finns idag, dvs. att via <i>boplats.se</i> länka till egna hemsidor. (Göteborgs Stadshus AB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
5.	Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att vara processledare i den framtida inriktningen och omfattningen av Boplatz Göteborg AB:s verksamhet.	2017-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget har förklarts fullgjort i KF 2019-05-23§22 (dnr 0643/19) Samtliga uppdrag riktade enbart till Stadshus AB har omhändertagits: 1.Förvärv av aktier från allmännyttan, 2018-03-19 2.Förvärv av aktier från Fastighetsägarna Göteborgs Första Regionen, 2018-12-17 3.Värderrig av IT-system, 2018-12-17 4.Förslag gällande ägardirektiv, 2018-08-27 5.Förslag gällande bolagets placering inom Stadshuskoncernen, 2018-08-27 6.Uppdraget till Boplatz att återkomma till KF med förslag på nivå för köavgift, 2019-03-25 7.Uppdraget till Stadshus att tillsammans med Boplatz föreslå en modell där fastighetsägare som inte annonserar bostäder på boplatz.se ges möjlighet att finnas på Boplatz hemsida, 2019-03-25 Samtliga uppdrag förklaras som fullgjorda. (Göteborgs Stadshus AB)
6.	Uppdrag att påbörja implementering av de i utredningarna beskrivna förstärkningsområdena.	2017-04-20	Avslutad 2019 Uppdraget är överlämnat till förskole- och grundskolenämnd.
7.	Kommunstyrelsen hemställer till kretslopp- och vattennämnden att utreda ett mätsystem gällande bad i enlighet med vad som framgår i yrkande från L, M och KD.	2018-11-14	Avslutad 2019 Återrapporterades i kretslopp- och vattennämnden 2019-05-27.
8.	Kommunstyrelsen hemställer till kretslopp och vattennämnden att utreda de dagvattenpåverkade utsläppspunkterna kring älven.	2018-11-14	Avslutad 2019 Återrapporterades till nämnden 2019-05-27.
9.	Trafiknämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till införande av larmsystem och kameror i spårvagnstunnlarna.	2018-11-14	Avslutad 2019 Trafiknämnden beslutade på nämndens möte 2019-04-25 §146 att föreslå kommunfullmäktige att förklara uppdraget KF 2018-09-13 § 36 för fullgjort. Under hösten 2018 har kameror köpts för att sättas upp i alla tunnelmyrningar i spårvägsbanan. Kamerorna kommer att styras från trafikledning spårväg (TLI) på Göteborgs Spårvägar. Just nu pågår arbete med att bestämma placering av kameror inför montering.

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
10.	Business Region Göteborg AB får i uppdrag att utse en tjänsteperson till Fiskekommunerna samt i sin pågående klusterutveckling inom "Maritima näringar", också inkludera fisket inklusive kringverksamheter.	2018-12-18	Avslutad 2019 Stadsledningskontoret bedömer att uppdraget är genomfört. Slutredovisats i BRGs styrelse 2019-08-26 §8.
11.	Business Region Göteborg AB får i uppdrag att under 2018 kartlägga fiskenäringens utveckling, omfattning samt bedömd utveckling, uppdraget ska redovisas senast 2019-06-30	2018-12-18-	Avslutad 2019 Stadsledningskontoret bedömer att uppdraget är genomfört. Slutredovisats i BRGs styrelse 2019-08-26 §8.
12.	Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att ta fram riktlinjer vid överlåtelser av fastigheter inom Göteborgs Stadshus AB.	2018-11-14	Avslutad 2019 Riktlinjer för överlåtelser av fastigheter inom Göteborgs Stadshuskoncernen finns i Regler för styrning och ledning av Göteborgs Stads lokalförsörjning (KF handling 2017:39). En kontinuerlig översyn sker av dessa riktlinjer och kommer att uppdateras om lagstiftning, praxis eller liknande förändras. I och med denna avrapportering anses uppdraget vara avslutat.
13.	Trafiknämnden får i uppdrag att verka för utökad bilpool på Saltholmen.	2018-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget är genomfört och redovisat till kommunfullmäktige 190912 (dnr 0673/16) Trafiknämnden förklarar kommunfullmäktiges uppdrag KF 2018-04-26 §24 att verka för utökad bilpool på Saltholmen för fullgjort vid trafiknämndens möte 2019-03-21 §91. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som trafiknämndens eget yttrande. Enligt nuvarande lagstiftning finns ingen möjlighet för trafiknämnden att reservera parkeringsplatser för bilpooler på gatumark/allmän platsmark. Göteborgs Stads Parkering förvaltar en stor del av markområdet på Saltholmen och de prioriterar bilpooler i sina köer. (Trafiknämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
14.	Trafiknämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att etablera ett lånecykelsystem i området Saltholmen/Långedrag.	2018-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget är fullgjort, beslut i Trafiknämnden 2019-03-21 §90 Trafiknämnden avstyrker att det etableras ett lånecykelsystem i området Saltholmen/Långedrag med hänvisning till redan genomförda utredningar. Trafiknämnden förklarar kommunfullmäktiges uppdrag KF 2018-04-26 §24 att utreda möjligheten att etablera ett lånecykelsystem i området för fullgjort vid trafiknämndens möte 2019-03-21 §90. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som trafiknämndens eget yttrande. (Trafiknämnden)
15.	Trafiknämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av trafiksäkerheten i området Saltholmen/Långedrag.	2018-01-01	Avslutad 2019 Uppdraget är fullgjort, beslut i Trafiknämnden 2019-03-21 §91 Trafiknämnden förklarar kommunfullmäktiges uppdrag KF 2018-04-26 §24 att genomföra en översyn av trafiksäkerheten i området för fullgjort vid trafiknämndens möte 2019-03-21 §92. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänstutlåtande till kommunfullmäktige som trafikkontorets eget yttrande. Trafikkontoret gör bedömningen att några åtgärder längs Saltholmsgatan kan göras på kort sikt. Dessa kan planeras in i den ordinarie pågående verksamhet för att höja den generella trafiksäkerheten i staden. (Trafiknämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
Pågående uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen			
Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
16.	Nämnden för Intraservice uppdras att - inom befintlig ekonomisk ram, säkerställa att handlingsplaner samt arbetssätt för samordning av bredbandsutbyggnad tas fram för Göteborgs Stad.	2016-01-01	Pågående 2019 Förväntas vara genomfört kvartal 2 2020. Mål och handlingsplaner arbetas in i stadengemensam digitaliseringsstrategi samt eventuella andra formella dokument. (Intraservice)
17.	Higab AB uppdras att - iordningställa samtliga tomma lokaler i Kvibergs Park, som är lämpliga att hyra ut till föreningslivet, till uthyrbart skick.	2016-01-01	Pågående 2019 Higab har identifierat tre lokaler som lämpliga för uthyrning till föreningslivet. Styrelsen kommer att informeras i samband med septembermötet 2019. (Higab AB)
18.	Got Event AB uppdras att - i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden, Higab, stadsledningskontoret och övriga relevanta aktörer ta fram en plan för hur alla dagens evenemang temporärt ska kunna säkerställas innan den ”nya Lisebergshallen” är på plats. 1	2016-01-01	Pågående 2019 Uppdraget behandlades av kommunstyrelsen 2019-05-29 § 453 som antecknade rapporten men inte förklarade uppdraget avslutat. Kommunstyrelsen beslutade om två nya uppdrag, dels till loFF att ta fram ett underlag som beskriver förutsättningarna för att använda en byggrätt på Kviberg Park för ny idrottshall, dels ett uppdrag till SLK att utreda förutsättningarna för en arena med tidsbegränsat bygglov i Frihamnen. (Göteborgs stad) Uppdraget är behandlat i styrelsen för Got Event 2018-11-26, därefter i styrelsen för Göteborg & CO vid sammanträde 2018-12-06. Stadshus ABs styrelse fattade vid sammanträde 2019-02-18 beslut om att skicka ärendet vidare till kommunstyrelsen. (Göteborg & Co (Klusterkoncernen))
19.	Higab AB uppdras att - i samverkan med kommunstyrelsen och utifrån kontorets överväganden i tjänsteutlåtandet om hyressättning till föreningar, ta fram en ny modell/princip, som ska beslutas i kommunfullmäktige, för bolagets hyressättning till föreningsliv och kulturverksamheter.	2017-01-01	Pågående 2019 Higab har tillsammans med SLK tagit fram ett förslag på hyresmodell. Frågan återremitterades i augusti 2018 från KS och bordlades senast 28 augusti 2019. (Higab AB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
20.	Nämnden för Intraservice uppdrag att - fortsätta genomföra test av fritt WiFi i enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2017	2017-01-01	Pågående 2019 Testet är genomfört och övergått till drift. Ny upphandling för fritt publikt WiFi har gjorts. Underlag för byggnation av ytterligare platser för fritt publikt WiFi är framtaget. (Intraservice)
21.	Göteborgs Hamn AB uppdras att - etablera nya spårfunktioner enligt ovanstående avtal - PU KF §6 2017-02-23	2017-01-01	Pågående 2019 Rörande spårvägsfunktioner är etablering påbörjad och driftstart i januari 2018. Ytterligare initiativ är påbörjat och beräknas vara klart i juni 2020. Uppförande av spåransluten omlastningsterminal för skogsprodukter. Terminalen består av ett hanteringsspår och fyra uppställningsspår samt en väderskyddad lageryta. (Göteborgs Hamn AB)
22.	Göteborgs Stads Parkerings AB och trafiknämnden uppdras att - i nära samverkan med Liseberg AB och övriga berörda aktörer i staden belysa parkerings- och infrastrukturfrågan och återkomma med förslag till beslut om fortsatt inriktning.	2017-01-01	Pågående 2019 Pågående uppdrag, beräknas slutfört under kvartal 4 2019. Frågan är hanterad kopplad till aktuell detaljplan för Liseberg och svar på uppdraget kommer att lämnas under 2019. (Trafiknämnden) Parkerings- och trafiksituationen har utretts gemensamt och förslag till inriktning kommer att presenteras i samband med KFs beslut under hösten om Lisebergs jubileumsprojekt. (Higab AB) Uppdraget beräknas vara genomfört under Q4 2019. (Göteborg & Co (Klusterkoncernen))
23.	Park- och naturnämnden uppdras att - ta fram en övergripande plan för sopsortering och återvinning i stadens parker.	2017-01-01	Pågående 2019 Förvaltningen arbetar för att återvinningen i stadsmiljö ska öka och sopsorteringsstationer har placerats ut på evenemang och särskilt nedskräpade platser under sommarsäsongen. Förvaltningen föreslår att detta uppdrag från och med nu övergår till Avfallsplan 2030 med tillhörande handlingsplaner. (Park- och naturnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
24.	Nämnden för Intraservice och Nämnden för konsument- och medborgarservice får i uppdrag att utreda och föreslå former för samverkan och dialog med berörda nämnder och bolag i staden.	2017-01-01	Pågående 2019 Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. Arbete med samverkansformerna är pågående och är begränsat till samverkan kring utveckling av digital service. Konsument- och medborgarservice har tagit fram en kartläggning utifrån stadens verksamheters olika behov av samverkan med Intraservice, konsument- och medborgarservice och stadsledningskontoret. Kartläggningen är överlämnad till projektet. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Intraservice) Arbete med samverkansformerna är pågående och är begränsat till samverkan kring utveckling av digitala tjänster. Konsument- och medborgarservice har tagit fram en kartläggning utifrån stadens verksamheters olika behov av samverkan med Intraservice, konsument- och medborgarservice eller stadsledningskontoret. Kartläggningen är överlämnad till projektet. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Nämnden för Konsument- och Medborgarservice)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
25.	Nämnden för Intraservice och Nämnden för konsument- och medborgarservice får i uppdrag att föreslå de förändringar i reglementen, organisation samt revidering eller avveckling av styrdokument som påkallas för att få en tydligt sammanhållen process för verksamhetsutveckling med digitalisering och leverans av intern och extern service.	2017-01-01	Pågående 2019 Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. Reglemente med förändringar samt de styrande dokument som kräver revidering eller avveckling är identifierade och inlagda i en plan för revidering. Ett dokumentationsråd är tillsatt med medarbetare från Intraservice, konsument- och medborgarservice amt stadsledningskontoret för att kvalitetssäkra dokumenten inför uppdragets leverans. Eventuell förändring i organisation kommer att hanteras i uppdraget med att ta fram ett förslag till styr- samordnings- och finansieringsmodell för verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering samt leverans av intern och extern service i Göteborgs Stad. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Intraservice) Reglemente med förändringar samt de styrande dokument som kräver revidering eller avveckling är identifierade och inlagda i en plan för revidering. Ett dokumentationsråd är tillsatt med medarbetare från Intraservice och konsument- och medborgarservice för att kvalitetssäkra dokumenten inför uppdragets leverans. Eventuell förändring i organisation kommer att hanteras i uppdraget med att ta fram ett förslag till styr-, samordnings-, och finansieringsmodell för verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering samt leverans av intern och extern service i Göteborgs Stad. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Nämnden för Konsument- och Medborgarservice)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
26.	Nämnden för Intraservice och Nämnden för konsument- och medborgarservice får i uppdrag att i samråd med övriga nämnder och bolag, utarbeta förslag till renodlad styr-, samordnings-, och finansieringsmodell för verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering samt leverans av intern och extern service i Göteborgs Stad.	2017-01-01	Pågående 2019 Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. Analys och planeringen för uppdraget är klart. Uppdraget kommer att genomföras med hjälp av arbetsgrupper som bygger på stadens olika verksamhetsområden. Till arbetsgrupperna har huvudansvariga från olika förvaltningar och bolag utsetts. Under augusti ska arbetsgrupperna bemannas med fler medarbetare från stadens verksamheter. Konceptuella bilder kring modellprinciper har tagits fram under sommaren och kommer att användas i workshopar med arbetsgrupperna. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Intraservice) Analys och planeringen för uppdraget är klart. Uppdraget kommer att genomföras med hjälp av arbetsgrupper som bygger på stadens olika verksamhetsområden. Till arbetsgrupperna har huvudansvariga från olika förvaltningar och bolag utsetts. Under augusti ska arbetsgrupperna bemannas med fler medarbetare från stadens verksamheter. Konceptuella bilder kring modellprinciper har tagits fram under sommaren och kommer användas i workshopar med arbetsgrupperna. Uppdraget kommer att vara genomfört och rapporterat till nämnderna andra kvartalet 2020. (Nämnden för Konsument- och Medborgarservice)
27.	Byggnadsnämnden får i uppdrag med aktiv medverkan från övriga berörda nämnder att ta fram förslag till ny översiktsplan för Göteborg.	2017-01-01	Pågående 2019 Stadsbyggnadskontoret har under första kvartalet 2019 genomfört samråd för förslag till ny översiktsplan för Göteborg. Förslaget får anses uppfylla de av kommunfullmäktige beslutade inriktningarna om att ge stöd för en tät, grön och blandad stad där fler invånare får möjlighet till ett enkelt vardagsliv, med gångavstånd till kollektivtrafik och service. Arbetet med att vidareutveckla planförslaget pågår inom den förvaltningsövergripande planeringsorganisationen. Utställning av ny översiktsplan planeras preliminärt ske runt årsskiftet 2020/2021. (Byggnadsnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
28.	Nämnden för Intraservice får i uppdrag att ta fram anvisningar för tillämpning, utveckling, förvaltning och implementering av riktlinjen i staden.	2017-01-01	Pågående 2019 En fortsatt implementering pågår, främst kopplat till tjänsteplanerna och de beslutade kommungemensamma projekten. En roadmap har tagits fram för att prioritera insatserna de närmaste åren. Ökade resurser behöver tillföras för att införliva nyttorealiseringsen ytterligare. Under första halvåret 2019 har fokus riktats mot att ta fram metodstöd kopplat till instyrnings- och portföljprocesser. Utbildning ges i nuläget enbart till personal inom intraservice. (Intraservice)
29.	Byggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag till fördjupning av översiktsplanen för Högsbo-Frölunda med Dag Hammarskjöldsleden med den inriktning som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.	2017-01-01	Pågående 2019 Under första kvartalet 2019 genomfördes samråd om fördjupningen. Förslaget får anses uppfylla de av kommunfullmäktige beslutade inriktningarna om att ge stöd för en tät, grön och blandad stad där fler invånare får möjlighet till ett enkelt vardagsliv, med gångavstånd till kollektivtrafik och service. Arbetet med att vidareutveckla planförslaget pågår inom den förvaltningsövergripande planeringsorganisationen. Utställning planeras preliminärt ske runt årsskiftet 2020/2021. (Byggnadsnämnden)
30.	Göteborgs Stads Bostad AB får i uppdrag att utreda en utökad bytesrätt.	2017-01-01	Pågående 2019 En översyn av dotterbolagens uthyrningsverksamhet och interna omflyttning har ingått som en del av Stadshus ABs uppdrag utifrån översynen av Boplat Göteborg AB. Överföringen av den interna omflyttningen planeras runt årsskiftet 2020/2021. (Förvaltnings AB Framtiden)
31.	Business Region Göteborg AB får i uppdrag att aktivt arbeta med att rekrytera utländska byggaktörer till Göteborg för att öka produktionskapaciteten i byggprocessen i Göteborg.	2017-01-01	Pågående 2019 Vi ser ett stort intresse från internationella aktörer och ett flertal har redan besökt Göteborg och fler är inplanerade. Etableringsprocessen för en utländsk byggaktör är dock lång och jämfört med andra branscher är tröskeln för att komma in på marknaden relativt hög. Under oktober månad så genomför vi inom ramen för detta uppdraget en internationell matchmakingträff i Göteborg. (Business Region Göteborg AB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
32.	MoKN- och klimatnämnden får i uppdrag att för Göteborgs Stads räkning bedöma och anta utmaningarna inom Fossilfritt Sverige.	2017-01-01	Pågående 2019 Uppdraget är kontinuerligt och pågår. Miljö- och klimatnämnden fortsätter att för Göteborgs Stads räkning bedöma och anta utmaningarna inom Fossilfritt Sverige. I år har förvaltningen planerat att anta den sista gällande utmaningen inom Fossilfritt Sverige, tjänstebilsutmaningen. Förvaltningen kommer att färdigställa ärendet i takt med revideringen av miljöprogrammet och det klimatstrategiska programmet där kommunfullmäktiges mål om att Göteborgs Stad ska ha en fossilfri fordonsflotta till 2030 ingår. (Miljö- och klimatnämnden)
33.	Berörda nämnder får i uppdrag att som ett pilotprojekt installera högteknologiska toaletter på några utvalda äldreboenden samt i ordinärt boende för personer med funktionsnedsättning.	2017-01-01	Pågående 2019 Uppdraget pågår och förvaltningen har kallats till möten på stadsledningskontoret under 2018. Under 2019 har förvaltningen haft dialog med Örgryte Härlanda, som är resursnämnd för äldreboende, kring uppdraget. Samordningsansvaret och budget för uppdraget är inte klargjort. (Lokalnämnden) En enkät skickas ut i slutet av augusti till knappt 100 personer som fått bostadsanpassningsbidrag för någon form av bidétoalett. Syftet med enkäten är få reda på hur nöjda personerna är med produkten och om den bidragit till ökad självständighet med mera. Resultatet från enkäten förväntas vara klart i mitten på september och kommer därför återspeglas först i årsrapporten. (Fastighetsnämnden)
34.	Kommunstyrelsen hemställer till Higab AB att utreda möjligheterna för ett kafé i paradentrén till Börsen och/eller i källaren på Högvakten, Rådhuset och Börsen.	2018-01-01	Pågående 2019 Uppdraget pågår och planeras att redovisas innan utgången av 2019 Utförs parallellt med uppdraget om infrastruktur för kafé i Högvakten. (Higab AB)
35.	Kommunstyrelsen hemställer till Higab AB om att undersöka möjligheterna att skapa infrastruktur i kvarteret Högvakten, så att det blir möjligt att bedriva kafé eller restaurangverksamhet på Gustaf Adolfs torg.	2018-01-01	Pågående 2019 Uppdraget pågår och planeras att slutredovisas innan utgången av 2019. Utförs parallellt med uppdraget att utreda möjligheterna till kafé i Högvakten med flera fastigheter. (Higab AB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
36.	Göteborgs Stadshus AB och Göteborg Energi AB får i uppdrag att ta fram kostnadsberäkningar för en avveckling av Rosenlundsverket i enlighet med yrkande från L, M och KD den 4 oktober 2017.	2018-01-01	Pågående 2019 I Stadshus styrelse 2019-02-18, beslutades Styrelsen godkänner för egen del rapporten Konsekvenser vid avveckling av Rosenlundsverket enligt beslutsunderlag, dnr 0033/18 Utredning om konsekvenserna avseende flytt alternativt avveckling av Rosenlundsverket. Styrelsen översänder Rapporten inklusive bedömning "second opinion" till kommunstyrelsen som återskärning på kommunfullmäktiges uppdrag den 22 februari 2018 §33 och för ärendets vidare beredning. (Göteborgs Stadshus AB) Göteborg Energi AB och Göteborg Stadshus AB har tillsammans arbetat med detta riktade uppdrag. Rapporten gällande kostnadsberäkningar för en avveckling av Rosenlundsverket har styrelsebehandlats i Göteborg Energi AB och i Stadshus AB under februari 2019. Rapporten är nu föremål för behandling i Kommunstyrelsen. (Göteborg Energi AB)
37.	Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att utreda konsekvenserna av en flytt av Rosenlundsverket ur ekonomiskt-, geografiskt-, miljö- och stadsbyggnadsperspektiv.	2018-01-01	Pågående 2019 I Stadshus styrelse 2019-02-18, beslutades Styrelsen godkänner för egen del rapporten Konsekvenser vid avveckling av Rosenlundsverket enligt beslutsunderlag, dnr 0033/18 Utredning om konsekvenserna avseende flytt alternativt avveckling av Rosenlundsverket. Styrelsen översänder Rapporten inklusive bedömning "second opinion" till kommunstyrelsen som återskärning på kommunfullmäktiges uppdrag den 22 februari 2018 §33 och för ärendets vidare beredning. (Göteborgs Stadshus AB)
38.	Business Region Göteborg AB får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och styrelser utarbeta handlingsplaner med konkreta åtgärder hur de strategiska målen som anges i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035 ska nås.	2018-01-01	Pågående 2019 Pågående uppdrag. Första periodens handlingsplaner, 2019 - 2021, framtagna och beslutade. Gäller dock ej det strategiska området infrastruktur som beräknas bli klar under kvartal 4 2019. Handlingsplan 1 juli 2019-31 december 2021 innehåller vad respektive förvaltning och bolag med delansvar ska göra. Per september återstår beslut/info i 3 nämnder/styrelser (av 19). En lista över alla aktiviteter som ska genomföras har tagits fram. 78 av 79 aktiviteter godkända hittills och prognosen är att alla blir godkända. Handlingsplan för Infrastruktur och tillgänglighet går enligt plan och är klar i Q4. (Business Region Göteborg AB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
39.	Business Region Göteborg AB får i uppdrag att redovisa Göteborgs Stads näringslivsstrategiska programs måluppfyllelse till kommunfullmäktige i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år.	2018-01-01	Pågående 2019 Pågående uppdrag, aktuellt för genomförande första gången under hösten 2023. (Göteborgs stad)
40.	Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med ny mandatperiod under programperioden, samt vid behov, utvärdera och föreslå eventuella förändringar i det näringslivsstrategiska programmet till kommunfullmäktige.	2018-01-01	Pågående 2019 Pågående uppdrag, aktuellt första gången under 2023. (Göteborgs stad)
41.	Göteborgs Stads Parkerings AB får i uppdrag att utreda möjligheten att utöka antal parkeringsplatser på parkeringarna på Saltholmsgatan och Vikebacken.	2018-01-01	Pågående 2019 Möjlighet att utöka antalet platser på Vikebacken är utredd. I det tjänsteutlåtande som SLK har lagt fram finns alternativ för att förbättra parkeringssituationen identifierade. Bolaget avvaktar nu beslut i KF där ärendet ska tas upp den 12 september. (Higab AB)
42.	Göteborgs Stads Parkerings AB och Grefab AB får i uppdrag att omvandla Grefab:s platser för båtuppställning till boendeparkering på Saltholmsgatan väster om terminalbyggnaden samt erbjuda ersättningsplatser för båtuppställning.	2018-01-01	Pågående 2019 Tillsammans med Grefab har konsekvenserna av att omvandla platserna från båtuppställning till bilparkering tagits fram. SLK har beskrivit det i sitt tjänsteutlåtande om parkeringssituationen i Saltholmen. Vi avvaktar nu beslut i KF där ärendet ska tas upp den 12 september. (Higab AB) Frågan till KF 190912 Grefab behöver annan mark för att kunna tillgodose behovet i uppdraget. (GREFAB)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
43.	Uppdrag att inleda projektet måltidsvänner.	2018-05-17 Pågående 2019	Ett utredningsuppdrag är överlämnat till hälsofrämjande verksamheten. I uppdraget ingår att se över hur detta tillämpats i andra kommuner ex. Kävlinge och Örebro samt andra stadsdelar. Ett förslag på ramverk tas också fram inom ramen för uppdraget. (SDN Angered) Ett första möte har ägt rum i staden och nästa möte är inplanerat i augusti/september. I AFH kommer hälsofrämjande och förebyggandeenheten samverka med myndighetsenheten. AFH kommer utgå från Kävlinges koncept, och utifrån detta försöka få till ett stadenövergripande samarbete. Kävlinges koncept innebär att en måltidsvän besöker den äldre som vill ha sällskap vid måltiderna, alternativt träffas på någon av de kommunala restaurangerna en gång i veckan. (SDN Askim-Frölunda-Högsbo) Ett första möte har genomförts med tre andra stadsdelar som ska påbörja likadana uppdrag. Förberedelser har gjorts genom omvärldsbevakning. En utmaning att ta hänsyn till är att stadsdelsförvaltningen Centrum inte har någon restaurang i egen regi. Målet är att komma igång med ett pilottest under hösten med 5 seniorer som önskar måltidsvän, samt lika många volontärer. Uppstartsmöte, med enhetschef hemtjänst och biståndsenheten, genomfördes i augusti för att sätta igång projektplanen och påbörja arbetet med att hitta intresserade seniorer. I första omgången kommer de kommunala restaurangerna som tillhör Örgryte-Härlanda, Majorna-Linné samt Änggårdssbacken att användas. (SDN Centrum) Stadsdelsnämnden kommer inte att genomföra uppdraget under 2019. (SDN Lundby)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
43.	FORTS: Uppdrag att inleda projektet måltidsvänner.		Uppdraget beräknas vara genomfört under kvartal fyra 2019. Arbetet fortgår i enlighet med framtagna arbetsplan. Målsättningen är att fem måltidsvänner ska ha påbörjat sina uppdrag under hösten. Biståndsenheten ansvarar för att identifiera personer som uppfyller kriterier för målgruppen. Förebyggandeenheten kommer att bekosta måltiderna och Intern service kommer att servera samt föra dokumentation över antalet serverade måltider. (SDN Majorna-Linné) Ett arbete har påbörjats tillsammans äldrekonstulent/volontärsamordnare. Ett första steg är att rekrytera volontärer. Under hösten kommer annonsering påbörjas för att ta emot intresseanmälningar och erbjuda en första kontakt. Förvaltningen för även en dialog med övriga stadsdelsförvaltningar om uppdraget och hämtar in kunskap från andra kommuner, till exempel Kävlinge och Örebro, som arbetat på liknande sätt. (SDN Norra Hisingen) Fokus för sektor ÄO-HS är budgetanpassningar och anpassningar till LOV. Sektor ÄO-HS har därför valt att avvakta erfarenheterna från de stadsdelar som har gått in i arbetet med måltidsvänner. (SDN Västra Hisingen) Projektet inväntas utvärdering av pågående i Majorna-Linné. Stadsdelen har valt att inte gå in i nuläget pga rådande ekonomiska förutsättningar. (SDN Örgryte-Härlanda) Frivilligsamordnare inom enheten Förebyggande, Främjande, Folkhälsa har fått i uppdrag att genom en av sina volontärer starta måltidsvänner i stadsdelen. Volontären ska träffa en äldre och tillsammans äta. Stadsdelsförvaltningen står för kostnaden av måltiden. (SDN Östra Göteborg)"
44.	Byggnadsnämnden, fastighetsnämnden och stadsdelsnämnden Lundby får i uppdrag att samlat, i samverkan med bland annat lokalsekretariatet, säkerställa en lösning för grundskola i linje med redovisade strategier som återfinns i PM - Strategier för att täcka behov av ytterligare skolplatser i Eriksberg.	2018-11-14	Pågående 2019 Överfört till grundskolenämnden. (SDN Lundby) Berörda förvaltningar har träffats och arbetar tillsammans med en strategi och inriktning för uppdraget. Arbetsgruppen, som leds av SBK, arbetar även tillsammans med Koordineringsgruppen för kommunal service i detta uppdrag. Tidplanen är att uppdraget ska kunna slutrapporteras i slutet av året. (Byggnadsnämnden) Uppdraget hanteras inom ordinarie rutin för kommunala lokaler. Stadsbyggnadskontoret har samordningsansvaret för hur uppdraget ska återrapporteras. (Fastighetsnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
45.	Higab AB får i uppdrag att i samverkan med Business Region Göteborg AB göra en sammanhållen förstudie för utvecklingen av Slakthusområdet.	2018-11-14	Pågående 2019 Pågående uppdrag, beräknat till och med 2021. I Slakthusområdet pågår just nu planarbete för ny detaljplan som beräknas vara klar 2021. I utvecklingsarbetet som pågår parallellt samverkar Higab med BRG och andra aktörer. (Higab AB)
46.	Fastighetsnämnden får i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med ett reviderat investeringsbeslut för genomförande av detaljplan för blandad stadsbebyggelse vid Järnvägsgatan.	2018-11-14	Pågående 2019 Genomförandestudien pågår och beräknas vara klar maj 2020. En successivkalkyl ska genomföras under hösten 2019. För att kunna återkomma med ett reviderat investeringsbeslut behöver genomförandestudien vara genomförd. (Fastighetsnämnden)
47.	Fastighetsnämnden får i uppdrag att göra och redovisa en ny läges-/årsrapport för trygghetsboende senast 2019-05-31.	2018-11-14	2019 Pågående 2019 05-31 Som en del i uppföljningen av kommunfullmäktiges uppdrag om 1000 trygghetslägenheter under mandatperioden 2015-2018 har fastighetskontoret lämnat förslag om ny målbild för innevarande mandatperiod. Förslaget är 300 nya lägenheter om året, vilket ger ytterligare totalt 1200 trygghetslägenheter. Ärendet väntar nu på beslut kommunfullmäktige. Fastighetsnämnden valde att bortse från förslaget att ta bort startsubventionen varför denna nu ingår i det ärende som ska upp i kommunfullmäktige. (Fastighetsnämnden)
48.	Higab AB får i uppdrag att uppföra Bergsjöns kulturhus med en reviderad investeringsram om 145 mnkr, samt ytterligare 10 mnkr för investeringar i verksamhetens inredning och utrustning.	2018-11-14	Pågående 2019 Projektering pågår och färdigställande beräknas till december 2021. Beslutad investeringsram beräknas hålla. (Higab AB)
49.	Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att utveckla uthyrningspolicyn så att otillåten andrahandsuthyrning försvåras.	2018-11-14	Pågående 2019 Revidering av uthyrningspolicyn har skett och ett förslag är ute på remiss. Störningsjouren har bidragit med input kring otillåten andrahandsuthyrning. Därefter tas den upp för beslut i koncernledning och styrelse vilket beräknas ske under kvartal fyra. (Förvaltnings AB Framtiden)
50.	Förvaltnings AB Framtiden och Störningsjouren i Göteborg AB får i uppdrag att fortsatt utveckla arbetet med oriktiga hyresförhållanden till att ske systematiskt och i samverkan med Skatteverkets bosättningskontroll.	2018-11-14	Pågående 2019 Under året har tre möten genomförts med Skatteverket för att utreda och hitta en form för samverkan. Fortsatt samverkan och utvärdering kommer att ske under hösten. (Förvaltnings AB Framtiden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
51.	SDN Örgryte-Härlanda får i uppdrag att samordna stadens behov av äldreboenden, bereda beslutsunderlag för respektive stadsdelsnämnd samt att företräda stadsdelarna i stadens gemensamma byggprocess utifrån verksamhetsperspektivet.	2018-11-14	Pågående 2019 Planeringsledarens uppdrag påbörjades från 2019-01-01 i enligt med det uppdrag som kom från Kommunstyrelsen. Funktionen håller ihop samverkan med inblandade parter för stadens äldreboende gällande renovering och nybyggnation, med syfte att främja likvärdighet i staden och säkerställa så att lokalernas fysiska inre och yttre miljö stöder brukarens upplevda kvalitet. Medel har i dagsläget ännu ej tillskjutits från kommunstyrelsen. det pågår en diskussion kring samfinansiering med övriga stadsdelar (SDN Örgryte-Härlanda)
52.	Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på mark för etablering av ett fjärrmagasin samt ansöka om planbesked.	2018-11-14	Pågående 2019 En lokaliseringsutredning för att titta en plats för kulturförvaltningens samlingar har påbörjats. När området/platsen är lokaliserad kommer kontoret ansöka om planbesked. (Fastighetsnämnden)
53.	Miljö- och klimatnämnden får fortsatt ansvar för uppföljningen av detta program och för samordningen av den kommande omarbetningen för åtgärdsprogram mot buller 2024–2028, samt den föreskrivna redovisningen till Naturvårdsverket.	2018-11-14	Pågående 2019 Åtgärdsprogram mot buller 2019-2023 gäller fram till 2023. Åtgärdsprogrammet började gälla den 1 jan 2019. Miljöförvaltningen har genomföransvar för två områden i programmet och park- och naturförvaltningen, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret samt lokalförvaltningen ansvarar för varsitt område. Miljöförvaltningen driver och samordnar arbetet, bland annat genom regelbundna möten med de berörda förvaltningarna enskilt och i grupp. Nu pågår planering av hur uppföljning och utvärdering av programmet ska genomföras. (Miljö- och klimatnämnden)
54.	Fastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa förutsättningarna för yrkesfiskets verksamheter i Fiskebäck.	2018-12-18	Pågående 2019 Pågående uppdrag, ansökan om planbesked behandlas under hösten 2019. Kontoret kommer att ansöka om planbesked för att möjliggöra en fortsatt utveckling av verksamheten i Fiskebäck. Ärendet planeras att nämndbehandlas under hösten 2019. (Fastighetsnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
55.	Higab AB tillsammans med Byggnadsnämnden, Fastighetsnämnden och Trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda intressenter, ta fram ett förslag för Fiskhamnens framtida användning.	2018-12-18	Pågående 2019 Pågående uppdrag som beräknas pågå under hela 2020. Uppdraget är påbörjat. En arbetsgrupp är formerad med berörda förvaltningar och bolag. Förvaltningens leverans in i uppdraget är primärt att ta ställning till fiskhamnsområdets framtida markanvändning i översiktsplanen och berörd fördjupning för centrala Göteborg, vilket inkluderar att hantera de riksintressen som berör området. (Byggnadsnämnden) Arbetet med att utreda fiskhamnens framtida användning leds och samordnas av Higab. Kontoret har tillsammans med Higab (med flera) påbörjat arbetet med att ta fram ett förslag till stadsutveckling för Fiskhamnsområdet med beaktande av funktion fiskhamn och auktionsplats. (koppling till FÖP centrum) (Fastighetsnämnden) Arbetsmöten under ledning av HIGAB pågår. (Trafiknämnden) Uppdraget är påbörjat i samarbete med FK, SBK och TK. Kommer pågå under hela 2020. (Higab AB)
56.	Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB får i uppdrag att ta fram ett förslag för utveckling av besöksnäring med anknytning till hav och fisk.	2018-12-18	Pågående 2019 Pågående uppdrag. Ett förslag behandlas i styrelsen för Göteborg & Co under september. Uppdraget beräknas vara genomfört under Q3 2019. (Göteborg & Co (Klusterkoncernen))
57.	Fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag till samfinansieringslösning gällande farledsfördjupning och utbyggnad av kajer i Fiskebäcks hamn.	2018-12-18	Pågående 2019 Pågående uppdrag, förslag till nämnd beräknas kunna lämnas i december 2019. (Göteborgs stad) Arbetet pågår. Diskussioner om upplägg, finansiering m.m. pågår tillsammans med berörda aktörer. TU planeras till nämnden den 9:e december. (Fastighetsnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
58.	Fastighetsnämnden, i egenskap av markägare, får i uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram en ny detaljplan för Fiskebäcks hamn.	2018-12-18	Pågående 2019 Uppdraget kommer att vara pågående i ytterligare minst 12 - 24 månader. Underlag för ansökan om planbesked har tagits fram och ska nämndbehandlas under hösten. Ett arbete med att ta fram skisser för att möjliggöra en ansökan om planbesked för Fiskebäcks hamn har påbörjats. Kontoret kommer att ansöka om planbesked för att möjliggöra en fortsatt utveckling av verksamheten i Fiskebäck. Ärendet planeras att nämndbehandlas under hösten 2019. (Fastighetsnämnden)
59.	Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att se över möjligheten till BID-inspirerade samarbeten i lämpliga områden.	2018-12-18	Pågående 2019 Uppdraget kommer att vara pågående då Framtiden får löpande frågor om BID-inspirerade samarbeten från sina områden. (Göteborgs stad) Kommunstyrelsen beslutade på sitt möte den 190612 att kommunstyrelsen får i uppdrag att inom ramen för det trygghetsskapande arbetet svara för samordning av och agera "en väg in" för BID-initiativ. Framtidenkoncernen får löpande frågor kring BID-inspirerade samarbeten och beaktar och bemöter varje förfrågan utifrån de lokala förutsättningarna i respektive område som förfrågningarna berör. Poseidon har under året initierat ett BID-inspirerat samarbete med SDF Angered och Victoria Park i Lövgärdet. (Förvaltnings AB Framtiden)
60.	Trafiknämnden får i uppdrag att fortsätta söka ytterligare extern finansiering till Stadsutveckling station Haga.	2019-01-31	Pågående 2019 Ett arbete har påbörjats, på kontoret, men frågan är komplex eftersom en helhetssyn kring alla investeringsprojektens finansieringsmöjligheter måste vägas in. (Trafiknämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
61.	Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att vidareutveckla och förstärka samverkan med ideell sektor när det gäller att inkludera unga med funktionsnedsättning i den befintliga fritidsverksamheten, utifrån modellen "integrerad arena".	2019-01-31	Pågående 2019 Uppdraget pågår i de flesta stadsdelsförvaltningar. Dialog med Passalen påbörjades under våren utifrån modellen integrerad arena. På grund av stadsdelens ekonomiska läge är fortsatt dialog pausad då förvaltningen inte har möjlighet att investera pengar i ett IOP med Passalen. Område kultur och fritid arbetar i ordinarie verksamhet med frågan om att inkludera unga med funktionsnedsättning i den befintliga fritidsverksamheten. Exempel på arbete är samverkan mellan Riksgymnasiet och Kulturatomet och Riksgymnasiet och Guts. Kompetensutveckling av lärarna inom Kulturskolan har skett genom olika metoder och projekt och finns särskilt prioriterat i Kulturskolans utvecklingsplan. Här finns föreningsliv och ideella aktörer med för att utveckla kompetensen hos lärarna inom kulturskolan. (SDN Angered) Inledande möten och planering med Passalen är genomfört. Till hösten startar ett samarbete igång med Passalen utifrån ett IOP avtal. Passalen tar ett helhetsgrepp för målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning och ska tillsammans med förvaltningen verka för att fler ska delta i fritidsaktiviteter och på så sätt förebygga ohälsa för målgruppen. (SDN Askim-Frölunda-Högsbo)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
61.	FORTS: Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att vidareutveckla och förstärka samverkan med ideell sektor när det gäller att inkludera unga med funktionsnedsättning i den befintliga fritidsverksamheten, utifrån modellen "integrerad arena".		Kultur och Fritid samarbetar med Passalen på Verket och på Kulturlagret. Verksamheten skapar förutsättningar för unga med olika funktionsförutsättningar att medverka på samma villkor. Det resulterar i att de också använder de möjligheter förvaltningen erbjuder. På Kulturlagret har Passalen verksamhet en kväll i veckan då de är i förvaltningen lokaler med sina handledare. På Verket har unga med olika funktionsförutsättningar själva producerat verksamhet (i likhet med andra ungdomar). (SDN Centrum) IOP avtal mellan föreningen Passalen och SDF Lundby är tecknat under 2019. Under våren har Passalen genomfört flera aktiviteter för målgruppen i stadsdelen. Inför hösten har två arenor valts ut för att ta emot Passalens deltagare och jobba med metoden integrerad arena, fritidsgården Chillzone och Skolan mitt i Lundby. (SDN Lundby) Uppdraget beräknas vara genomfört under kvartal fyra 2019. (SDN Majorna-Linné) Stadsdelen har i uppdrag att påbörja och utveckla arbetet med inkludering av personer med funktionshinder i ordinarie fritidsverksamhet. Stadsdelen har under året tecknat en IOP med föreningen Passalen för att påbörja och utveckla arbetet med inkludering av personer med funktionshinder i ordinarie fritidsverksamhet. Passalen har ihop med Norra Hisingens ungdomshandledare arrangerat 34 så kallade klubbar från januari till juli på Norra Hisingens mötesplatser. Antalet deltagare har stadigt ökat från cirka 5 till uppåt 27. Föreningen Passalen har också hållit två utbildningstillfällen för Norra Hisingens medarbetare. (SDN Norra Hisingen)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
61.	FORTS: Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att vidareutveckla och förstärka samverkan med ideell sektor när det gäller att inkludera unga med funktionsnedsättning i den befintliga fritidsverksamheten, utifrån modellen "integrerad arena".		Stadsdelen har ett gällande IOP-avtal med Passalen som tydliggör samarbetsstrukturen så att stadsdelens fritidsverksamhet kan inkludera barn och unga vuxna med funktionsvariation. Arbetet sker enligt Passalens modell ""Integrerad Arena"" i samarbete med Stadsdelsförvaltningen. (SDN Västra Göteborg) Under våren har Stadsdelsförvaltningen, genom Kultur och fritid samt Bistånd Fys (myndighet inom Funktionshinder), etablerat kontakt med Passalen för att se till samarbetsmöjligheter kring målgruppen unga med funktionsvariation. Passalen är en ideell förening som verkar för att skapa inkludering i samhället för barn och unga vuxna med funktionsvariation och har idag ett brett utbud av anpassade aktiviteter för barn och unga med funktionsvariation. I samtal med Passalen lyftes Västra Göteborgs samverkansmodell mellan Passalen och Funktionshinder myndighet fram som ett gott exempel. Denna modell har funnits sedan 2013. I modellen kan brukare som ansökt om bistånd hos Funktionshinder erbjudas Passalens aktiviteter istället för beviljad insats eller som komplement till en beviljad insats. I Västra Hisingen ser vi även vikten av att etablera samverkan mellan Bistånd Fys och Kultur och fritid och för att bredda utbudet och sprida arbetet med modellen "integrerad arena". Under hösten kommer ett första möte mellan ansvariga för Västra Göteborgs samarbetsmodell och Västra Hisingens ansvariga inom kultur och fritid samt Bistånd Fys att hållas för att få till en god samarbetsstruktur. Därefter kommer en workshop att hållas för att inkludera de som i nästa steg ska arbeta med modellen ute i verksamheterna. (SDN Västra Hisingen)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
61.	FORTS: Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att vidareutveckla och förstärka samverkan med ideell sektor när det gäller att inkludera unga med funktionsnedsättning i den befintliga fritidsverksamheten, utifrån modellen "integrerad arena".		Område Kultur och fritid arbetar i partnerskap med Passalen, den förening som skapat metoden integrerad arena. Partnerskapet regleras i IOP-avtal och genererar aktiviteter (Passalen-klubbar) på fritidsgården, ungdomssatsningen och kulturhuset Kåken. Tre veckolånga teaterläger genomfördes dessutom under sommaren, med 33 deltagare och över 100 personer i publiken. Partnerskapet möjliggörs till stor del av externa medel och har omfattat två perioder. Hösten 2018 samordnade förvaltningen ett samlat IOP för sju stadsdelar som genererade 60 aktiviteter, 200 deltagare och 27 utbildningstillfällen för medarbetare inom KoF-området. Under 2019 förväntas 40 klubbar genomföras i Örgryte-Härlanda. Både myndighetsutövning och utförare Funktionsstöd samarbetar med Kultur och Fritid och ger information om möjligheten till en aktiv fritid till personer med funktionsnedsättning. (SDN Örgryte-Härlanda) Förvaltningen har sedan hösten 2018 en pågående samverkan med föreningen Passalen och har 2019 ingått ett avtal om Idéburet offentligt partnerskap, IOP. Samverkan mellan Passalen och stadsdelen syftar till att skapa mer inkluderande mötesplatser för alla unga och integrera barn med funktionsvariationer i befintliga fritidsverksamheter. Passalen arbetar med barn och unga vuxna i alla åldrar och med alla former av funktionsnedsättningar. Verksamheten arbetar aktivt för att inkludera alla människor och har särskild kunskap och ett anpassat arbetssätt gentemot målgrupper som behöver stöd för att delta i en öppen verksamhet. Information om fritidsaktiviteterna görs tillgängliga i den app som Passalen själva tillhandahåller och driver och som heter "Göra-nu". (SDN Östra Göteborg)"
62.	Higab AB får i uppdrag att genomföra om- och tillbyggnad av Sjöfartsmuseet Akvariet med en utökad investeringsram om 41 mnkr till totalt 136 mnkr.	2019-03-28	Pågående 2019 Upphandling genomförd och entreprenör är tilldelad uppdraget. Byggstart var preliminärt satt till mitten av september men överprövning har begärts av en av de övriga anbudsgivarna. Higab avvaktar beslut från förvaltningsrätten. (Higab AB)
63.	Kulturnämnden får i uppdrag att tillsammans med SDN Askim-Frölunda-Högsbo inkomma med en beräkning av biblioteksverksamhetens andel av kostnader för lokaler och andra gemensamma resurser i Frölunda Kulturhus.	2019-03-28	Pågående 2019 Förvaltningen planerar att redovisa uppdraget till kulturnämnden i september 2019. (Kulturnämnden)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
64.	Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning i samband med revidering av miljöprogrammet. Revideringen ska inkludera att Göteborgs Stad ska ha lokala transporter som är fossilfria 2030, och att hela Göteborgs Stads fordonsflotta är fossilfri senast 2023.	2019-03-28	Pågående 2019 Hanteras inom projektet "Ta fram nytt miljöprogram" som pågår även under 2020. (Göteborgs stad) Hanteras inom projektet "Ta fram nytt miljöprogram" som genomförs i samverkan med stadsledningskontoret. Se mer information i kapitel 3 uppdrag (Miljö- och klimatnämnden)
65.	Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att revidera Göteborgs klimatstrategiska program utifrån målet om 1,5-graders uppvärmning i samband med revidering av miljöprogrammet.	2019-03-28	Pågående 2019 Hanteras inom projektet "Ta fram nytt miljöprogram" som pågår även under 2020. (Göteborgs stad) Hanteras inom projektet "Ta fram nytt miljöprogram" som genomförs i samverkan med stadsledningskontoret. Se mer information i kapitel 3 uppdrag. (Miljö- och klimatnämnden)
66.	Nämnden för konsument- och medborgarservice får i uppdrag att föreslå hur ett medborgarkontor för unga kan etableras.	2019-03-28	Pågående 2019 Uppdraget kommer vara genomfört och rapporterat till nämnden sista kvartalet 2019. (Göteborgs stad) Ett projekt har skapats för uppdraget och en avgränsning har gjorts till åldergruppen 11-25 år. Två arbetsgrupper finns utsedda som ska bidra med underlag till utredningen. Den ena arbetsgruppen består av tjänstepersoner från olika fackförvaltningar som jobbar med ungdomsfrågor och den andra arbetsgruppen har medlemmar från stadens ungdomsfullmäktige samt ungdomsambassadörer. Referensgrupp till projektet består av representanter från stadsledningskontoret, social resursförvaltning, stadsdelsförvaltningarna Västra Göteborg och Angered samt konsument- och medborgarservice. Arbete med kunskaps- och informationsinhämtning är igång utifrån målgruppen. Ett flertal djupintervjuer med medarbetare på fritidsgårdar, medborgarkontor samt ungdomsmottagning ska ge ytterligare sakkunskap. Uppdraget kommer vara genomfört och rapporterat till nämnden sista kvartalet 2019. (Nämnden för Konsument- och Medborgarservice)
67.	Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en mer specifik beräkning av kostnaden för att införa reningssteg för läkemedelsrester vid Ryaverket, samt att undersöka möjligheter till extern medfinansiering från nationell nivå och inom EU.	2019-04-25	Pågående 2019 Uppdraget kommer att delrapporteras Q4 2019. Uppdraget i sin helhet beräknas vara genomförd Q4 2020 (Göteborgs stad)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
68.	Gryaab AB får i uppdrag att sammanställa omfattningen av utsläppen av läkemedelsrester från Ryaverket, vilka substanser det rör sig om, samt dess konsekvenser utifrån miljö- och hälsoperspektiv.	2019-04-25	Pågående 2019 Uppdraget kommer att delrapporteras Q4 2019. Uppdraget i sin helhet beräknas vara genomförd Q4 2020 Gryaab har bedrivit avancerad forskning och utveckling om mikroföroreningar sedan slutet av 1980-talet. I flera samarbetsprojekt har Gryaab undersökt förekomsten av mikroföroreningar i avloppsvatten och miljön samt vad som händer med föroreningarna i reningsverket. De substanser och mängder mikroföroreningar som finns i vattnet som släpps ut i Rivöfjorden har sammanställts. Det återstår att sammanställa en bedömning av möjliga konsekvenser av mikroföroreningarna utifrån ett miljö- och hälsoperspektiv. Resultatet kommer att delredovisas under 2019. (Gryaab AB)
69.	Gryaab AB får i uppdrag att ta fram en tidsplan för hur snabbt införande av läkemedelsrening vid Ryaverket skulle kunna ske.	2019-04-25	Pågående 2019 Uppdraget kommer att delrapporteras Q4 2019. Uppdraget i sin helhet beräknas vara genomförd Q4 2020 (Göteborgs stad) Uppdraget kommer att avrapporteras Q4 2019. Uppdraget i sin helhet beräknas vara genomförd Q4 2020 Gryaab tar fram 2 olika tidplaner samt en rekommendation om hur att införa läkemedelsrening. Alternativ 1 hänger ihop med Gryaabs eventuella utbyggnation pga förväntade strängare reningskrav och eventuellt nödvändig kapacitetsökning var läkemedelsrening kan integreras. Alternativ 2 beskriver införande av läkemedel i befintlig anläggning. (Gryaab AB)
70.	Nämnden för konsument- och medborgarservice får i uppdrag att utreda frågan om ett Sverigefinskt kultur- och informationscenter.	2019-05-23	Pågående 2019 Uppdraget kommer vara genomfört och rapporterat till nämnden sista kvartalet 2019. (Göteborgs stad)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
71.	Stadens kommunala bostadsbolag, Göteborg Energi AB och Göteborgs Stads Parkerings AB får i uppdrag att underlätta en snabb omställning för fossilfria fordon och fossilfritt resande. Det innefattar t.ex. goda möjligheter till laddning för fordon, och att använda och parkera cyklar och lastcyklar.	2019-06-11	Pågående 2019 Uppdraget pågår Business region Göteborg har tagit initiativ till en mötesserie på direktörsnivå för att skapa samling runt frågan om laddinfrastruktur i staden. Direktörer från relevanta enheter med koppling till frågan är inbjudna. 4 möten har hållits, det första 18:e januari 2019, där även ordföranden för respektive bolag/förvaltning var medbjuden. Ytterligare möten planerade, nästa till 11:e november, på direktörsnivå för att tillse att vi har framdrift i laddinfrastrukturfrågan i staden. Fossilfria transporter är en del av vår vardag och omställningen pågår.
			Nedan några exempel; Strategiska möten mellan Parkeringsbolaget, Business region Göteborg och Göteborg Energi pågår sedan över 6 månader tillbaka tillsammans även med näringslivet. BRG samordnar även möten med bland annat Renova, Trafikkontoret, Stadsbyggnadskontoret, Göteborg stads leasing, Inköpsförvaltningen, Göteborg stads Parkering och Göteborg Energi i syfte att klara 2023 som mål för fossilfria transporter inom Göteborg stad. Bolagens enskilda arbete och samarbete har bla inneburit uppförande under 2019 av totalt ca 1000 laddplatser. En laddstation för tunga fordon som nu finns i drift på Falutorget. Elbussar finns idag i linjetrafik i Göteborg (Linje 55) och utökning till fler linjer pågår. Diskussioner förs runt fossilfria transporter med många företag i regionen. Framåt sker bla ett intensifierat samarbete med företagsparkeringar, ägare till flerbostadshus, däribland Framtidenkoncernens bolag, och bostadsrättsföreningar. Utveckling inom tung trafik och Västtrafik med depåer och omladdningscentraler pågår. (Göteborg Energi AB) Koncernledningen beslutade innan sommaren att tillsätta en arbetsgrupp för mobilitetsfrågan där uppdraget kommer att omhändertas. Upphandling av en extern projektledare har påbörjats och en styrgrupp har tillsatts. (Förvaltnings AB Framtiden) Fossilfria transporter är en del av vår vardag. Bolaget har under flera års tid arbetat enskilt och tillsammans med andra bolag och förvaltningar inom staden för att tillgängliggöra laddplatser

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
71.	Forts. Stadens kommunala bostadsbolag, Göteborg Energi AB och Göteborgs Stads Parkerings AB får i uppdrag att underlätta en snabb omställning för fossilfria fordon och fossilfritt resande. Det innefattar t.ex. goda möjligheter till laddning för fordon, och att använda och parkera cyklar och lastcyklar.		Fossilfria transporter är en del av vår vardag. Bolaget har under flera års tid arbetat enskilt och tillsammans med andra bolag och förvaltningar inom staden för att tillgängliggöra laddplatser för stadens boende, besökande och näringsliv. Bolaget är en aktiv part i att relevanta förvaltningar och kommunala bolag möts för att få en gemensam bild över nuläget. Ett intensifierat samarbete med Göteborg Energi och BRG är ett viktigt strategiskt nav för framtida utbyggnad. Bolaget söker en nära dialog med näringslivet och följer kundbeteenden för att kunna höja utbyggnadstakten, utveckla erbjudanden och öka informationsinsatserna för att underlätta omställningen. Utöver laddning för fordon arbetar bolaget med flera initiativ kring att minska behovet av bil till förmån för kollektivtrafik och cykel. Exempelvis genom en pilot med lastcykelpool. (Higab AB)
72.	Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att stötta stadens alla nämnder och bolag att göra upphandlingar och inköp på ett sådant sätt så att vi påskyndar omställningen till fossilfria transporter.	2019-06-11	Pågående 2019 Uppdraget pågår (Göteborgs stad) För att utföra uppdraget har följande områden identifierats: -Kommunikation om vilka fordonskrav som ställs i ramavtalsupphandlingar av inköp och upphandling. -Kommunikation om hur kraven kontrolleras och vad uppföljningarna visat. -Kommunikation om planerade aktiviteter i kategoriplanen för lätta fordon för att nå målsättningarna med stadens egen fordonsflotta. Vad kommer göras centralt och vad kommer verksamheterna behöva göra? (Inköp och upphandling kan behöva stöd av GSL.) -Tidigare visa på vilket stöd Inköp och upphandling kan ge till exempel i bedömningar, utformning av kravställning och uppföljning av fordonskrav. -Förvaltningen deltar i projektet Emissionsfria arbetsmaskiner tillsammans med sju andra nämnder och bolag i Göteborgs Stad. Det återstår att ta fram en plan för när och hur kommunikationsaktiviteterna ska genomföras. (Nämnden för Inköp och Upphandling)

Nr.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
Ej påbörjade uppdrag från kommunfullmäktige/kommunstyrelsen			
NR.	Uppdrag	Startdatum	Status och kommentar
73.	Styrelsen för Göteborg & Co AB får i uppdrag att en gång per mandatperiod utvärdera Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling och vid behov föreslå kommunfullmäktige anpassningar eller förändringar.	2018-01-01	Ej påbörjat 2019 Uppdraget bräknas genomfört under kvartal 4 2019.
74.	Park- och naturnämnden får i uppdrag att följa upp Göteborgs Stads friluftsprogramms måluppfyllelse två gånger under 2018–2025.	2018-11-14	Ej påbörjat 2019 Uppföljning av friluftsprogrammets måluppfyllelse har inte varit aktuell ännu utan den första uppföljningen kommer att ske tidigast 2020-2021. (Park- och naturnämnden)
75.	Grundskolenämnden får i uppdrag att genomföra en försöksverksamhet med lärarassistenter på ett antal skolor i Göteborgs Stad.	2019-02-21	Ej påbörjat 2019 Projektgrupp skall bildas för att ta fram en plan för hur kompletterande tjänster t.ex. i form av lärarassistenter kan implementeras i förvaltningen. GR s branschråd för grundskola är en resurs och där pågår ett förberedande arbete som kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet i förvaltningen. (Grundskolenämnden)